

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALSTATISTIK

LEVNADSKOSTNADERNA
I SVERIGE 1913—1914

DEL II. LOKALMONOGRAFIER

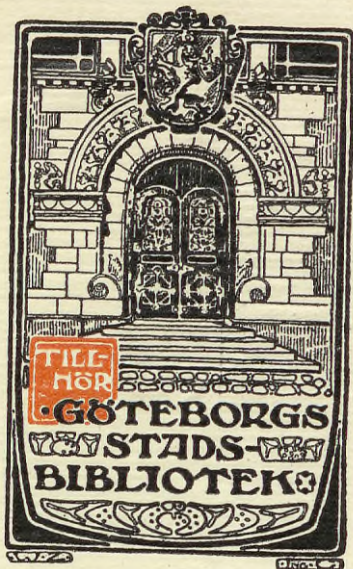
3. MALMÖ

Centralbiblioteket

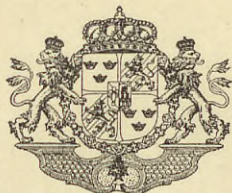
Ref.
Oi-c
SOS

93.6

Prof. (magn.)

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALSTATISTIK

LEVNADSKOSTNADERNA
I SVERIGE 1913—1914

DEL II. LOKALMONOGRAFIER

3. MALMÖ

AV

K. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1917

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
171907

I nådigt brev den 16 maj 1913 uppdrog Kungl. Maj:t åt socialstyrelsen att anordna och utföra en allmän levnadskostnadsundersökning, berörande sådana orter i Sverige, vilka själva bestred kostnaderna för primärmaterialets insamlande. Bearbetningen och publiceringen av det inkomna primärmaterialet skulle verkställas av socialstyrelsen, som även ägde att utarbета och tillhandahålla för undersökningen erforderliga hushållsböcker.

Det vid undersökningen inkomna materialet är avsett att bearbetas *dels* till lokalmonografier över de mindre bemedlades levnadskostnader å vissa viktigare undersökningsorter, *dels* till en sammanfattande och jämförande redogörelse över dessa förhållanden å samtliga av undersökningen berörda orter. Sistnämnda framställning kommer även att innehålla en utförlig redogörelse för undersökningens planläggning och genomförande samt det använda hushållsboksformuläret m. m. I särskild tabellbilaga skall därjämte för *varje hushåll* meddelas uppgifter om hushållens sammansättning, deras inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt de konsumerade kvantiteterna av vissa varuslag.

Av förenämnda lokalmonografier överlämnas härmed till offentligheten den tredje, innehållande en redogörelse för levnadskostnaderna i *Malmö* år 1914. I anslutning härtill meddelas jämväl för Malmö vidkommande huvudresultaten av den kompletterande levnadskostnadsundersökning, avseende maj månad 1916, som på hemställan av statens livsmedelskommission utföres inom socialstyrelsen.

Den närmaste ledningen av de större socialstatistiska specialundersökningarna, uti vilken serie här ifrågavarande utredningar ingå, handhaves inom styrelsen av t. f. förste aktuarien N. O. Nilsson, vilken ock utarbetat efterföljande berättelse.

Stockholm i maj 1917.

GUNNAR HUSS.

NILS BERGSTEN.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Text.

	Sid.
Inledning	7
I. Hushållens sammansättning m. m.	11
II. Hushållens inkomster och utgifter	15
III. Födans sammansättning efter kostnad	31
IV. Inkomster och utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	38
V. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag	43
VI. Prislägen å vissa varuslag	46
VII. Jämförelse mellan inkomsternas och utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm	49
VIII. Förändringar i livsmedelskostnaderna i Malmö under tiden 1905—1917	56
IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen	61

Tabeller.

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper	74
Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	80
Tab. 3. Konsumerade kvantiteter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper	86
Tab. 4. Konsumerade kvantiteter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	87
Tab. 5. Prislägen å vissa varuslag	88

Inledning.

Undersökningens tillkomst och omfattning. I nådigt brev den 16 maj 1913 uppdrog Kungl. Maj:t åt socialstyrelsen att *anordna och utföra en allmän levnadskostnadsundersökning, berörande sådana orter i Sverige, vilka själva bestred kostnaderna för primärmaterialalets insamlande.*

Sedan inom socialstyrelsen utarbetats plan för undersökningen ävensom formulär för hushållsböcker, förelades ifrågavarande plan och formulär dels statistiska sektionen av sociala rådet, dels särskilt tillkallade ombud för de i undersökningen deltagande orterna samt godkändes sedermera med vissa ändringar och tillägg. Antalet av dessa orter utgör 39, därav 26 städer, 3 köpingar och 10 municipalsamhällen. Hushållsböckerna, som voro avsedda att föras under loppet av ett helt år, utsändes under sommaren och hösten 1913 jämte erforderliga anvisningar rörande utdelning, granskning och insamling av desamma.

I vilken mån undersökningen kan anses representativ för landets olika delar, framgår av efterföljande översikt av de i undersökningen deltagande orterna samt antalet från resp. orter inkomna under ett helt år förda hushållsböcker.

	Antal slutförda hushållsböcker		Antal slutförda hushållsböcker
<i>Stockholms län</i>	26	<i>Kristianstads län</i>	18
Södertälje	26	Kristianstad	18
<i>Uppsala län</i>	92	<i>Malmöhus län</i>	486
Uppsala	92	Malmö	284
<i>Södermanlands län</i>	106	Landskrona	34
Nyköping	25	Hälsingborg	110
Eskilstuna	81	Ystad	37
<i>Östergötlands län</i>	39	Trälleborg	21
Skänninge	1	<i>Hallands län</i>	20
Mjölby	18	Falkenberg	20
Åtvidaberg	20	<i>Göteborgs och Bohus län</i>	267
<i>Jönköpings län</i>	148	Göteborg	250
Jönköping	105	Lysekil	17
Huskvarna	30	<i>Älvsborgs län</i>	37
Nässjö	13	Trollhättan	24
<i>Kronobergs län</i>	7	Åmål	13
Alvesta	7	<i>Värmlands län</i>	30
<i>Gottlands län</i>	2	Arvika	30
Hemse	2		

	Antal slutförda hushållsböcker		Antal slutförda hushållsböcker
Örebro län	17	Västernorrlands län	8
Karlskoga	17	Skönsberg	1
Västmanlands län	89	Sollefteå	7
Västerås	78	Jämtlands län	3
Sala	11	Järpen	3
Kopparbergs län	29	Norrbottnens län	64
Hedemora	16	Luleå	17
Ludvika	13	Boden	8
Gävleborgs län	131	Malmberget	11
Gävle	100	Kiruna	28
Söderhamn	24		
Bollnäs	7		
			Summa 1619

Samtliga rikets län, med undantag av Kalmar, Blekinge, Skaraborgs och Västerbottens län, äro, såsom synes, mer eller mindre fylligt representerade i undersökningen. Av rikets 11 största städer, vilkas folkmängd den 1 januari 1915 översteg 25 000 invånare, deltaga 7 i undersökningen, nämligen Göteborg, Malmö, Gävle, Hälsingborg, Eskilstuna, Jönköping och Uppsala. Förutom Stockholm, där en motsvarande undersökning ägt rum 1907—1908, saknas alltså av ifrågavarande större städer endast Norrköping, Örebro och Karlskrona.

Från samtliga 39 undersökningsorter hava inkommit tillsammans 1619 under ett helt år förda hushållsböcker. Då hela antalet utdelade hushållsböcker utgjorde 2 325, hava sålunda icke mindre än 69.6 % slutförts under ett års tid, medan 30.4 % av de personer, som erhållit hushållsbok, av olika anledningar upphört med bokföringen före räkenskapsårets slut eller ej påbörjat densamma. Med hänsyn till den stora avfallsprocent, som plägar känneteckna dylika undersökningar, får det uppnådda resultatet anses såsom utomordentligt gott.

För tillkomsten och omfattningen av den kompletterande levnadskostnadsundersökning, avseende maj månad 1916, som likaledes enligt nådigt uppdrag utföres inom socialstyrelsen, lämnas en kortfattad redogörelse i kap. IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen (sid. 61).

Vad särskilt undersökningen i Malmö beträffar, må följande anföras rörande dess anordning och utförande.

I skrivelse den 30 oktober 1912 framställdes till vederbörande kommunala myndigheter i 44 städer — däribland Malmö — och stadsliknande samhällen en förfrågan, huruvida de ville medverka till genomförandet av en planerad undersökning av levnadskostnaderna bland de mindre bemedlade samhällsklasserna på sådant sätt, att arbetet med primäruppgifternas insamlade övertoges av vederbörande kommun, som ock bestrede kostnaderna därför, bestående förnämligast i ersättningar åt ombud och andra biträden

vid hushållsböckernas införskaffande samt ersättningar och premier åt hushållsbokförarna.

Med anledning av denna framställning beslöto stadsfullmäktige i Malmö i april 1912 att låta anordna en levnadskostnadsundersökning samt tillsatte för undersökningens utförande en kommitté. För bestridande av med undersökningen förenade kostnader anvisade stadsfullmäktige av allmänna medel ett anslag å 5 500 kr., varav 4 500 kr. dels till ersättning åt hushållsboksförare och dels eventuellt till avlöning av erforderliga ombud.

Genom annonser och artiklar i ortstidningarna samt föredrag om undersökningen och dess ändamål och även genom personliga hänvänelser sökte kommitterade intressera personer att såsom hushållsbokförare deltaga i undersökningen. För varje under ett helt år förda hushållsbok utlovades en ersättning av 10 kr., varjämte de sexton bäst förda hushållsböckerna skulle belönas med premier om resp. 100, 50 och 25 kr.

Genom kommitterades försorg utdelades under januari 1914 till arbetare och lägre tjänstemän i allmän eller enskild tjänst tillsammans 400 hushållsböcker, varefter bokföringen tog sin början den 1 februari samma år.

För övervakande av bokföringen tillsatte kommitterade 14 distriktsombud, vilka lämnade hushållsbokförarna erforderliga anvisningar rörande böckernas förande och kontrollerade bokföringen, delvis genom personliga besök.

Vid räkenskapsårets slut insamlades hushållsböckerna och översändes till socialstyrelsen, som efter granskning uppgjorde förslag till fördelning av ersättning och premier. Av samtliga utdelade 400 hushållsböcker voro icke mindre än 284 förda under ett helt år, medan de övriga 116 ej voro avslutade eller ens påbörjade. Flertalet slutförda böcker voro även i kvalitativt hänseende synnerligen tillfredsställande. Vid bearbetningen har det emellertid, för erhållande av ett så homogent material som möjligt, befunnits lämpligt att utgallra 59 hushållsböcker. Undersökningens primärmaterial utgöres sålunda av 225 under ett helt år förda hushållsböcker. Då folkmängden i Malmö den 31 december 1913 uppgick till 95 821 invånare, kom följaktligen en slutförd och bearbetad hushållsbok på var 426:te invånare.

Innan en närmare redogörelse lämnas för undersökningsresultatet beträffande Malmö, må förutskickas några kortfattade uppgifter rörande det använda *hushållsboksformuläret* och dess uppställning.

I fråga om formuläret för hushållsböckerna hava vid undersökningar av hithörande slag huvudsakligen tvenne olika system tillämpats: det ena med normaliserad bokföring, d. v. s. med på förhand uppgjorda rubriker, där bokföraren har att insätta vederbörande inkomst- och utgiftsposter, det andra med tvångsfri bokföring, varvid de olika posterna införas i tidsföljd med nödig specificering. Vid den första svenska undersökningen av detta slag, Stockholms stads statistiska kontors undersökning angående levnadskostnaderna i Stockholm 1907—1908,¹ kom det senare systemet till användning.

¹ Stockholms stads statistik, X, n:r. 1. Stockholm 1910.

I förevarande undersökning har hushållsboken närmast varit av den förra typen, med fasta rubriker för de viktigare inkomst- och utgiftsposterna men med tomma rader för specificering av övriga poster. Den noggrannhet och omsorg, varmed böckerna i stort sett blivit förda, har också möjliggjort en synnerligen ingående uppdelning av inkomst- och särskilt utgiftsposterna.

Den använda hushållsboken hade för varje vecka ett uppslag, där utgifterna antecknades för varje dag och inkomsterna infördes vid veckans slut med specificering under de härför avsedda rubrikerna. Vid tveksamhet, under vilken rubrik en utgifts- eller inkomstpost borde föras, eller därest utgift eller inkomst icke passade till någon av de tryckta rubrikerna, skulle sådan post specificeras och införas å någon av de tomma raderna. Utförliga anvisningar och exempël för böckernas förande voro intagna i slutet av hushållsboken.

För varje vecka skulle räkenskaperna avslutas, och innehöll formuläret för detta ändamål ett veckosammandrag, varest å vänstra sidan skulle antecknas kontanta behållningen i kassan vid veckans början, lån, som upptagits under veckan, uttagningar från sparkasseräkning, sparbanksbok el. d., tidigare utlånta penningar, som under veckan återbekommits, ävensom samtliga kontanta inkomster under veckan, samt å högra sidan kontanta utgifter under veckan, kapitalavbetalning å lån, som tidigare upptagits, insättning på bank och utlånade medel samt kontanta behållningen i kassan vid veckans slut. Voro räkenskaperna rätt förda, skulle summan av posterna å vänstra sidan stämma med summan av posterna å högra sidan av veckosammandraget. Dessa veckobokslut hava utgjort en verksam kontroll mot felaktigheter i bokföringen, såsom uteglömmande eller dubbelföring av poster, enär bokföraren själv härigenom haft möjlighet konstatera, om verkligen alla inkomster och utgifter bokförts.

Sedan veckans räkenskaper slutförts, skulle slutsummorna för de olika slagen av utgifter och inkomster införas särskilt för var och en av årets 52 veckor efter vartannat i ett härför avsett sammandrag och vid räkenskapsårets slut verkställas nedsummering av veckoposterna.

I. Hushållens sammansättning m. m.

Undersökningens primärmaterial utgöres, som förut nämnts, för Malmö vidkommande av 225 under loppet av ett helt år förda hushållsböcker. Familjernas utgifter under räkenskapsåret utgjorde lägst 1 069·73 kr. och högst 3 846·06 kr.

Hushållen hava grupperats efter *årsutgiftens storlek* i huvudsaklig överensstämmelse med indelningen i stockholmsundersökningen. Antalet hushåll inom olika utgiftsgrupper framgår av nedanstående sammanställning.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000	
Antal	5	37	67	48	50	12	6	225
I procent	2·2	16·5	29·8	21·3	22·2	5·3	2·7	100·0

Såsom synes kom ej fullt en tredjedel av hushållen på gruppen 1 500—1 750 kr. samt något mer än en femtedel på vardera av grupperna 1 750—2 000 kr. och 2 000—2 500 kr. Mer än två tredjedelar (69·8 %) av hushållen nådde ej upp till 2 000 kronors årsutgift.

Beträffande hushållsföreståndarnas *yrkesfördelning* framgår av efterföljande översikt, att flertalet eller 71·1 % av familjeförsörjarna voro arbetare och de övriga lägre funktionärer i allmän eller enskild tjänst.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000	Antal	%
	A. <i>Arbetare</i>	5	31	56	36	25	5	2	160
Jord- och stenindustri	1	2	7	4	2	—	—	16	7·1
Metall- och maskinindustri	—	3	10	6	6	2	—	27	12·0
Trävaruindustri	1	4	5	4	5	—	—	19	8·5
Byggnadsverksamhet	—	3	15	12	7	1	—	38	16·9
Beklädnadsindustri	2	8	7	9	2	1	1	30	13·3
Närings- och nyttningsämnesindustri	1	1	6	1	2	1	—	12	5·3
Kemisk-teknisk industri	—	2	3	—	—	—	1	6	2·7
Butiks- och magasinpersonal	—	2	1	—	—	—	—	3	1·3
Övriga	—	6	2	—	1	—	—	9	4·0
B. <i>Lägre tjänstemän m. fl.</i>	—	6	11	12	25	7	4	65	28·9
I statens tjänst	—	4	6	6	15	3	1	35	15·6
I kommunens tjänst	—	—	5	4	6	4	2	21	9·3
I enskild tjänst	—	2	—	2	4	—	1	9	4·0
Summa	5	37	67	48	50	12	6	225	100·0

Antalet familjemedlemmar inom samtliga redovisade hushåll utgjorde tillsammans 957 eller i medeltal 4·3 medlemmar per familj. Fördelningen inom olika utgiftsgrupper är angiven i efterföljande tablå.

I medeltal kom på varje arbetarhushåll 4·3 och på varje tjänstemannahushåll 4·2 familjemedlemmar. Medeltalssiffrorna utvisa med en mindre avvikelse i utgiftsgruppen 2 500—3 000 stegring med växande utgiftsgrupper.

I flertalet eller 201 hushåll bestod familjen av man, hustru och barn, i 24 fall endast av man och hustru. Dessutom förekommo i 9 fall andra anhöriga såsom medlemmar av familjen.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
Antal familjemedlemmar i allt	16	149	268	209	228	54	33	957	684	273
Därav: mankön	8	76	138	110	112	22	18	484	355	129
kvinnkön	8	73	130	99	116	32	15	473	329	144
Antal familjemedlemmar i medeltal per hushåll	3.2	4.0	4.0	4.4	4.6	4.5	5.5	4.3	4.3	4.2

Familjernas storlek varierade från 2 till 10 personer, såsom nedanstående sammanställning utvisar.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000	Antal	%
	Hushåll med								
2 familjemedlemmar	2	4	5	6	6	1	—	24	10.7
3 » » » » » »	—	11	23	10	7	1	1	53	23.6
4 » » » » » »	3	11	21	14	13	6	3	71	31.6
5 » » » » » »	—	5	7	4	11	1	—	28	12.4
6 » » » » » »	—	4	8	9	7	1	—	29	12.9
7 » » » » » »	—	1	2	4	3	2	—	12	5.3
8 » » » » » »	—	1	1	—	2	—	1	5	2.2
9 » » » » » »	—	—	—	1	1	—	—	2	0.9
10 » » » » » »	—	—	—	—	—	—	1	1	0.4
Summa	5	37	67	48	50	12	6	225	100.0

Nära en tredjedel (31.6 %) av hushållen hade fyra medlemmar, 23.6 % tre och en åttodel (12.4 %) fem medlemmar. Inemot en tiondel (8.8 %) av hushållen hade sju medlemmar och däröver, däribland två familjer på nio personer vardera och en på tio personer.

Familjemedlemmarnas *ålder* inom vissa utgiftsgrupper gestaltade sig på följande sätt.

Åldersgrupper	Å r s u t g i f t,											
	Under 1 250			1 250—1 500			1 500—1 750			1 750—2 000		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
1—3 år	2	1	3	18	13	31	21	23	44	11	11	22
4—6 »	1	2	3	4	12	16	21	15	36	15	14	29
7—9 »	—	—	—	11	7	18	18	11	29	15	8	23
10—12 »	—	—	—	4	4	8	7	7	14	12	10	22
13—14 »	—	—	—	1	—	1	—	1	1	4	3	7
15—16 »	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	2	5
17—18 »	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	2
Över 18 år	5	5	10	38	37	75	69	72	141	49	50	99
Summa	8	8	16	76	73	149	138	130	268	110	99	2

Beträffande *bostäderna* hava meddelats uppgifter om dessas upplåtelseform och storlek. Flertalet eller 205 av här ifrågakvarande hushåll voro sålunda hänvisade till förhyrda lägenheter, medan 7 familjer bebodde lägenheter i egna hus samt 13 hade fritt upplåten bostad.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
Hyrd bostad . . .	5	35	64	43	42	11	5	205	145	60
Fritt upplåten bostad	—	1	2	3	6	—	1	13	8	5
Egen bostad	—	1	1	2	2	1	—	7	7	—
Summa	5	37	67	48	50	12	6	225	160	65

En översikt av bostadslägenheternas storlek meddelas i nedanstående sammanställning.

	Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll		D ä r a v			
	arbetarhushåll		lägre tjänstemanna-hushåll										
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	3 000—4 000	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Hushåll, boende i lägenheter om													
1 rum och kök	5	32	40	28	11	—	—	116	51·5	100	62·5	16	24·6
2 » » »	—	5	27	17	34	6	5	94	41·8	53	33·1	41	63·1
3 » » »	—	—	—	3	5	4	1	13	5·8	5	3·1	8	12·3
4 » » »	—	—	—	—	—	2	—	2	0·9	2	1·3	—	—
Summa	5	37	67	48	50	12	6	225	100·0	160	100·0	65	100·0
Antal rum (inkl. kök) i medeltal per hushåll . . .	2·0	2·1	2·4	2·5	2·9	3·7	3·2	2·6	—	2·4	—	2·9	—

k r o n o r									S a m t l i g a h u s h å l l					
2 000—2 500			2 500—3 000			3 000—4 000			Antal			%		
Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
11	13	24	2	3	5	2	1	3	67	65	131	13·8	13·7	13·7
16	18	34	1	3	4	3	—	3	61	64	126	12·6	13·5	13·2
18	11	29	2	3	5	—	1	1	64	41	105	13·2	8·7	11·0
9	15	24	1	3	4	1	2	3	34	41	75	7·0	8·7	7·8
3	4	7	1	1	2	2	2	4	11	11	22	2·3	2·3	2·3
3	1	4	—	4	4	1	2	3	8	10	18	1·7	2·1	1·9
—	—	—	2	—	2	2	—	2	6	1	7	1·3	0·2	0·7
52	54	106	13	15	28	7	7	14	233	240	473	48·1	50·8	49·4
112	116	228	22	32	54	18	15	33	484	473	957	100·0	100·0	100·0

Icke mindre än 116 eller mer än hälften av samtliga hushåll bebodde sålunda lägenheter om ett rum och kök, 94 eller två femtedelar innehade tvårumslägenheter, 13 hade lägenheter om tre rum och kök och 2 lägenheter om fyra rum och kök. Mer än tre femtedelar av arbetarfamiljerna innehade enrumslägenheter, medan detta bland lägre tjänstemannahushållen endast var fallet med en fjärdedel. De större lägenhetskategorierna funnos helt naturligt i de högre utgiftsgrupperna.

Inneboende, inackorderade eller spisande gäster funnos i 65 hushåll eller mer än en fjärdedel (28·9 %) av samtliga, såsom närmare synes av efterföljande tablå.

	Å r s u t g i f t, k r o n o r							Samtliga hushåll	
	Under 1 250	1 250- 1 500	1 500- 1 750	1 750- 2 000	2 000- 2 500	2 500- 3 000	3 000- 4 000	Antal	%
Antal familjer i allt	5	37	67	48	50	12	6	225	100·0
Antal familjer <i>med</i> inneboende eller inackorderade	1	4	16	17	21	2	2	63	28·0
Därav med inneboende (utan spisning)	1	3	10	10	13	1	1	39	17·3
Därav med inackorderade (med spisning)	—	1	6	7	8	1	1	24	10·7
Antal familjer <i>med</i> enbart spisande gäster	—	—	—	2	—	—	—	2	0·9
Antal familjer <i>utan</i> inneboende eller spisande gäster	4	33	51	29	29	10	4	160	71·1
Därav med tillfällig uthyrning	1	3	9	3	5	5	1	27	12·0

Antalet familjer med inneboende, varmed avses sådana, som begagna sig av familjens lägenhet som bostad utan att deltaga i livsmedelsförbrukningen, utgjorde 39, varjämte 27 familjer hade tillfälliga hyresgäster i samband med Baltiska utställningen. Helinackorderade funnos i 24 familjer. Endast spisande gäster förekommo i 2 familjer. Antalet hushåll med inneboende och spisande gäster var jämförelsevis minst inom de lägre utgiftsgrupperna samt relativt större bland arbetar- än lägre tjänstemannahushållen.

Såsom var att vänta, då det ju här uteslutande är fråga om mindre be- medlade familjer, var det endast i relativt få hushåll, som i förbrukningen deltagande tjänarinna förekom. Av samtliga familjer hade sålunda endast 6 under kortare eller längre tid använt sig av tjänarinna (barnflicka).

II. Hushållens inkomster och utgifter.

Översikt av hushållens inkomster och utgifter. I syfte att så vitt möjligt er- hålla en nettobudget hava från den egentliga hushållsbudgeten avskiltas först och främst de s. k. bokföringsposterna, såsom in- och utlåning, insätt- ning i och uttagning ur bank, betalning av lån och återbekommande därav, men hava även från inkomsten dragits för dess förvärvande ådragna utgifter, såsom exempelvis utgifter för frambringande av naturaprodukter, utgifter för frakt o. s. v., för mottagna gåvor m. m. Vissa poster, såsom inkomster av inackordering och uthyrning, inkomster av och utgifter för försäkring och lotterispel, handelsvinst o. d., äro emellertid bruttoposter.

Totala inkomstbeloppet under räkenskapsåret för samtliga 225 hushåll utgjorde 415 176 kr. Den minsta årsinkomsten var 1 106 kr. och den högsta 3 955 kr. I genomsnitt för samtliga hushåll utgjorde inkomsten 1 845 kr. Utgifternas storlek för samtliga hushåll uppgick till 417 221 kr. Den minsta utgiftssumman utgjorde 1 070 kr. och den största 3 846 kr. samt genomsnitts- utgiften för samtliga hushåll 1 854 kr. Det ekonomiska resultatet visar så- lunda ett underskott på sammanlagt 2 045 kr. eller i genomsnitt per familj 9 kr.

Den kontanta behållningen vid räkenskapsårets början utgjorde tillsammans 5 740 kr. och vid dess slut 7 034 kr. eller i genomsnitt per hushåll resp. 26 och 31 kr. Upptagna lån belöpte sig till 12 381 kr., och under året åter- betalda lån och andra skulder till 12 117 kr. eller i genomsnitt resp. 55 och 54 kr. Uttagningar ur bank uppgingo till 13 187 kr. och insättningarna till 10 947 kr. Under året hade återbekommit 1 800 kr. av utlånta medel samt utlånats 964 kr.

I nedanstående sammanställning meddelas en översikt av antalet hushålls- böcker med överskott eller brist inom olika utgiftsgrupper.

Utgiftsgrupper	A n t a l b ö c k e r					
	med överskott		med underskott		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
	107	47·6	118	52·4	225	100·0
Under 1 250	3	60·0	2	40·0	5	100·0
1 250—1 500	17	45·9	20	54·1	37	100·0
1 500—1 750	32	47·8	35	52·2	67	100·0
1 750—2 000	20	41·7	28	58·3	48	100·0
2 000—2 500	23	46·0	27	54·0	50	100·0
2 500—3 000	8	66·7	4	33·3	12	100·0
3 000—4 000	4	66·7	2	33·3	6	100·0

I mer än hälften (52·4 %) av hushållen hade, såsom synes, inkomsterna understigit utgifterna under året. Inom de utgiftsgrupper, som på grund av antalet däri ingående hushåll kunna tillmätas representativ betydelse, kan någon tendens till förskjutning i den procentuella fördelningen på hushåll med överskott och hushåll med brist ej spåras. Den erfarenhet, som gjorts såväl vid levnadskostnadsundersökningarna i Stockholm, Västerås och Göteborg som vid vissa liknande utländska undersökningar, att den procentuella andelen av hushåll med överskott avtog med ökade inkomster och utgifter, under det att antalet hushåll med brist ökades, finner således här ingen bekräftelse.

Inkomsterna. I tab. 1 i tabellbilagan meddelas uppgifter i absoluta och relativa tal angående inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper, varvid huvudsakligen samma gruppindelning följts som vid stockholmsundersökningen. Av åtskilliga skäl har det emellertid ansetts lämpligt, att i textframställningen använda en annan något mindre specificerad gruppering, som framdeles kan komma till användning vid en jämförelse av levnadskostnaderna å olika av undersökningen berörda orter. Enligt denna indelning hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, av vilka den första omfattar hushåll med en årsutgift av 1 000—1 750 kr., den andra 1 750—2 500 kr. samt den tredje sådana hushåll, vilkas utgifter under räkenskapsåret uppgått till eller överstigit 2 500 kr. Vad Malmö beträffar, kom enligt denna gruppering på den första gruppen 109, på den andra 98 och på den tredje 18 hushåll, varför den sistnämnda gruppen ej kan tillmätas någon större betydelse ur representativ synpunkt. Familjemedlemmarnas antal var för de båda lägre utgiftsgrupperna i genomsnitt resp. 4·0 och 4·5 personer och utgjorde för de 18 övriga hushållen 4·8 personer. Förhållandet mellan inkomster och utgifter inom de olika utgiftsgrupperna framgår av nedanstående översikt.

	Årsutgift, kronor			Summa	D ä r a v	
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- mannahushåll
Inkomster i medeltal per hushåll	1 535·27	2 007·48	2 838·79	1 845·22	1 732·97	2 121·56
Utgifter > > > >	1 535·63	2 034·34	2 803·95	1 854·31	1 755·35	2 097·93
Balans > > > >	- 0·36	- 26·86	+ 34·84	- 9·09	- 22·38	+ 23·63

Budgeten visar, såsom synes, underskott inom de båda lägre utgiftsgrupperna men överskott för den tredje gruppen. I genomsnitt räknat hade de lägre tjänstemannahushållen överskott, medan arbetarfamiljernas budget utvisar brist.

I tab. 1 äro inkomsterna uppdelade i sex huvudtitlar, nämligen inkomst av arbete, inkomst av inackordering och uthyrning, sjukhjälp, pension o. d., gåvor, räntor och övriga inkomster. Inkomst av arbete har uppdelats på inkomst av mannens, hustruns och barnens arbete. Mannens arbetsinkomst har ytterligare uppdelats på huvudinkomst, kontant och in natura, samt biinkomst. Efterföljande sammanställning utvisar i absoluta och relativa tal de olika inkomsttitlarnas betydelse inom olika utgiftsgrupper.

Inkomster i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Absoluta tal				Relativa tal			
	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
Inkomster i allt	1 535·27	2 007·48	2 838·79	1 845·22	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	1 436·44	1 841·04	2 629·46	1 708·10	93·56	91·70	92·63	92·57
1. mannens	1 386·04	1 738·49	2 276·64	1 610·80	90·28	86·60	80·20	87·30
A. huvudinkomst	1 348·55	1 648·90	2 206·31	1 547·99	87·84	82·14	77·72	83·89
därav kontant	1 329·22	1 606·46	2 151·31	1 515·74	86·58	80·03	75·78	82·14
» in natura	19·33	42·44	55·00	32·25	1·26	2·11	1·94	1·75
B. biinkomst	37·49	89·59	70·33	62·81	2·44	4·46	2·48	3·41
2. hustruns	37·47	54·30	128·88	52·11	2·44	2·70	4·54	2·82
3. barnens	12·93	48·25	223·94	45·19	0·84	2·40	7·89	2·45
II. Inkomst av inackordering o. uthyrning	25·08	87·07	82·12	56·64	1·63	4·34	2·89	3·07
III. Sjukhjälp, pension o. dyl.	34·47	30·33	23·28	31·99	2·25	1·54	0·82	1·73
IV. Gåvor	15·89	19·46	26·91	18·33	1·03	0·97	0·95	0·99
V. Räntor	4·71	2·10	1·21	3·29	0·31	0·11	0·04	0·18
VI. Övriga inkomster	18·68	26·98	75·81	26·87	1·22	1·34	2·67	1·46

För de i undersökningen inbegripna 225 familjerna uppgick sålunda årsinkomsten i genomsnitt till 1 845 kr. Av de olika inkomstitlarna är givetvis inkomst av arbete den viktigaste, i det icke mindre än 1 708 kr. eller 92·57 % av inkomsterna kom på denna inkomstkälla. Av de relativa talen framgår vidare, att huvudinkomsten i familjen, mannens arbetsförtjänst, som i genomsnitt utgjorde 1 611 kr. eller 87·30 % av samtliga inkomster under året, sjönk med stigande intäkter. Mannens huvudinkomst, vartill hänförts inkomsten av hans anställning eller sysselsättning inom hans speciella yrke, uppgick i genomsnitt till 1 548 kr. eller 83·89 % av årsinkomsterna. Av detta belopp hade 1 516 kr. åtnjutits kontant samt 32 kr. in natura i form av fri bostad, fri läkare och medicin, fria järnvägsresor o. s. v. Till mannens biinkomst har räknats ersättning för arbete, som faller utom hans egentliga yrke. Denna inkomst, som i genomsnitt utgjorde 63 kr. eller 3·41 %, var såväl absolut som relativt taget störst inom utgiftsgruppen 1 750—2 500 kr.

Hustruns arbetsinkomst, som i genomsnitt belöpte sig till 52 kr. eller 2·82 %, visade stigande procentuell andel av årsinkomsten, allt eftersom denna ökades. I allmänhet utgjordes det arbete, varigenom hustrurna förvärvade sitt bidrag till familjens inkomster, av olika slags hemarbete, såsom sömnad, tvätt, strykning m. m., men även arbete utom hemmet förekom, såsom servering m. m. Vanliga göromål för hushållets räkning, såsom lagning av kläder o. s. v., hava härvid ej tagits i betraktande. Barnen bidrogo med i genomsnitt 45 kr. eller 2·45 % av inkomsterna.

Inkomsten av inackordering eller uthyrning — siffrorna avse bruttoinkomsten — var jämförelsevis obetydlig, i genomsnitt 57 kr. eller 3·07 %. Inkomsterna av sjukhjälp, pension o. d. samt gåvor utgjorde resp. 32 och 18 kr. eller resp. 1·73 och 0·99 % av årsinkomsterna. Ränteinkomsten var en obetydlighet, i genomsnitt 3 kr. per hushåll eller 0·18 %. Övriga i tabellen ej specificerade inkomster uppgingo i medeltal till 27 kr. eller 1·46 % av samtliga inkomster. I nedanstående översikt hava de olika inkomstposter, som inbegripits under »övriga inkomster», närmare specificerats, så långt detta med anlitande av uppgifter i primärmaterialet varit möjligt.

	Kr.	I % av samtliga inkomster
Övriga inkomster i medeltal per hushåll	26·87	1·46
Därav: Försäljning av inventarier och kläder	0·71	0·04
Handelsvinst	0·88	0·05
Lotterivinst	1·29	0·07
Stipendium och resebidrag	1·17	0·06
Bidrag för fosterbarn	1·10	0·07
Mobiliseringsavlöning	3·27	0·18
Arv	1·33	0·07
Eget hem, netto	6·22	0·34
Trädgårdstäppa, netto	3·92	0·21
Höns- och kaningård samt gris, netto	1·17	0·06
Bär- och bränsleplockning samt fiske	0·64	0·03
Ej spec. inkomster	5·17	0·28

Det var, såsom synes, endast 0·28 % av samtliga inkomster, som ej närmare specificerats i hushållsböckerna. I främsta rummet bland de kontanta inkomsterna kom mobiliseringsavlöning med 0·18 % och därefter arv, lotterivinst, bidrag för fosterbarn med vardera 0·07 %, stipendium och resebidrag med 0·06, handelsvinst med 0·05 samt försäljning av inventarier och kläder med 0·04 % av samtliga hushålls inkomst i genomsnitt under året. Mobiliseringsavlöning hade åtnjutits av icke mindre än 34 familjefäder, 20 familjer hade haft inkomst av handelsvinst, 15 hade vunnit på lotteri, 12 hade försålt inventarier eller kläder, 3 familjefäder hade erhållit stipendium eller resebidrag, 2 familjer hade uppburit bidrag från kommunen för fosterbarn och en familj hade under året erhållit ett arv.

Beträffande här upptagna inkomster in natura må anmärkas, att desamma avse nettoinkomsten, således med avdrag för eventuella kostnader. Nettoinkomsten av egna hem, som innehades av 7 familjer och varom mera framdeles (sid. 23), belöpte sig till 0·34 % av årsinkomsten. Icke mindre än 60 familjer hade egen eller hyrd trädgårdstäppa eller koloniträdgård, och utgjorde nettoinkomsten, sedan avgifter, utgifter för frö, sättpotatis, gödsling m. m., tillsammans 707·13 kr., frändragits, sammanlagt 881·60 kr. eller 0·21 % av inkomsterna. För 9 familjer, vilka innehade höns- eller kaningård (i ett fall gris), utgjorde nettot därav under året 263·12 kr., utproportionerat på samtliga familjer 1·17 kr. eller 0·06 % av totalinkomsten. Genom bär- och bränsleplockning samt fiske hade 11 familjer bidragit med 143·75 kr. eller 0·03 % av samtliga familjers inkomster.

Beträffande inkomsternas fördelning på olika huvudposter inom arbetar- och lägre tjänstemannahushållen framgår av tab. 1 i tabellbilagan, att, medan arbetsinkomsten i sin helhet ställde sig relativt ungefär lika eller resp. 92·51 och 92·70 % av årsinkomsten, utgjorde mannens inkomst av arbete en jämförelsevis större andel av inkomsten bland tjänstemannafamiljerna än bland arbetarhushållen, under det att förhållandet var motsatt beträffande hustruns bidrag till familjens inkomster. Bland funktionärerna åtnjöts en jämförelsevis stor del av mannens huvudinkomst in natura, medan mannens biinkomster utgjorde ungefär lika stor andel av totalinkomsten som bland arbetarfamiljerna. Av nedanstående tabell erhåller man en översikt av de olika inkomstposternas betydelse, då resp. familjers storlek toges i betraktande.

Inkomster i genomsnitt per hushåll inom familjer av olika storlek.

	Antal familjemedlemmar					Summa
	2	3	4	5-6	7-10	
<i>Absoluta tal.</i>						
Antal hushåll	24	53	71	57	20	225
Inkomster i allt	1 840·92	1 743·13	1 861·57	1 834·25	2 094·21	1 845·22
I. Inkomst av arbete	1 699·90	1 590·09	1 740·07	1 706·23	1 922·62	1 708·10
1. Inkomst av mannens arbete	1 623·79	1 498·04	1 680·44	1 576·68	1 744·06	1 610·80
a. huvudinkomst	1 592·89	1 455·73	1 628·76	1 487·16	1 625·21	1 547·99
b. biinkomst	30·90	42·31	51·68	89·52	118·85	62·81
2. Inkomst av hustruns arbete	76·11	59·99	38·38	56·85	37·70	52·11
3. » » barnens »	—	32·06	21·25	72·70	140·86	45·19
II. Inkomst av inackordering o. ut- hyrning	41·59	80·49	48·05	56·43	42·57	56·64
III. Sjukhjälp, pension o. dyl.	43·82	29·32	29·54	21·63	63·11	31·99
IV. Gåvor	19·72	18·88	19·11	14·52	23·28	18·33
V. Räntor	3·96	8·86	0·80	1·95	0·41	3·29
VI. Övriga inkomster	31·93	15·49	24·00	33·49	42·22	26·87
<i>Relativa tal.</i>						
	%	%	%	%	%	%
Inkomster i allt	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	92·34	91·22	93·47	93·02	91·81	92·57
1. Inkomst av mannens arbete	88·21	85·94	90·27	85·96	83·28	87·30
a. huvudinkomst	86·53	83·51	87·49	81·08	77·60	83·89
b. biinkomst	1·68	2·43	2·78	4·88	5·68	3·41
2. Inkomst av hustruns arbete	4·13	3·44	2·06	3·10	1·80	2·82
3. » » barnens »	—	1·84	1·14	3·96	6·73	2·45
II. Inkomst av inackordering o. ut- hyrning	2·26	4·62	2·58	3·08	2·03	3·07
III. Sjukhjälp, pension o. dyl.	2·38	1·68	1·59	1·18	3·01	1·73
IV. Gåvor	1·07	1·08	1·03	0·79	1·11	0·99
V. Räntor	0·22	0·51	0·04	0·11	0·02	0·18
VI. Övriga inkomster	1·73	0·89	1·29	1·82	2·02	1·46

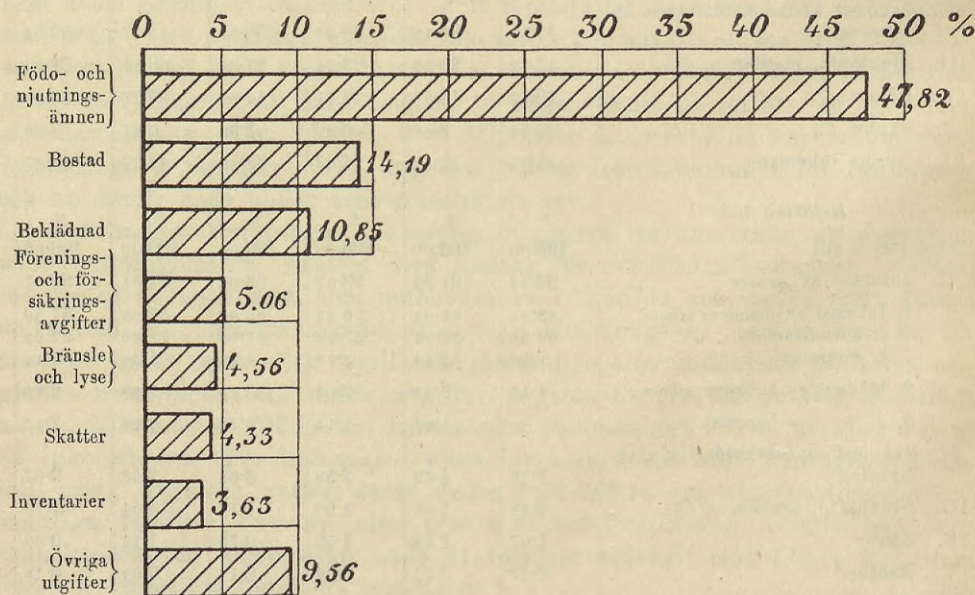
Bortsett från 2-personshushållen och från familjer med 5—6 medlemmar visade inkomsterna absolut taget ökning med familjens tillväxt, eller från 1 743 kr. i medeltal för 3-personshushållen till 2 094 kr. för familjer på 7 eller flera medlemmar. Årsinkomsten för 2-personshushållen och för familjer med 5—6 medlemmar belöpte sig i genomsnitt till resp. 1 841 kr. och 1 834 kr. Beträffande fördelningen på olika inkomstposter må anföras, att arbetsinkomsten var relativt lägst bland 3-personshushållen, vilka åter, i likhet med familjerna på 5—6 personer, hade jämförelsevis stora inkomster av inackordering och uthyrning. Mannens arbetsinkomst var jämförelsevis lägst inom familjerna på 7 och flera medlemmar, vilka å andra sidan hade att uppvisa den högsta genomsnittsprocenten för den övriga familjens, hustruns och barnens, bidrag till hushållet. Inom 2-personshushållen, där hustrun ej varit bunden av barnens vård o. s. v., var även hustruns arbetsförtjänst av jämförelsevis stor betydelse för familjens inkomster.

Utgifterna. Det största intresset vid undersökningar av förevarande slag knyter sig till utgiftssidan och de särskilda utgiftsposternas absoluta och relativa fördelning inom hushåll av olika ekonomisk och social karaktär.

I tabellen å nästföljande sida meddelas en översikt i absoluta och relativa tal över de genomsnittliga årsutgifternas fördelning på 18 huvudtitlar inom trenne olika utgiftsgrupper.

Utgifterna utgjorde i medeltal för samtliga 225 familjer 1 854 kr. Den absolut och relativt största utgiften kom på gruppen födo- och njutnings-

De viktigaste utgiftsposternas relativa storlek.

Utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Absoluta tal				Relativa tal			
	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
Utgifter i allt	1 535 ·63	2 034 ·34	2 803 ·95	1 854 ·31	100 ·00	100 ·00	100 ·00	100 ·00
I. Födo- och njutnings- ämnen	778·13	957·76	1 158·79	886·82	50·67	47·08	41·33	47·82
1. Matvaror	705·03	880·27	1 038·19	808·01	45·91	43·27	37·03	43·57
2. Dryckesvaror	34·52	36·93	46·49	36·53	2·25	1·82	1·66	1·97
3. Tobak	12·88	11·99	14·13	12·59	0·84	0·59	0·50	0·68
4. Förtäring utom hem- met	25·70	28·57	59·98	29·69	1·67	1·40	2·14	1·60
II. Bostad	220·98	284·61	400·51	263·06	14·39	13·99	14·28	14·19
III. Bränsle och lyse	73·36	90·39	121·31	84·61	4·78	4·44	4·33	4·56
IV. Inventarier	48·24	78·49	122·41	67·35	3·14	3·86	4·36	3·63
V. Beklädnad	148·75	227·69	375·64	201·29	9·68	11·19	13·40	10·85
VI. Tvätt och renhållning	19·29	28·35	44·71	25·27	1·26	1·39	1·59	1·36
VII. Hygien	19·15	29·38	49·73	26·05	1·25	1·44	1·77	1·41
VIII. Utgifter för intellek- tuella ändamål	16·22	21·48	68·56	22·70	1·06	1·06	2·45	1·22
IX. Förenings- och försäkrings- avgifter	80·81	105·07	110·97	93·79	5·26	5·17	3·96	5·06
X. Gåvor, understöd till anhöriga	8·95	21·76	34·92	16·61	0·58	1·07	1·24	0·90
XI. Skatter	57·59	92·89	149·95	80·35	3·75	4·57	5·35	4·33
XII. Nöjen och förströelser	23·26	34·58	64·34	31·48	1·51	1·70	2·29	1·70
XIII. Resor	19·24	25·85	47·96	24·42	1·25	1·27	1·71	1·32
XIV. Ränta å lån	1·09	2·35	6·10	2·04	0·07	0·12	0·22	0·11
XV. Telefon, post- o. skriv- utensilier	2·56	4·76	5·79	3·77	0·17	0·23	0·21	0·20
XVI. Lottsedlar	11·00	16·15	21·28	14·06	0·72	0·79	0·76	0·76
XVII. Utgifter för tjänare o. hjälp	0·76	3·39	6·44	2·36	0·05	0·17	0·23	0·13
XVIII. Övriga utgifter	6·25	9·39	14·54	8·28	0·41	0·46	0·52	0·45

ämnen, nämligen i genomsnitt 887 kr. eller 47·82 % av samtliga utgifter. Därefter följde utgifter för bostad med 263 kr. eller 14·19 %, och för beklädnad med 201 eller 10·85 %. Närmast efter dessa utgiftsposter kommo utgifterna för förenings- och försäkringsavgifter, som drogo icke mindre än 94 kr. eller 5·06 % av årsutgifterna, för bränsle och belysning med 85 kr. eller 4·56 %, för skatter med 80 kr. eller 4·33 % samt för inventarier med 67 kr. eller 3·63 %. Tillsammans åtgick för nämnda utgiftsposter 1 677 kr. eller 90·44 % av årsutgifterna. I tabellen ej närmare specificerade utgifter utgjorde i medeltal endast 8 kr. (0·45 %). De större utgiftsposternas relativa storlek åskådliggöres närmare av diagrammet å näst föregående sida.

Utgifternas fördelning inom arbetar- och lägre tjänstemannahushållen företer vissa olikheter, såsom närmare synes av tab. 1 i tabellbilagan. Av årsutgifterna, som för dessa familjer i genomsnitt utgjorde resp. 1 755 och 2 098 kr., kom efterföljande andel på de viktigare utgiftsposterna:

	Arbetar- hushåll	Lägre tjänste- mannahushåll
Födo- och njutningsämnen	49.55 %	44.26 %
Bostad	13.85 >	14.88 >
Bränsle och belysning	4.46 >	4.78 >
Inventarier	3.56 >	3.78 >
Beklädnad	10.35 >	11.89 >
Skatter	3.90 >	5.24 >
Övriga utgifter	14.33 >	15.17 >
	<hr/> Summa 100.00 %	<hr/> 100.00 %

Utgifterna för födo- och njutningsämnen drogo alltså en relativt större andel av årsbudgeten bland arbetarfamiljerna än bland funktionärerna, medan förhållandet var omvänt beträffande utgifterna för bostad, beklädnad och skatter. För bränsle och belysning samt inventarier och deras underhåll utgavs jämförelsevis ungefär lika mycket inom båda hushållskategorierna.

Konsumtionskomplexets sammansättning visade sig, såsom synes av tabellen å sid. 21, något olika inom olika utgiftsgrupper, i det de särskilda utgiftsposterna ej voro av samma betydelse inom de olika grupperna. Som bekant fastslog den tyske statistikern Ernst Engel på sin tid bl. a. den satsen, att ju större vederbörande hushålls inkomster äro, desto lägre blir den procent-sats av de samlade utgifterna, vilken går till näringsmedel. Denna lag bekräftas även här, enligt vad som framgår av anförda tabell. Årsutgifterna för födo- och njutningsämnen ökades visserligen absolut taget från 778 kr. i den lägsta till 1 159 kr. i den högsta utgiftsgruppen, men procenttalet för ifrågakvarande utgifters andel av årsbudgeten sjönk från 50.67 till 41.33 %. För enbart posten matvaror voro motsvarande siffror resp. 45.91 och 37.03 %. Utgifterna för dryckesvaror och tobak visade relativt taget minskning med stegrade årsutgifter, medan någon bestämd tendens beträffande utgifterna för förtäring utom hemmet ej kan konstateras. I nästföljande kapitel (sid. 31 o. ff.) kommer närmare redogörelse att lämnas för utgifterna till födo- och njutningsämnen.

Utgifterna för *bostad* utgjorde i medeltal 263 kr. eller nära en sjundedel av samtliga utgifter under året. Inom de olika utgiftsgrupperna var utgiftsprocenten ungefär densamma. I tab. 1 i tabellbilagan hava utgifterna för bostad fördelats på hyra samt reparationer, flyttningskostnader o. d., vilka senare dock utgjorde en obetydlighet eller 0.14 % av budgeten. Hyressumman för olika lägenhetskategorier var i medeltal per år för ett rum och kök 208 kr., för två rum och kök 299 kr., för tre rum och kök 408 kr. samt för fyra rum och kök 583 kr. Antalet lägenheter var resp. 116, 94, 13 och 2.

I vilken utsträckning bostäderna voro försedda med en del sådana bekvämligheter, vilka befordra en god och sparsam hushållning antingen direkt

genom att möjliggöra förvaring av i större poster och sålunda till billigare pris inköpta förnödenheter eller indirekt genom att inskränka behovet av för hushållets skötsel nödig arbetskraft, framgår av efterföljande sammanställning.

Lägenhetskategori:	Hela antalet lägenheter	D ä r a v m e d						
		centralvärme	elektriskt ljus	kokgas	vattenledning	skafferier	matkällare	tvättstuga
<i>Absoluta tal.</i>								
1 rum och kök	116	4	19	84	114	115	84	114
2 » » »	94	8	25	73	89	92	58	91
3 » » »	13	—	7	8	12	13	11	13
4 » » »	2	—	2	1	2	2	2	2
Summa	225	12	53	166	217	222	155	220
<i>Relativa tal.</i>	%	%	%	%	%	%	%	%
1 rum och kök	100·0	3·4	16·4	72·4	98·3	99·1	72·4	98·3
2 » » »	100·0	8·5	26·6	77·7	94·7	97·9	61·7	96·8
3 » » »	100·0	—	53·8	61·5	92·3	100·0	84·6	100·0
4 » » »	100·0	—	100·0	50·0	100·0	100·0	100·0	100·0
Summa	100·0	5·3	23·6	73·8	96·4	98·7	68·9	97·8

Såsom ovan omnämnts (sid. 18), bebodde 7 av de i undersökningen inbegripna familjerna lägenheter i egna hus. Beträffande dessa hava särskilda uppgifter infordrats, såsom angående fastighetens taxeringsvärde, återstående skuld å egendomen samt inkomster och utgifter för densamma under året m. m. Tillsammans uppgick taxeringsvärdet för alla sju fastigheterna till 33 000 kr., av vilket belopp 26 600 kr. eller 80·6 % kom på byggnaderna samt 6 400 kr. eller 19·4 % på tomtarna. Vid räkenskapsårets slut återstående skuld å fastigheterna belöpte sig till 22 050 kr. eller 66·8 % av taxeringsvärdet. Under bokföringsåret hade för två fastigheter gjorts kapitalavbetalning å skuld till ett sammanlagt belopp av 270 kr.

I nedanstående översikt hava taxeringsvärde och kvarstående skuld uträknats i medeltal per fastighet, varvid även hänsyn tagits till taxeringsvärdets storlek.

Taxeringsvärde:	Antal fastigheter	Taxeringsvärde i genomsnitt	D ä r a v		Återstående skuld å fastigheten
			tomtens	byggnadens	
		kr.	kr.	kr.	kr.
Högst 6 000 kr.	6	4 333·33	900·00	3 433·33	2 758·33
6 000—7 000 kr.	1	7 000·00	1 000·00	6 000·00	5 500·00
Summa	7	4 714·29	914·29	3 800·00	3 150·00

Beträffande egnahemsinnehavare har, såsom förut framhållits (sid. 18), vid bearbetningen på *utgiftssidan* upptagits hyresvärdet av den av familjen bebodda lägenheten samt på *inkomstsidan* detta hyresvärde med avdrag för räntor å in-teckningslån, underhållskostnader, skatter och onera. Då tre av egnahemsinnehavarna åtnjutit hyresinkomst av annan lägenhet i fastigheten än den familjen själv bebott, har även detta belopp lagts till inkomsterna

av fastigheten. För samtliga 7 fastigheter belöpte sig inkomsterna av egen bostad samt uthyrd lägenhet till 3 001 kr. samt utgifterna för räntor, underhåll, skatter o. s. v. till 1 601 kr., varigenom ett överskott uppkom på 1 400 kr.

I genomsnitt per fastighet gestaltade sig inkomster och utgifter på följande sätt.

Taxeringsvärde	Antal fastigheter	Inkomster i genomsnitt	Därav		Utgifter i genomsnitt	Därav		Balans
			egen bostad	uthyrd lägenhet		räntor	underhåll, skatter, onera	
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Högst 6 000 kr.	6	418·04	386·67	31·37	207·62	129·14	78·48	210·42
6 000—7 000 kr.	1	493·00	285·00	208·00	355·55	302·50	53·05	137·45
Summa	7	428·75	372·14	56·61	228·76	153·91	74·85	199·99

För *bränsle och belysning* erlades under räkenskapsåret i genomsnitt 85 kr. eller 4·56 % av utgifterna. I den lägsta utgiftsgruppen voro motsvarande tal 73 kr. och 4·78 % samt i den högsta 121 kr. och 4·33 %. Fördelningen på olika bränsle och belysningsartiklar framgår av efterföljande tablå.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—4 000		1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för bränsle och belysning i allt	¹ 73·36	² 90·39	³ 121·31	⁴ 84·61	⁵ 100·0	⁶ 100·0	⁷ 100·0	⁸ 100·0
Därav för: Ved	3·92	4·35	11·30	4·70	5·3	4·8	9·3	5·6
björkved	0·13	0·51	4·95	0·68	0·2	0·6	4·1	0·8
barrved	0·34	0·35	0·11	0·33	0·4	0·4	0·1	0·4
annan ved	3·45	3·49	6·24	3·69	4·7	3·8	5·1	4·4
Kol och koks	32·43	38·11	44·32	35·85	44·2	42·2	36·5	42·4
Gas	15·56	21·67	22·90	18·80	21·2	24·0	18·9	22·2
Fotogen	14·54	13·53	7·93	13·57	19·8	15·0	6·5	16·0
Elektriskt ljus	1·82	6·44	20·12	5·30	2·5	7·1	16·6	6·3
Annat	2·40	2·72	3·63	2·64	3·3	3·0	3·0	3·1

För ved utgavs sålunda endast en obetydlighet, i medeltal för samtliga hushåll ej uppgående till 5 kr. (5·6 %), varav något mindre än en fjärdedel kom på björk- och barrved och något mer än tre fjärdedelar på annan ved (bokved,

¹ Däri ingår fri värme 2·69 kr. — ⁵ Däri ingår fri värme 3·7 %.

² » » » » 3·57 » — ⁶ » » » » 3·9 »

³ » » » » 11·11 » — ⁷ » » » » 9·2 »

⁴ » » » » 3·75 » — ⁸ » » » » 4·4 »

torv, sliprar, avfallsved). Utgifterna för kol och koks, som i genomsnitt uppgingo till 36 kr. eller mer än två femtedelar (42·4 %) av samtliga utgifter för bränsle och belysning, ökades absolut taget från 32 kr. i den lägsta till 44 kronor i den högsta utgiftsgruppen, men procentalet för ifrågavarande utgifters andel av bränsle- och belysningsbudgeten sjönk från 44·2 till 36·5 %. För gas åtgick i genomsnitt 19 kr. (22·2 %), för fotogen 14 kr. (16·0 %), för elektriskt ljus 5 kr. (6·3 %) samt för annan bränsle- och belysningsmateriel 3 kr. (3·1 %). Förbrukningen av kol och koks samt fotogen, som givetvis är starkt beroende av förbrukningen av gas och elektricitet, var relativt störst inom den lägsta utgiftsgruppen, där 44·2 % av bränsle- och belysningskostnaderna kommo på kol och koks, 19·8 % på fotogen, medan de båda andra utgiftsgrupperna, hade att uppvisa högre procentsiffror för utgifterna till gas och elektriskt ljus tagna tillsammans.

För anskaffning och underhåll av *inventarier* utgavos i genomsnitt 67 kr. eller 3·63 % av årsbudgeten. Utgifterna härför stego, såväl absolut som relativt, med ökade årsutgifter, vilket tydligt framgår av nedanstående tablå.

	Årsutgift, kronor			
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	Samtliga hushåll
Utgifter för inventarier i medeltal per hushåll, kronor . . .	48·24	78·49	122·41	67·35
» » » i % av samtliga utgifter . . .	3·14	3·86	4·36	3·63

Den närmare fördelningen på olika slags inventarier synes av följande sammanställning.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för inventarier i allt	48·24	78·49	122·41	67·35	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Möbler, sängkläder	26·47	41·73	65·94	36·28	54·9	53·2	53·9	53·9
Kökssaker, servis	7·98	13·93	18·29	11·39	16·5	17·7	14·9	16·9
Övriga inventarier	13·79	22·83	38·18	19·68	28·6	29·1	31·2	29·2

Av ifrågavarande utgifter kom sålunda 36 kr. eller mer än hälften (53·9 %) på möbler och sängkläder, 11 kr. på kökssaker och servis samt 20 kr. på övriga inventarier. Beträffande dessa utgiftsposters procentuella fördelning inom familjer av olika ekonomisk ställning kan, såsom synes, ingen bestämd tendens påvisas.

Utgifterna för *beklädnad* var, vad storleken beträffar, den tredje i ordningen av de olika utgiftsposterna och utgjorde i genomsnitt 201 kr. eller 10·85 % av årsbudgeten. Med ökade årsutgifter visade ifrågavarande utgift såväl absolut som relativt stigande belopp eller från 149 kr. (9·68 %) inom den

lägsta till 376 kr. (13·40 %) inom den högsta utgiftsgruppen. I efterföljande sammanställning har beklädnadsutgiften uppdelats på utgifter dels för kläder, lagning av kläder, sybehör m. m., dels för skodon.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för beklädnad i allt	148·75	227·69	375·64	201·29	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Kläder	100·08	161·88	284·21	141·73	67·3	71·1	75·7	70·4
Skodon	48·67	65·81	91·43	59·56	32·7	28·9	24·3	29·6

För kläder utgavos i medeltal 142 kr. samt för skodon, såväl nyanskaffning som underhåll, 60 kr. eller icke fullt en tredjedel (29·6 %) av beklädnadsutgifterna. Beträffande dessa utgiftsposters fördelning inom familjer av olika ekonomisk ställning må påpekas, att utgifterna för kläder visade stegring från 67·3 % inom den lägsta till 75·7 % inom den högsta utgiftsgruppen medan motsvarande siffror för skodon voro resp. 32·7 och 24·3 %.

Utgifterna för *tvätt och renhållning* utgjorde i genomsnitt 25 kr. eller 1·36 % av årsutgifterna. Härav kom icke fullt en tredjedel på tvätt och strykning utom hemmet samt något mer än två tredjedelar på tvål, såpa, soda o. d. Fördelningen inom olika utgiftsgrupper framgår av följande översikt.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för tvätt och renhållning i allt	19·29	28·35	44·71	25·27	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Tvätt och strykning	4·17	8·78	22·35	7·61	21·6	30·8	50·0	30·1
Tvål, såpa o. d.	15·12	19·62	22·36	17·66	78·4	69·2	50·0	69·9

Såsom synes ökades absolut taget med stigande utgiftsnivå såväl utgifterna för tvätt och strykning som för tvål och såpa eller från resp. 4·17 och 15·12 kr. inom den lägsta utgiftsgruppen till resp. 22·35 och 22·36 kr. inom den högsta. Vad däremot de relativa siffrorna beträffar, visade dessa stegring med ökade utgifter endast för tvätt och strykning (från 21·6 till 50·0 %), medan utgifterna till tvål och såpa förete procentsiffror, fallande från 78·4 % inom den lägsta utgiftsgruppen till 50·0 % inom den högsta.

För *hygien* utgjorde utgifterna i medeltal 26 kr. eller 1·41 % av totalbudgeten. Av detta belopp kom något mer än två tredjedelar på sjukvård, läkare och medicin samt något mindre än en tredjedel på hälsovård. Inom de olika

utgiftsgrupperna visade sig inga nämnvärda skiljaktigheter beträffande utgifternas relativa fördelning på dessa poster.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för hygien i allt . . .	19·15	29·38	49·73	26·05	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Sjukvård	13·20	20·74	34·23	18·17	68·9	70·6	68·8	69·8
Hälsovård	5·95	8·64	15·50	7·88	31·1	29·4	31·2	30·2
bad	2·82	4·44	6·56	3·82	14·7	15·1	13·2	14·7
rakning, klippning	2·50	3·55	6·08	3·24	13·1	12·1	12·2	12·4
övrigt	0·63	0·65	2·86	0·82	3·3	2·2	5·8	3·1

För *intellektuella ändamål* utgavos i medeltal 23 kr. eller 1·22 % av genomsnittsbudgeten. Inom de tre utgiftsgrupperna belöpte sig ifrågavarande utgifter till resp. 16, 21 och 69 kr. eller resp. 1·06, 1·06 och 2·45 % av årsutgifterna. Av hithörande poster drogo utgifterna för tidningar och böcker i medeltal 15 kr. eller inemot två tredjedelar, medan knappt en tredjedel kom på utgifter för barnens skolgång. Med ökade årsutgifter visade utgifterna för barnens skolgång, såsom närmare synes av tablån här nedan, relativt stigande belopp, under det att utgifterna för tidningar och annan lektyr utvisade sjunkande procentsiffror.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för intellektuella ändamål i allt	16·22	21·48	68·56	22·70	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Barnens skolgång	2·77	5·35	43·87	7·18	17·1	24·9	64·0	31·6
Övriga studier	0·30	0·89	3·34	0·80	1·8	4·1	4·9	3·5
Tidningar, böcker o. d.	13·15	15·24	21·35	14·72	81·1	71·0	31·1	64·9

Förenings- och försäkringsavgifterna belöpte sig i medeltal till 94 kr. eller 5·06 % av budgeten samt voro relativt ungefär lika stora inom de båda lägre utgiftsgrupperna, eller resp. 5·26 och 5·17 % av årsutgifterna mot 3·96 % inom den högsta. I efterföljande översikt hava förenings- och försäkringsavgifterna uppdelats i 7 underavdelningar.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Förenings- och försäkringsavgifter i allt	80·81	105·07	110·97	93·79	100·0	100·0	100·0	100·0
Därav för: Fackföreningar o. d.	17·18	17·34	8·10	16·52	21·2	16·5	7·3	17·6
Övriga föreningar	1·36	4·54	13·36	3·71	1·7	4·3	12·0	4·0
Sjuk- och begravningskassor . .	29·98	33·69	37·49	32·20	37·1	32·1	33·8	34·3
Liv- och kapitalförsäkring . . .	25·36	38·51	41·75	32·40	31·4	36·7	37·6	34·6
Olycksfallsförsäkring	0·71	0·94	2·70	0·96	0·9	0·9	2·4	1·0
Brandförsäkring	1·35	1·49	2·39	1·50	1·7	1·4	2·2	1·6
Avgift för pensioner o. d.	4·87	8·56	5·18	6·50	6·0	8·1	4·7	6·9

Av denna utgiftspost kom sålunda 32 kr. eller mer än en tredjedel (34·6 %) på liv- och kapitalförsäkring samt en nästan lika stor summa eller 34·3 % på sjuk- och begravningskassor. Därefter följde avgifter till fackföreningar med 17 kr. (17·6 %) och pensionsavgifter med ungefär 7 kr. (6·9 %). Till övriga föreningar, vari inbegripits nykterhets- och politiska organisationer o. d., uppgick den genomsnittliga årsutgiften till 4 kr., för brandförsäkring till mindre än 2 kr. samt för olycksfallsförsäkring till 1 kr.

Sjuk- och begravningskassorna voro i relativt stor utsträckning anlitade bland de av undersökningen berörda familjerna, i det icke mindre än 199 eller nära nio tiondelar (88·44 %) av samtliga hade utgifter till dylika kassor till ett sammanlagt belopp av 7 244·41 kr. eller i genomsnitt 36·40 kr. I premier för livförsäkring erlade 151 familjer tillsammans 7 289·87 kr. eller i genomsnitt 48·28 kr. och för olycksfallsförsäkring 28 familjer sammanlagt 217·44 kr. Avgifter till fackföreningar och övriga föreningar erlades i resp. 149 och 97 fall med tillsammans resp. 3 717·51 och 834·38 kr. (i medeltal resp. 24·95 och 8·60 kr.). 153 familjer eller inemot tre fjärdedelar av samtliga hade brandförsäkrad lösegendom, och utbetaltes i premier härför tillhoppa 336·95 kr. I avgifter för pensioner erlades i 150 fall tillsammans 1 462·52 kr.

Förenings- och försäkringsavgifternas fördelning på olika belopp framgår av tablån å nästa sida.

På *gåvor* kom i medeltal 17 kr. eller 0·90 % av utgifterna.

Beträffande *skatterna*, som kommo i femte rummet bland utgiftsposterna, må erinras om, att häri ej medräknats skatter för egna hem (jfr sid. 23). I genomsnitt erlades i skatter under året 80 kr. eller 4·33 % av budgeten. Procenttalen visa, som synes av tabellen å sid. 21, jämn stegring från den lägsta till den högsta utgiftsgruppen, nämligen resp. 3·75, 4·57 och 5·35 %.

	Antal hushåll med nedanstående utgiftsbelopp, kronor							Summa
	0	Under 2	2—5	5—10	10—25	25—50	50 och däröver	
Fackföreningar	76	1	2	12	59	69	6	225
Övriga föreningar	128	26	21	25	19	4	2	225
Sjuk- och begravningskassor	26	—	1	3	46	106	43	225
Liv- och kapitalförsäkring	74	—	1	2	25	57	66	225
Olycksfallsförsäkring	197	4	4	11	8	1	—	225
Brandförsäkring	72	61	89	3	—	—	—	225
Avgift för pensioner o. d.	75	—	3	127	15	1	4	225

Till nöjen och förströelser gingo i medeltal 31 kr. (1.70 % av utgifterna).

Av utgifterna för resor, som i medeltal uppgingo till 24 kr. (1.32 % av årsutgifterna), kom nära två tredjedelar (65.36 %) på resor utom staden.

Ränteutgifterna, vari ej inbegripits räntor å in-teckningslån o. d. (se sid. 23), belöpte sig i medeltal till 2 kr. (0.11 %) samt utgifterna för *telefon, post- och skrivutensilier* till 4 kr. (0.20 %).

Lottsedlar inköptes under året till ett belopp av i medeltal 14 kr. eller 0.76 % av budgeten. Tillsammans 151 familjer eller två tredjedelar av samtliga hade utgifter på detta konto. Av dessa utgävo 29 vardera ett belopp understigande 5 kr., 23 från 5 till 10, 49 från 10 till 25, 38 från 25 till 50, 11 från 50 till 100 samt 1 familj mer än 100 kr. Hela det belopp, som nämnda 151 familjer betalade för lottsedlar, uppgick till 3 164.62 kr. Enligt uppgifter i hushållsböckerna hade 15 av dessa familjer eller ungefär var tionde vunnit tillsammans 289.70 kr. eller ej ens tiondelen av vad som utbetalts.

Utgifterna för *tjänare* voro en obetydlighet, i medeltal för samtliga hushåll ej mycket överstigande 2 kr. (0.13 %).

Övriga i tabellen ej närmare specificerade utgifter utgjorde i medeltal endast 8 kr. eller 0.45 % av årsutgifterna. Av detta belopp kom icke mindre än 0.42 % på blommor, begravningskransar o. d., medan endast 0.03 % ej närmare specificerats, ett kriterium så gott som något på den noggrannhet och det intresse, varmed bokförarna omfattat undersökningen.

Utgifternas genomsnittliga fördelning på de viktigaste förnödenheterna inom hushåll med *olika antal familjemedlemmar* framgår av sammanställningen å nästa sida.

Det stora inflytande, som familjens storlek har på budgetens sammansättning, framträder med all önskvärd tydlighet av tabellen. Bortsett från 2-personshushållen och från familjer med 5—6 medlemmar stego genomsnittsutgifterna i de olika personantalsgrupperna, såsom synes, med växande huvudtal från 1 739 kr. i 3-personshushållen till 2 102 kr. för familjerna på 7 eller flera medlemmar. Skillnaden är dock ej större, än att man för de viktigare utgiftsposternas vidkommande kan erhålla en tämligen god föreställning om,

	Antal familjemedlemmar					Summa
	2	3	4	5—6	7—10	
<i>Absoluta tal.</i>						
Antal hushåll	24	53	71	57	20	225
Utgifter i allt	1 804·65	1 739·04	1 874·07	1 870·86	2 102·11	1 854·31
Födo- och njutningsämnen	758·86	809·26	879·32	945·71	1 104·70	886·82
Matvaror	668·40	725·59	791·45	881·17	1 044·24	808·01
Dryckesvaror	39·65	37·28	38·45	33·39	32·89	36·53
Tobak	14·38	16·24	12·04	9·34	12·00	12·59
Förtäring utom hemmet	36·43	30·15	37·38	21·81	15·57	29·69
Bostad	264·43	246·49	260·79	281·35	261·23	263·06
Bränsle och lyse	73·01	80·97	85·97	86·90	96·87	84·61
Beklädnad	196·62	183·86	211·13	194·28	238·06	201·29
Övriga utgifter	511·73	418·46	436·86	362·62	401·25	418·53
<i>Relativa tal.</i>						
	%	%	%	%	%	%
Utgifter i allt	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
Födo- och njutningsämnen	42·05	46·53	46·92	50·55	52·55	47·82
Matvaror	37·04	41·73	42·23	47·10	49·68	43·57
Dryckesvaror	2·20	2·14	2·05	1·78	1·56	1·97
Tobak	0·79	0·93	0·64	0·50	0·57	0·68
Förtäring utom hemmet	2·02	1·73	2·00	1·17	0·74	1·60
Bostad	14·65	14·18	13·91	15·04	12·43	14·19
Bränsle och lyse	4·05	4·66	4·59	4·64	4·61	4·56
Beklädnad	10·90	10·57	11·27	10·39	11·32	10·85
Övriga utgifter	28·35	24·06	23·31	19·38	19·09	22·58

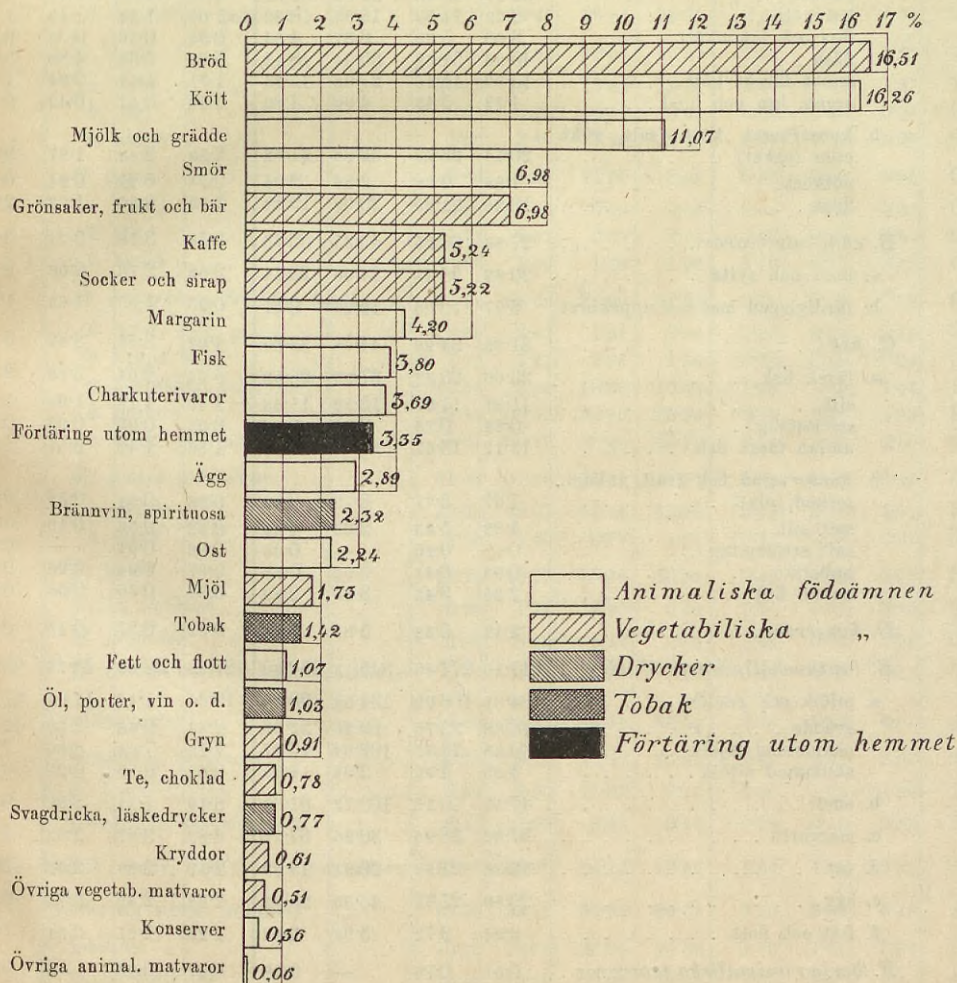
i vad mån familjernas ökade medlemsantal inverkar på deras ekonomi, då den totala årsutgiften i huvudsak är oförändrad.

Av de olika utgiftsposterna var det särskilt utgiften för födo- och njutningsämnen, som utvisade större procentandel med familjens tillväxt eller från 42·05 % inom 2-personsgruppen till 52·55 % bland familjerna om 7 eller flera medlemmar. Resp. 37·04 och 49·68 % kommo på matvaruutgifterna. För de större familjerna utgick sålunda en mycket större del av utgifterna till föda än för de mindre. Beklädnadsutgiften visade ingen tendens till stegring med växande antal familjemedlemmar men var såväl absolut som relativt taget störst för familjer om 7 och flera personer, under det att utgiften för bostad var relativt lägst inom samma grupp men absolut taget lika stor som bland de mindre familjerna. Bränsle och belysning drogo jämförelsevis ungefär lika stor andel av årsbudgeten inom samtliga personantalsgrupper. För alla övriga förnödenheter återstod bland 2-personshushållen mer än en fjärdedel (28·35 %) av årsutgifterna, vilken andel sjönk med stigande personantal till knappt en femtedel (19·09 %) för de familjer, som bestodo av 7 eller flera medlemmar. Beträffande posten »övriga utgifter» var sålunda förhållandet rakt motsatt mot matvaruutgifterna, nämligen sjunkande belopp och procentsiffra, allt eftersom familjemedlemmarnas antal ökades.

III. Födans sammansättning efter kostnad.

I tab. 1 i tabellbilagan lämnas en detaljerad översikt av utgifterna för olika födo- och njutningsämnen i absoluta tal samt i procent av hela årsutgiften. I tabellen å nästföljande sid. 32—33 hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, varjämte ifrågavarande utgifter ställts i relation till utgifterna för samtliga födo- och njutningsämnen. Diagrammet här nedan åskådliggör tydligt den relativa betydelsen av olika slags födo- och njutningsämnen med hänsyn till kostnaden.

Födans sammansättning efter kostnad.

	Årsutgift, kronor				Årsutgift, kronor			
	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 4 000	Sum- ma	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 4 000	Sum- ma
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Födo- och njutningsämnen	778.13	957.76	1 158.79	886.82	100.00	100.00	100.00	100.00
I. Matvaror	705.03	880.27	1 038.19	808.01	90.60	91.91	89.59	91.11
1. animaliska	404.42	506.41	627.05	466.65	51.97	52.87	54.11	52.62
A. kött	125.13	157.19	188.58	144.17	16.08	16.41	16.27	16.26
a. färskt kött	104.99	133.46	165.70	122.25	13.49	13.93	14.30	13.79
oxkött	32.20	43.98	52.51	38.95	4.14	4.59	4.53	4.39
kalvkött	8.29	11.83	16.85	10.39	1.07	1.24	1.45	1.19
får- och lammkött	3.00	5.38	8.82	4.64	0.38	0.56	0.76	0.51
fläsk	43.96	51.38	55.54	48.12	5.65	5.36	4.80	5.43
annat färskt kött	13.32	15.46	27.08	15.35	1.71	1.61	2.34	1.73
organ, ben och blod	4.22	5.43	4.90	4.80	0.54	0.57	0.42	0.54
b. konserverat kött (salt, rökt eller torkat)	20.14	23.73	22.88	21.92	2.59	2.48	1.97	2.47
nötkött	1.88	2.08	2.86	2.04	0.24	0.22	0.24	0.23
fläsk	18.26	21.65	20.02	19.88	2.35	2.26	1.73	2.24
B. charkuterivaror	27.86	36.25	43.85	32.75	3.58	3.78	3.74	3.69
a. korv och sylta	20.89	26.17	24.06	23.44	2.68	2.73	2.08	2.64
b. färdiglagad mat och uppskuret	6.97	10.08	19.29	9.31	0.90	1.05	1.66	1.05
C. fisk	31.33	34.29	44.78	33.69	4.02	3.58	3.87	3.80
a. färsk fisk	23.66	25.32	37.99	25.53	3.04	2.64	3.28	2.88
sill	11.31	11.87	12.52	11.43	1.45	1.19	1.08	1.29
strömming	0.23	0.28	0.35	0.26	0.03	0.03	0.03	0.03
annan färsk fisk	12.12	13.67	25.12	13.84	1.56	1.42	2.17	1.56
b. konserverad fisk (salt, inlagd, torkad, rökt)	7.67	8.97	6.79	8.16	0.98	0.94	0.59	0.92
salt sill	4.82	5.03	2.03	4.69	0.62	0.53	0.18	0.53
salt strömming	0.02	0.10	—	0.05	0.00	0.01	—	0.01
kabeljo	0.58	0.41	0.92	0.53	0.07	0.04	0.08	0.06
annan fisk	2.25	3.43	3.84	2.89	0.29	0.36	0.33	0.32
D. konserver	2.49	3.52	5.21	3.16	0.32	0.37	0.45	0.36
E. lanthushållningsprodukter	217.10	274.40	345.13	252.30	27.90	28.65	29.78	28.45
a. mjölk och grädd	84.31	106.92	134.84	98.20	10.84	11.16	11.64	11.07
grädd	18.88	25.70	29.26	22.68	2.43	2.68	2.53	2.56
oskummad mjölk	60.58	76.47	102.64	70.87	7.79	7.98	8.86	7.99
skummad mjölk	4.85	4.75	2.94	4.65	0.62	0.50	0.25	0.52
b. smör	47.47	70.16	103.73	61.86	6.10	7.33	8.95	6.98
c. margarin	37.62	38.05	30.36	37.22	4.83	3.97	2.62	4.20
d. ost	16.88	21.92	26.91	19.88	2.17	2.29	2.32	2.24
e. ägg	20.88	27.63	43.85	25.62	2.68	2.89	3.74	2.89
f. fett och flott	9.94	9.72	5.94	9.52	1.28	1.01	0.51	1.07
F. övriga animaliska matvaror	0.51	0.76	—	0.58	0.07	0.08	—	0.06

olika utgiftsgrupper efter kostnad.

	Årsutgift, kronor				Årsutgift, kronor			
	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 4 000	Sum- ma	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 4 000	Sum- ma
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
2. vegetabiliska	300·61	373·86	411·14	341·36	38·63	39·04	35·48	38·49
<i>A. Bröd</i>	131·93	159·84	160·71	146·39	16·96	16·69	13·87	16·51
a. rågröd, hårt	1·11	1·94	5·30	1·80	0·14	0·20	0·46	0·20
b. rågröd, mjukt: limpa, söt	60·46	72·08	70·31	66·31	7·77	7·53	6·07	7·48
» sur	24·12	23·55	16·88	23·29	3·10	2·46	1·46	2·63
c. vetebröd	8·66	12·29	13·15	10·60	1·12	1·28	1·14	1·19
d. annat matbröd	0·41	0·10	0·05	0·25	0·05	0·01	0·00	0·03
e. skorpor	8·44	10·48	8·16	9·31	1·09	1·10	0·70	1·05
f. kaffebröd, bakelser o. d.	28·73	39·40	46·86	34·83	3·69	4·11	4·04	3·93
<i>B. mjöl</i>	12·30	17·95	19·31	15·32	1·58	1·88	1·67	1·73
a. vete	10·19	14·71	15·82	12·61	1·31	1·54	1·37	1·42
b. råg	0·51	0·78	0·51	0·62	0·06	0·08	0·04	0·07
c. annat	1·60	2·46	2·98	2·09	0·21	0·26	0·26	0·24
<i>C. gryn</i>	6·84	8·82	11·00	8·03	0·88	0·92	0·95	0·91
a. havre	4·23	5·36	6·03	4·86	0·54	0·56	0·52	0·55
b. ris	1·71	2·37	3·59	2·15	0·22	0·25	0·31	0·24
c. andra	0·90	1·09	1·38	1·02	0·12	0·11	0·12	0·12
<i>D. grönsaker, frukter, bär m. m.</i>	52·13	68·03	88·00	61·93	6·70	7·10	7·59	6·98
a. ärter, gula, gröna	2·06	2·01	1·93	2·03	0·27	0·21	0·17	0·23
b. bruna bönor	1·71	1·85	2·84	1·86	0·22	0·19	0·24	0·21
c. grönsaker, rotfrukter	10·58	13·33	18·55	12·42	1·36	1·39	1·60	1·40
d. potatis	21·11	23·57	25·80	22·56	2·71	2·46	2·23	2·54
e. frukt och bär	16·67	27·27	38·88	23·06	2·14	2·85	3·35	2·60
<i>E. socker och sirap</i>	41·01	51·08	51·93	46·27	5·27	5·33	4·48	5·22
a. socker	39·96	49·62	51·14	45·06	5·14	5·18	4·41	5·08
b. sirap	1·05	1·46	0·79	1·21	0·13	0·15	0·07	0·14
<i>F. kaffe</i>	42·20	49·72	55·38	46·53	5·42	5·19	4·78	5·24
<i>G. te, choklad</i>	5·56	7·74	10·99	6·94	0·71	0·81	0·95	0·78
<i>H. kryddor</i>	4·88	5·88	6·46	5·45	0·63	0·62	0·56	0·61
<i>K. övriga vegetabiliska matvaror</i>	3·76	4·80	7·36	4·50	0·48	0·50	0·63	0·51
II. Dryckesvaror	34·52	36·93	46·49	36·53	4·44	3·86	4·01	4·12
A. brännvin, spirituosa	20·78	19·70	24·01	20·57	2·67	2·06	2·07	2·32
B. öl, porter o. dyl.	7·33	9·96	15·68	9·14	0·94	1·04	1·35	1·03
C. svagdricka, läskedrycker	6·41	7·27	6·80	6·82	0·83	0·76	0·59	0·77
III. Tobak, snus, cigarrer, cigaretter	12·88	11·99	14·13	12·59	1·66	1·25	1·22	1·42
IV. Förtäring utom hemmet	25·70	28·57	59·98	29·69	3·30	2·98	5·18	3·35
A. måltider	13·22	12·58	34·96	14·68	1·70	1·31	3·02	1·66
B. annan förtäring	12·48	15·99	25·02	15·01	1·60	1·67	2·16	1·69

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen, uppgående till 887 kr., kommo utgifterna för matvaror i främsta rummet med 808 kr. eller 91·11 %, varefter kommo drycker med 37 kr. (4·12 %) och förtäring utom hemmet med 30 kr. (3·35 %). För tobak utgavs i genomsnitt 13 kr. (1·42 %).

Bland matvarorna drog bröd den största utgiften, 146 kr. eller 16·51 % av födoämnesbudgeten. Närmast härefter i betydelse kom kött med 144 kr. eller 16·26 %, mjölk och grädde med 98 kr. eller 11·07 % och grönsaker (inkl. potatis), frukter, bär m. m. med 62 kr. eller 6·98 %. Dessa fyra artiklar upptogo tillsammans hälften (50·82 %) av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen. För smör utgavs 62 kr. (6·98 %), för kaffe 47 kr. (5·24 %), för socker 45 kr. (5·08 %), för margarin 37 kr. (4·20 %), för fisk 34 kr. (3·80 %), för charkuterivaror 33 kr. (3·69 %) samt för ägg 26 kr. (2·89 %). Vad beträffar övriga matvaroutgifter, må nämnas, att utgifterna för mjöl voro anmärkningsvärt små, endast 15 kr. eller 1·73 %, under det att, som ovan påpekats, utgifterna för bröd utgjorde ej mindre än 146 kr. eller 16·51 % av födoämnesbudgeten.

Med avseende å vissa slags matvaror torde en närmare redogörelse vara av intresse. Utgifterna för kött (och fläsk), vilka stego från 125 kr. inom den lägsta till 189 kr. inom den högsta utgiftsgruppen eller från 16·08 till 16·27 % av födoämnesutgifterna, fördelade sig på olika slag på följande sätt.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Kött	144·17	100·00
färskt kött	122·25	84·80
oxkött	38·95	27·01
kalvkött	10·39	7·21
får- och lammkött	4·64	3·22
fläsk	48·12	33·38
annat färskt kött	15·35	10·65
organ, ben och blod	4·80	3·33
konserverat kött	21·92	15·20
nötkött	2·04	1·41
fläsk	19·88	13·79

Av utgifterna för kött, vilka som redan nämnts uppgingo till den jämförelsevis betydliga summan av 144 kr., kommo sålunda 84·80 % på färskt och endast 15·20 % på salt, torkat eller rökt kött. Bland de olika köttsorterna gick mer än en fjärdedel (27·01 %) till färskt oxkött. Inemot hälften (47·17 %) av hela utgiftsbeloppet för kött kom på fläsk, varav något mer än två tredjedelar på färskt och något mindre än en tredjedel på salt och rökt fläsk.

Nära tre fjärdedelar (71·57 %) av utgifterna för charkuterivaror gick till korv och sylta, återstoden (28·43 %) till färdiglagad mat och uppskuret.

Konsumtionen av olika slags fisk fördelade sig efter kostnad, såsom efterföljande översikt utvisar.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Fisk	33·69	100·00
färsk fisk	25·53	75·78
sill	11·43	33·93
strömming	0·26	0·77
annan färsk fisk	13·84	41·08
konserverad fisk	8·16	24·22
salt sill	4·69	13·92
salt strömming	0·05	0·15
kabeljo	0·53	1·57
annan fisk	2·89	8·58

Något mer än tre fjärdedelar (75·78 %) av ifrågavarande utgifter gingo sålunda till färsk fisk. Av de olika fisksorterna kom sill (färsk och saltad) i första rummet med nära hälften (47·85 %) av samtliga utgifter för fisk.

Utgifterna för olika slags lantushållningsprodukter, vilka ökades från sammanlagt 217 kr. inom den lägsta till 345 kr. inom den högsta utgiftsgruppen och vilkas procentuella andel av födoämbudgeten steg från 27·90 till 29·78 % inom resp. grupper, finnas sammanställda i följande tablå.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Lantushållningsprodukter	252·30	100·00
mjölk och grädde	98·20	38·92
grädde	22·68	8·99
oskummad mjölk	70·87	28·09
skummad mjölk	4·65	1·84
smör	61·86	24·52
margarin	37·22	14·75
ost	19·88	7·88
ägg	25·62	10·16
fett och flott	9·52	3·77

Av utgifterna för mjölk och grädde, vilka upptogo största delen (38·92 %) bland ifrågavarande utgiftsposter, användes nära tre fjärdedelar (72·17 %) till oskummad mjölk, 23·09 % till grädde och endast 4·74 % till skummjölk.

Utgiften för bröd var relativt minst i den högsta utgiftsgruppen, medan i fråga om mjöl den relativt minsta utgiften träffas inom den lägsta. Bröd- och mjölutgifternas procentuella andel av födoämbudgeten inom olika utgiftsgrupper framgår av nedanstående översikt.

Utgifter för:	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—4 000	
Bröd i % av födoämbudgeterna	16·96	16·96	13·87	16·51
Mjöl » » » »	1·58	1·88	1·67	1·73

Förbrukningen av olika slags bröd fördelade sig efter kostnaden på följande sätt:

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Bröd	146·39	100·00
rågbröd: hårt	1·80	1·23
mjukt: limpa, söt	66·31	45·29
sur	23·29	15·91
vetebröd	10·60	7·24
annat matbröd	0·25	0·17
skorpor	9·31	6·36
kaffebröd, bakelser o. d.	34·83	23·80

Av dessa utgifter kom på mjukt (sött) rågbröd närmare hälften (45·29 %), på kaffebröd, bakelser o. d. något mindre än en fjärdedel (23·80 %) samt på surt rågbröd, en spec. skånsk brödsort, och vetebröd resp. 15·91 och 7·24 %. Vad övriga brödsorter beträffar, må påpekas, att utgifterna för hårt rågbröd voro anmärkningsvärt små eller endast 1·23 % av brödbudgeten.

Bland de olika mjölsorterna drog vetemjålet den ojämförligt största utgiften eller 82·31 %. För rågmjöl utgavs 4·05 och för annat mjöl 13·64 % av samtliga utgifter för mjöl.

Av utgifterna för gryn användes något mindre än två tredjedelar (60·52 %) till havregryn, något mer än en fjärdedel (26·78 %) till risgryn samt 12·70 % till andra grynsorter.

Utgifterna för grönsaker, frukter, bär m. m. fördelade sig, såsom efterföljande tablå utvisar.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Grönsaker, frukter, bär, m. m.	61·93	100·00
ärter, gula, gröna	2·03	3·28
bruna bönor	1·86	3·00
grönsaker, rotfrukter	12·42	20·05
potatis	22·56	36·43
frukt och bär	23·06	37·24

Bland dessa utgifter kom 37·24 % på frukt och bär samt 36·43 % på potatis.

Av utgifterna för dryckesvaror, som i genomsnitt belöpte sig till 37 kr., användes mer än hälften (56·31 %) till brännvin och andra spirituösa drycker, en fjärdedel (25·02 %) till öl, porter och vin samt 18·67 % till svagdricka och alkoholfria drycker.

Vad slutligen beträffar utgifterna för förtäring utom hemmet, som i genomsnitt utgjorde 30 kr., kom ungefär lika stor del på måltider (49·44 %) som på annan förtäring (50·56 %).

Inom familjer av olika storlek var födans sammansättning ur kostnadsynpunkt, såsom efterföljande tabell utvisar.

Alla viktigare näringsmedel med undantag för smör och ägg utvisade stegrade utgifter med ökat personantal.

Födans sammansättning efter kostnad inom familjer av olika storlek.

	Antal familje- medlemmar			Samt- liga hus- håll	Antal familje- medlemmar			Samt- liga hus- håll
	2—4	5—6	7 och flera		2—4	5—6	7 och flera	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Födo- och njutningsämnen	834.70	945.71	1104.70	886.82	100.00	100.00	100.00	100.00
I. Matvaror	747.91	881.17	1044.24	808.01	89.60	93.18	94.53	91.11
1. animaliska	440.35	500.15	565.80	466.65	52.75	52.89	51.22	52.62
A. kött	136.71	152.91	174.47	144.17	16.38	16.17	15.79	16.26
B. charkuterivaror	31.46	32.16	44.05	32.75	3.77	3.40	3.99	3.69
C. fisk	33.18	33.56	37.90	33.69	3.98	3.55	3.43	3.80
D. lanthushålln.-produkter	235.18	277.90	306.00	252.30	28.17	29.39	27.70	28.45
mjölk och grädde	93.43	105.05	113.98	98.20	11.19	11.11	10.32	11.07
smör	64.54	61.12	44.07	61.86	7.73	6.46	3.99	6.98
margarin	26.33	52.31	74.32	37.22	3.16	5.53	6.77	4.20
ost	18.48	21.17	26.56	19.88	2.21	2.24	2.40	2.24
ägg	25.65	24.01	29.99	25.62	3.07	2.54	2.72	2.89
fett och flott	6.75	14.24	16.58	9.52	0.81	1.51	1.50	1.07
E. konserver	3.45	2.35	3.26	3.16	0.41	0.25	0.30	0.36
F. övriga	0.37	1.27	0.12	0.58	0.04	0.13	0.01	0.06
2. vegetabiliska	307.56	381.02	478.44	341.36	36.85	40.29	43.31	38.49
A. bröd	126.53	169.47	227.56	146.39	15.16	17.92	20.60	16.51
B. mjöl	12.81	18.38	25.15	15.32	1.53	1.94	2.28	1.73
C. gryn	7.29	8.22	13.03	8.03	0.87	0.87	1.18	0.91
D. grönsaker, frukt och bär	58.81	64.94	76.37	61.93	7.05	6.87	6.91	6.98
E. socker och sirap	41.97	52.12	61.39	46.27	5.03	5.51	5.56	5.22
F. kaffe	43.62	51.16	54.95	46.53	5.23	5.41	4.97	5.24
G. te, choklad	6.74	6.97	8.36	6.94	0.81	0.74	0.76	0.78
H. kryddor	5.24	5.60	6.51	5.45	0.63	0.59	0.59	0.61
K. övriga	4.55	4.16	5.12	4.50	0.54	0.44	0.46	0.51
II. Drycker	38.23	33.39	32.89	36.53	4.58	3.53	2.98	4.12
III. Tobak	13.92	9.34	12.00	12.59	1.67	0.99	1.08	1.42
IV. Förtäring utom hemmet	34.64	21.81	15.57	29.69	4.15	2.30	1.41	3.35

Förutsätter man, att den totala årsutgiften var densamma, synes av tabellen, att inom familjerna med flesta antalet medlemmar förbrukningen av animaliska födoämnen var något mindre, av vegetabiliska däremot avsevärt större än inom de mindre familjerna. Beträffande de animaliska födoämnena var minskningen emellertid ej oavbruten från de minsta till de största hushållen utan visade först en obetydlig stegring för familjerna på 5—6 medlemmar, innan siffrorna sjönko. Samma tendens gjorde sig, såsom synes, gällande för lanthushållningsprodukter. Utgifterna för kött, fisk, mjölk och grädde, drycker samt förtäring utom hemmet utgjorde en mindre andel av födoämnesbudgeten ju talrikare familjen blev. En oavbruten stegring av procentsiffrorna från de minsta till de största hushållen uppvisade däremot förbrukningen av bröd och mjöl. Utgiften till smör var minst bland familjer om 7 och flera personer, vilka å andra sidan hade relativt stor förbrukning av billigare fettämnen, margarin och flott.

IV. Inkomster och utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

De i det föregående meddelade uppgifterna angående inkomster och utgifter hava samtliga varit medeltalssiffror per hushåll. Då emellertid hushållen varken med hänsyn till familjemedlemmarnas antal, kön eller ålder äro likartade samt ej heller alla medlemmarna deltagit i konsumtionen under lika lång tid eller i samma utsträckning, har detta gjort, att medeltalssiffrorna inom de olika grupperna ej blivit fullt jämförbara. Härtill kommer även den omständigheten, att en del familjer haft inackorderade, spisgäster eller inboende samt tjänare o. s. v.

För att emellertid möjliggöra en fullt tillförlitlig jämförelse av konsumtionsförhållandena mellan familjer av olika beskaffenhet har man vid undersökningar av detta slag funnit det nödvändigt att åstadkomma en enhet, som kan användas såsom måttstock vid dylika jämförelser och varigenom inverkan av ovannämnda störande faktorer bortelimineras.

Av de många olika system, som härvidlag tillämpats, har det i förevarande undersökning befunnits lämpligast att följa detsamma, som kom till användning vid stockholmsundersökningen 1907—1908 och som sedan använts vid liknande undersökningar i Finland 1908—1909 och i Norge 1912—1913. Detta enhetssystem är uppgjort med hänsyn ej blott till födoämneskonsumtionen utan även till övriga utgifter. En vuxen mans förbrukning har satts = 1.0 och en vuxen kvinnas = 0.8. För de olika åldersåren äro enhetstalen följande.

Åldersår	Konsumtionsenheter	
	män	kvinnor.
0—3	0.1	0.1
4—6	0.2	0.2
7—9	0.3	0.3
10—12	0.4	0.4
13—14	0.5	0.5
15—16	0.7	0.6
17—18	0.9	0.7
19 och däröver	1.0	0.8

Huvudändamålet med användandet av dessa enhetstal på budgeten har varit att beräkna, huru mycket av inkomster och utgifter som under hela året kom på varje enhet av familjens egna medlemmar. Familjens av medlemmarnas antal, kön och ålder bestämda enhetstal hava därför måst undergå reduktion med hänsyn till de faktorer, som inverkat störande på konsumtionsförhållandena. En familjemedlems frånvaro under en del av räkenskapsåret har sålunda borteliminrats på det sätt, att hans enhetstal

reducerats beträffande de utgiftsposter, som berörts av frånvaron. I de hushåll, där det förekommit inackorderade, spisgäster eller inneboende, har familjens enhetstal ökat för de utgiftsposters vidkommande, som berörts av dessa faktorer. Den utgiftssumma, som kom på inackorderade och inneboende, har dragits från motsvarande inkomstpost, varigenom familjens netto-behållning återstår. I de familjer, där det förekom tjänarinna, hava utgifterna för hennes konsumtion lagts till utgifterna för tjänare.

Enhetstalen i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper framgå av nedanstående översikt.

Årsutgift, kronor							Samtliga hushåll
1 000-1 250	1 250-1 500	1 500-1 750	1 750-2 000	2 000-2 500	2 500-3 000	3 000-4 000	
2·0	2·2	2·3	2·5	2·6	2·9	3·5	2·5
2·3			2·6		3·1		

I tab. 2 i tabellbilagan meddelas en översikt i absoluta och relativa tal av inkomster och utgifter per konsumtionsenhet i medeltal inom fem olika utgiftsgrupper. I tabellen å sid. 40, hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, och lämnas här en översikt av utgifternas fördelning på de olika huvudtitlarna. Födans sammansättning per konsumtionsenhet (efter kostnad) belyses i absoluta och relativa tal av tabellen å sid. 41—42.

Beträffande utgiftsbeloppen inom de olika grupperna framgår det även här, att genomsnittsutgifterna per konsumtionsenhet eller vuxen man voro större inom de högre än inom de lägre utgiftsgrupperna. Ökningen inom de olika grupperna var emellertid relativt ej så stor, som då det var fråga om genomsnittsbeloppen per hushåll (se sid. 21). Inom de högre utgiftsgrupperna voro nämligen familjerna, såsom förut nämnts, i regel talrikare än inom de lägre.

I jämförelse med de relativa talen angående genomsnittsutgifterna per hushåll visade sig de olika utgiftsposternas procentuella andel av konsumtionen praktiskt taget oförändrad med undantag allenast för utgifterna till bostad, bränsle och lyse, beklädnad samt tjänare och hjälp. Mera anmärkningsvärd var emellertid endast skiljaktigheten i fråga om bostadsutgiften, som i genomsnitt per hushåll beräknat uppgick till 14·19 % och beräknat per konsumtionsenhet till 13·33 % av årsutgifterna. För bränsle och lyse voro siffrorna resp. 4·56 och 4·29 %. De resultat, som ernåtts genom budgeternas reducering till konsumtionsenhet, torde i huvudsak framgå av tabellerna å efterföljande sidor.

Utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter i allt	681 ·58	792 ·67	910 ·69	755 ·09	100 ·00	100 ·00	100 ·00	100 ·00
I. Födo- och njutningsämnen	348·12	372·89	380·89	362 ·76	51·08	47·04	41·82	48·04
1. Matvaror	315·21	341·78	341·64	330 ·01	46·25	43·12	37·52	43·70
2. Dryckesvaror	15·54	14·83	15·13	15·18	2·28	1·87	1·66	2·01
3. Tobak	5·80	4·81	4·60	5·23	0·85	0·60	0·50	0·69
4. Förtäring utom hemmet	11·57	11·47	19·52	12·34	1·70	1·45	2·14	1·64
II. Bostad	93·76	102·06	124·51	100 ·64	13·76	12·88	13·67	13 ·33
III. Bränsle och lyse	31·13	32·41	37·71	32 ·37	4·57	4·09	4·14	4 ·29
IV. Inventarier	21·71	31·65	39·84	28 ·03	3·19	3·99	4·37	3 ·71
V. Beklädnad	66·94	91·83	122·27	83 ·79	9·82	11·58	13·43	11 ·09
VI. Tvätt och renhållning	8·68	11·43	14·55	10 ·52	1·27	1·44	1·60	1 ·39
VII. Hygien	8·62	11·85	16·19	10 ·84	1·26	1·49	1·78	1 ·44
VIII. Intellektuella ändamål	7·30	8·66	22·32	9 ·45	1·07	1·09	2·45	1 ·25
IX. Förenings- och försäkringsavgifter	36·37	42·37	36·12	39 ·04	5·34	5·35	3·97	5 ·17
X. Gåvor, understöd till anhöriga . .	4·03	8·78	11·37	6 ·91	0·59	1·11	1·25	0 ·92
XI. Skatter	25·92	37·46	48·81	33 ·45	3·80	4·73	5·36	4 ·43
XII. Nöjen och förströelser	10·47	13·95	20·94	13 ·10	1·54	1·76	2·30	1 ·73
XIII. Resor	8·66	10·43	15·61	10 ·16	1·27	1·32	1·71	1 ·35
XIV. Ränta å lån	0·49	0·94	1·98	0 ·85	0·07	0·12	0·22	0 ·11
XV. Telefon, post- och skrivutensilier	1·15	1·92	1·88	1·57	0·17	0·24	0·21	0·21
XVI. Lottsedlar	4·95	6·51	6·93	5 ·85	0·72	0·82	0·76	0 ·77
XVII. Utgifter för tjänare och hjälp . .	0·47	3·74	4·04	2 ·31	0·07	0·47	0·44	0 ·31
XVIII. Övriga utgifter	2·81	3·79	4·73	3 ·45	0·41	0·48	0·52	0 ·46

Utgifter för födo- och njutningsämnen per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll	Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Födo- och njutningsämnen	348 ·12	372 ·89	380 ·89	362 ·76	100 ·00	100 ·00	100 ·00	100 ·00
I. Matvaror	315·21	341·78	341·64	330 ·01	90·55	91·66	89·70	90 ·97
1. animaliska	180·81	196·62	206·34	190 ·59	51·94	52·73	54·18	52 ·54
A. kött	55·94	61·03	62·06	58 ·88	16·07	16·37	16·30	16 ·23
a. färskt kött	46·94	51·82	54·53	49 ·93	13·48	13·90	14·32	13 ·76
oxkött	14·89	17·07	17·28	15 ·91	4·13	4·58	4·54	4 ·38
kalvkött	3·71	4·60	5·55	4 ·30	1·07	1·23	1·46	1 ·18
får- och lammkött	1·34	2·09	2·90	1 ·84	0·38	0·56	0·76	0 ·51
fläsk	19·66	19·95	18·28	19 ·65	5·65	5·35	4·80	5 ·42
annat färskt kött	5·95	6·00	8·91	6 ·27	1·71	1·61	2·34	1 ·73
organ, ben och blod	1·89	2·11	1·61	1 ·96	0·54	0·57	0·42	0 ·54
b. konserv. kött (salt, rökt el. torkat)	9·00	9·21	7·53	8 ·95	2·59	2·47	1·98	2 ·47
nötkött	0·84	0·81	0·94	0 ·83	0·24	0·22	0·25	0 ·23
fläsk	8·16	8·40	6·59	8 ·12	2·35	2·25	1·73	2 ·24
B. charkuterivaror	12·46	14·08	14·26	13 ·38	3·58	3·77	3·74	3 ·69
a. korv och sylta	9·34	10·16	7·91	9 ·58	2·68	2·72	2·07	2 ·64
b. färdiglagad mat och uppskuret	3·12	3·92	6·35	3 ·80	0·90	1·05	1·67	1 ·05
C. fisk	14·01	13·31	14·74	13 ·76	4·02	3·57	3·87	3 ·80
a. färsk fisk	10·58	9·83	12·50	10 ·43	3·04	2·64	3·28	2 ·88
sill	5·06	4·41	4·12	4 ·67	1·45	1·18	1·08	1 ·29
strömming	0·10	0·11	0·12	0 ·11	0·03	0·03	0·03	0 ·03
annan färsk fisk	5·42	5·31	8·26	5 ·65	1·56	1·43	2·17	1 ·56
b. konserv. fisk (salt, inl., torkad, rökt)	3·43	3·48	2·24	3 ·33	0·98	0·93	0·59	0 ·92
salt sill	2·15	1·95	0·67	1 ·91	0·62	0·52	0·18	0 ·53
salt strömming	0·01	0·04	—	0 ·02	0·00	0·01	—	0 ·01
kabeljo	0·26	0·16	0·30	0 ·22	0·07	0·04	0·08	0 ·06
annan fisk	1·01	1·33	1·27	1 ·18	0·29	0·36	0·33	0 ·32
D. konserver	1·11	1·37	1·71	1 ·29	0·32	0·37	0·45	0 ·35
E. lantushållningsprodukter o. d.	97·06	106·54	113·57	103 ·04	27·88	28·57	29·82	28 ·40
a. mjölk och grädde	37·70	41·52	44·37	40 ·11	10·83	11·13	11·65	11 ·06
grädde	8·44	9·98	9·63	9 ·26	2·43	2·68	2·53	2 ·55
oskummad mjölk	27·09	29·70	33·77	28 ·95	7·78	7·96	8·87	7 ·98
skummad mjölk	2·17	1·84	0·97	1 ·90	0·62	0·49	0·25	0 ·53
b. smör	21·22	27·24	34·14	25 ·26	6·10	7·31	8·96	6 ·96
c. margarin	16·82	14·77	9·99	15 ·20	4·83	3·96	2·62	4 ·19
d. ost	7·54	8·51	8·85	8 ·12	2·17	2·28	2·33	2 ·24
e. ägg	9·34	10·73	14·27	10 ·46	2·68	2·88	3·75	2 ·88
f. fett och flott	4·44	3·77	1·95	3 ·89	1·27	1·01	0·51	1 ·07
F. övriga animaliska matvaror	0·23	0·29	—	0 ·24	0·07	0·08	—	0 ·07

V. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag.

I anvisningarna för hushållsböckernas förande ingick även en uppmaning att för vissa, särskilt angivna varuslag anteckna den varumängd, som inköpts. Denna uppmaning har också efterkommit så väl, att det blivit möjligt att för samtliga 225 hushåll beräkna de kvantiteter, som konsumerats under räkenskapsåret. Även rörande de kvantiteter, som under tiden producerats av familjen själv eller erhållits såsom gåva m. m., har uppgift lämnats.

Beträffande brödförbrukningen skulle i hushållsböckerna endast angivas kvantiteten av inköpt hårt rågbröd. Kvantitetssiffrorna för övriga brödsorter hava därför måst beräknas med ledning av uppgifter, som kommitterade för undersökningen inhämtat från bagerier och brödhandlande i Malmö angående pris och vikt å de vanligast förekommande brödsorterna. På grundvalen av dessa uppgifter har uträknats ett medelpris för vetebröd av 55 öre och för mjukt rågbröd av 27 öre samt för sur limpa av 20 öre per kg., och hava sedan kvantitetsuppgifterna erhållits genom att dividera utgiftsbeloppen för resp. brödsorter med dessa medelpriser. Vid beräkningen av nämnda utgiftsbelopp ha utgifterna för »annat matbröd», under vilken rubrik i hushållsböckerna huvudsakligen hänförts surlimpa och grahambröd, uppdelats så, att kostnaden för den förra brödsorten redovisats särskilt och återstoden lagts till utgifterna för vetebröd. Kvantitetssiffrorna för skorpor hava vunnits genom att dividera utgiftsbeloppet med medelpriset enligt socialstyrelsens prisstatistik (80 öre per kg.).

I tab. 3 i tabellbilagan meddelas en översikt av de konsumerade kvantiteterna av vissa varuslag i medeltal per hushåll inom sex olika utgiftsgrupper samt inom arbetar- och tjänstemannahushåll. I tab. 4 i tabellbilagan hava samma kvantiteter beräknats i medeltal per konsumtionsenhet inom nämnda grupper. Ett sammandrag av dessa båda tabeller återfinnes å nästföljande sida, där kvantitetstalen uträknats såväl i genomsnitt per hushåll som per konsumtionsenhet inom trenne olika utgiftsgrupper.

Beträffande de konsumerade kvantiteterna, vilka i fråga om genomsnittskonsumtionen hänföra sig till ett hushåll om c:a 1 900 kronors årsutgift och 4-3 familjemedlemmar, hänvisas till tabellen. Inom de olika utgiftsgrupperna framträder vid omräkningen till konsumtionsenheter en bestämd tendens i fråga om de förbrukade kvantiteterna för följande produkter: mjölk, smör, ägg och gryn, av vilka varor konsumtionen oavbrutet ökas med stigande utgifter, samt salt sill, margarin, ärtor och potatis, vilkas förbrukning oavbrutet minskas med den växande utgiftsstaten. Kött, mjöl, socker och kaffe utvisa

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag.

	Kvan- titet	I genomsnitt per hushåll				I genomsnitt per konsumtions- enhet			
		Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll	Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll
		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 4 000	
I. Matvaror.									
1. kött	kg.	82.03	100.81	113.79	92.75	36.68	39.14	37.45	37.88
A. färskt kött	>	68.90	85.54	99.60	78.61	30.81	33.21	32.78	32.10
oxkött	>	25.26	33.25	39.54	29.89	11.30	12.91	13.01	12.20
kalvskött	>	6.96	9.46	13.07	8.54	3.11	3.67	4.30	3.49
får- och lammkött	>	2.17	3.69	6.23	3.16	0.97	1.43	2.05	1.29
fläsk	>	34.51	39.14	40.76	37.02	15.43	15.20	13.42	15.12
B. konserverat kött	>	13.13	15.27	14.19	14.14	5.87	5.93	4.67	5.78
nötkött	>	1.41	1.58	1.97	1.53	0.63	0.61	0.65	0.63
fläsk	>	11.72	13.69	12.22	12.61	5.24	5.32	4.02	5.15
2. fisk: salt sill	>	8.92	9.69	4.14	8.87	3.99	3.76	1.36	3.62
kabeljo	>	0.85	0.63	1.22	0.78	0.38	0.24	0.40	0.32
3. mjölk	l	497.99	599.08	723.33	560.05	222.65	232.61	238.02	228.74
A. oskummad mjölk	>	417.09	521.56	676.19	438.32	186.48	202.51	222.51	197.40
B. skummad mjölk	>	80.90	77.52	47.14	76.73	36.17	30.10	15.51	31.34
4. smör	kg.	20.09	29.81	43.86	26.22	8.98	11.57	14.43	10.71
5. margarin	>	25.30	25.44	20.45	24.97	11.31	9.88	6.73	10.20
6. ost	>	10.29	13.13	15.43	11.94	4.60	5.10	5.08	4.87
7. ägg	st.	318	417	644	357	142	162	212	158
8. bröd: rågröd, hårt	kg.	2.09	3.59	9.29	3.32	0.94	1.39	3.06	1.36
rågröd, mjukt: limpa, söt	>	223.91	266.97	260.43	245.59	100.11	103.66	85.70	100.30
sur	>	120.59	117.76	84.39	116.46	53.91	45.72	27.77	47.56
vetebröd	>	16.50	22.52	24.00	19.72	7.38	8.75	7.90	8.06
skorpor	>	10.55	13.10	10.20	11.63	4.72	5.09	3.36	4.75
9. mjöl	>	34.79	51.23	52.71	43.39	15.55	19.89	17.35	17.72
A. vetemjöl	>	29.70	43.30	44.65	36.82	13.28	16.81	14.70	15.04
B. rågmjöl	>	1.68	2.63	1.74	2.10	0.75	1.02	0.57	0.86
C. potatismjöl	>	2.27	3.29	4.52	2.89	1.01	1.28	1.49	1.18
D. havremjöl	>	0.72	1.11	1.15	0.93	0.32	0.43	0.38	0.38
E. ej spec.	>	0.42	0.90	0.65	0.65	0.19	0.35	0.21	0.26
10. gryn	>	13.22	17.24	20.94	15.59	5.91	6.69	6.89	6.37
A. havregryn	>	8.49	11.18	12.29	9.97	3.80	4.34	4.04	4.07
B. risgryn	>	2.98	4.00	5.93	3.66	1.33	1.55	1.95	1.50
C. korngrön	>	0.14	0.32	0.18	0.22	0.06	0.12	0.06	0.09
D. mannagryn	>	1.06	0.98	1.73	1.08	0.47	0.38	0.57	0.44
E. ej spec.	>	0.55	0.76	0.81	0.66	0.25	0.30	0.27	0.27
11. ärter, gula, gröna	>	5.07	4.96	4.71	4.99	2.27	1.93	1.55	2.04
12. bruna bönor	>	3.53	3.95	5.32	3.85	1.58	1.53	1.75	1.57
13. potatis	l.	417.87	470.54	473.28	445.24	186.82	182.70	155.74	181.85
14. socker	kg.	62.20	77.91	79.53	70.43	27.81	30.25	26.17	28.76
15. kaffe	>	16.97	19.75	21.46	18.54	7.59	7.67	7.06	7.57
II. Drycker.									
1. maltdrycker (öl, porter)	l.	19.77	26.97	45.07	24.93	8.90	10.83	14.67	10.36
2. vin	>	0.13	0.15	0.32	0.15	0.06	0.06	0.10	0.06
3. brännvin och spirituosa	>	14.81	13.06	14.19	14.00	6.66	5.25	4.62	5.82
III. Bränsle o. belysningsmaterial.									
1. ved	famn	0.02	0.03	0.15	0.03	0.01	0.01	0.05	0.01
A. björkved	>	0.00	0.02	0.15	0.02	0.00	0.01	0.05	0.01
B. barrved	>	0.02	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00
2. kol	hl.	13.32	14.83	18.00	14.35	5.65	5.32	5.60	5.49
3. koks	>	2.93	5.74	5.22	4.34	1.24	2.06	1.62	1.66
4. gas	kbm.	157.23	215.66	238.33	188.37	66.71	77.33	70.98	72.07
5. fotogen	l.	76.61	71.37	41.97	71.56	32.50	25.59	13.05	27.38
6. elektrisk kraft	kilow.	5.19	18.29	56.47	15.00	2.20	6.56	17.55	5.74

Ann. De med medelval stil angivna kvantitetstalen för mjukt rågröd, vetebröd och skorpor äro approximativa (jfr sid. 43).

icke någon fortgående stegring. Ser man till uppgifterna i tabellen mera i detalj, synes det särskilt värt att påpeka ökningen av konsumtionen av oskummad mjölk samt minskningen av skummjölksförbrukningen och konsumtionen av mjukt rågbröd (sur limpa) inom de högre utgiftsgrupperna. Vad vetebrödskonsumtionen beträffar, visar den ingen anmärkningsvärd stegring inom hushållen med större utgiftsstat.¹

¹ Jfr Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914. 1. Västerås s. 44. 2. Göteborg s. 43.

VI. Prislägen å vissa varuslag.

I tab. 5 i tabellbilagan meddelas uppgifter såväl i genomsnitt för samtliga hushåll som för de olika utgiftsgrupperna angående priset på vissa varuslag, som inköpts under räkenskapsåret. Siffrorna hava erhållits genom att dividera utgiftsbeloppet för de olika varuslagen med de konsumerade kvantiteterna av samma varuslag. Inom de olika utgiftsgrupperna utvisa siffrorna en del skiljaktigheter, huvudsakligen beroende på i vilken omfattning billigare eller dyrare kvaliteter kommit till användning.

Som bekant hör Malmö till de orter, från vilka socialstyrelsen alltsedan år 1905 regelbundet erhåller uppgifter angående priser å vissa viktigare livsmedel. En jämförelse mellan livsmedelspriserna enligt denna prisstatistik och de priser, som på ovannämnda sätt erhållits ur hushållsböckerna, torde därför vara av intresse. Å nästföljande sida lämnas en översikt av medelpriserna för vissa varuslag enligt socialstyrelsens prisstatistik och enligt hushållsböckerna under bokföringsåret eller tiden februari 1914—januari 1915.

Såsom framgår av tablån, visade de båda sifferserierna på det hela taget en anmärkningsvärd överensstämmelse sinsemellan. De skiljaktigheter, som förekommo mellan å ena sidan de under året faktiskt betalda priserna enligt hushållsböckerna och å andra sidan medelsiffrorna enligt prisstatistiken, låta väl förklara sig av materialets olika beskaffenhet, varvid särskilt följande omständigheter må tagas i betraktande. Vad angår de prisuppgifter å livsmedel, som insamlas till prisstatistiken, skola dessa enligt föreskrift för vederbörande uppgiftsinsamlare avse ordinär vara utom i de fall, där för ett varuslag särskilt föreskrives, att priset å bästa eller billigaste kvalitet skall angivas. Enligt hushållsstatistiken växlar däremot varornas kvalitet såväl inom olika hushåll som inom samma hushåll vid olika inköpstillfällen. Vidare skola uppgifterna till prisstatistiken avse kontant köp av den kvantitet i lös vikt, som för varje varuslag angives, och icke av större parti. En del bokförare hava däremot under året inköpt större partier av vissa varor, varigenom de kunnat få lägre pris, medan åter varorna fördyrats för andra, som inköpt små partier, hektogramvis etc. En annan omständighet, som beträffande vissa varor, med efter årstiden varierande priser, är av betydelse, är den, att dessa varor vanligen inköpas i större mängd, då priserna stå lägst, vilket medför ett lägre medelpris enligt hushållsstatistiken än enligt prisstatistiken, som utvisar årsmedeltalet av månadsuppgifterna. Härigenom förklaras exempelvis den stora differensen å äggpriserna, 36 öre per tjog, vilka enligt prisstatistiken noterades högst i december 1914 med 2.93 kr. och lägst i april 1915 med 1.20 kr. per tjog. Dessutom må nämnas, att äggpriserna enligt prisstatistiken endast avse färska svenska ägg, medan även en del konserverade eller ryska ägg förekommit bland av hushållsbokförarna

Levsmedelspriser i Malmö februari 1914—januari 1915.

Varuslag	Kvantitet	Enligt prisstatistiken	Enligt levnadskostnadsundersökningen
		öre	öre
Mjök: oskummad	l.	15	15
handskummad	»	7	} 6
separerad	»	5	
Smör: bords- (mejeri-)	kg.	240	} 236
mat- (lands-)	»	220	
Ost: helfet, okryddad	»	186	} 167
halvfet, »	»	151	
skummjölks-, »	»	120	
Margarin, växt-	»	144	149
Ägg	tjog	176	140
Potatis	5 l.	30	25
Ärter, gula, gröna	kg.	41	41
Bruna bönor	»	60	48
Mjöl: vete-	»	35	34
råg-	»	28	} 30
rågsikt-	»	32	
Gryn: havre- (ångpreparerade)	»	46	49
ris-	»	46	59
Rågbröd: hårt	»	51	54
mjukt: limpa, söt	»	25	(27)
» sur	»	19	(20)
Vetebröd: mjukt { bakat med vatten	»	57	} (55)
» » mjölk	»	57	
Nötkött: färskt, stek	»	135	130
Kalvkött, stek: gödkalv	»	143	} 123
spädkalv	»	92	
Fårkött: färskt, stek	»	144	147
Fläsk: färskt	»	132	130
salt	»	160	158
Salt sill	»	63	53
Kabeljo	»	59	68
Kaffe	»	170	251
Socker	»	66	64
Fotogen	l.	19	19
Björkved, osågad	famn	3300	3163
Barrved, »	»	3000	2233
Kol: antracit	hl.	382	} 207
engelska, hushålls-	»	201	
Koks: gasverks-	»	125	} 140
engelsk kamin-	»	162	

inköpta ägg. Beträffande kaffe må anföras, att medelpriset enligt prisstatistiken avser obränt kaffe, Santos, medan såväl andra och dyrare kvaliteter, som bränt och malet kaffe, förekommit bland de av malmöfamiljerna inköpta kvantiteterna. Vedpriserna uppvisade, såsom synes av tablån, ganska stora differenser. Medelpriset enligt levnadskostnadsundersökningen är emellertid högst otillförlitligt på grund av den obetydliga förbrukningen av björk- och barrved.

Efter vad ovan anställda jämförelse givit vid handen måste de i socialstyrelsens prisstatistik meddelade prisuppgifterna å vissa livsförnödenheter, vad Malmö beträffar, i stort sett anses synnerligen väl överensstämma med de priser, som en familj av de mindre bemedlade samhällsklasserna faktiskt betalar för tillfredsställande av de viktigare levnadsbehoven.

VII. Jämförelse mellan inkomsternas och utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm.

Såsom i det föregående flera gånger nämnts, har Stockholms stads statistiska kontor utfört en undersökning angående levnadskostnaderna i Stockholm åren 1907—1908.¹ Då Stockholm på grund härav ej ansetts behöva medtagas i riksundersökningen, har emellertid bearbetningen av det föreliggande materialet gått ut på att så långt sig göra låter möjliggöra en jämförelse mellan de av riksundersökningen berörda orterna och Stockholm. En omständighet, som härvid erbjudit vissa vanskligheter, ligger däri, att undersökningarna i fråga ej avse samma tid, varför förändringar i prisnivån, som ägt rum under de mellanliggande åren, kunna inverka på resultatet av jämförelsen. Det må nämnas, att prisstegringen i Stockholm å viktigare livsmedel samt bränsle och lyse under tiden 1907—1908 till år 1914 beräknats uppgå till c:a 9 %.

Liksom vid riksundersökningen utgjordes primärmaterialet även vid stockholmsundersökningen av hushållsböcker förda av familjerna själva under ett helt års tid. Hushållsboksformuläret representerade däremot vid stockholmsundersökningen en annan typ, i det att den s. k. tvångsfria bokföringen tillämpades, varvid hushållsföreståndaren endast hade att i tidsföljd anteckna inkomster och utgifter med största möjliga specifikation.

Antalet utlämnade hushållsböcker utgjorde vid stockholmsundersökningen 270, av vilka 180 (66·7 %) återkommo ordentligt ifyllda för ett helt år. Av dessa bearbetades 150 och utgallrades 30 såsom representerande mera ovanliga hushållstyper.

Med hänsyn till social nivå hörde stockholmsundersökningens familjer, så när som på ett 20-tal, till arbetarklassen. Familjerna bestodo i Stockholm av i genomsnitt 4·4 och i Malmö av 4·3 personer. I ekonomiskt avseende voro stockholmsfamiljerna något bättre situerade än malmöhushållen, i det genomsnittsutgifterna för de förra belöpte sig till 2 181 kr. och för de senare till 1 854 kr. Då sålunda stockholmshushållen med hänsyn till social nivå och genomsnittligt personantal så nära som möjligt ansluta sig till malmöhushållen samt beträffande genomsnittsutgifterna ej förete väsentliga skillaktigheter, kommer jämförelsen i det följande att avse samtliga 150 stockholms-hushåll.

I efterföljande tablå belyses *inkomsternas* fördelning på olika huvudposter för samtliga malmö- och stockholmshushåll.

¹ Stockholms stads statistik X, nr 1, Stockholm 1910.

4—171907. *Levnadskostnadsundersökningen.*

Inkomsternas fördelning bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm.

	Medeltal per hushåll			
	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%
Inkomster i allt	1 845·22	2 140·43	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	1 708·10	1 975·37	92·57	92·29
1. mannens	1 610·80	1 863·35	87·30	87·05
A. huvudinkomst	1 547·99	1 799·37	83·89	84·06
B. biinkomst	62·81	63·98	3·41	2·99
2. hustruns	52·11	57·24	2·82	2·68
3. barnens	45·19	54·78	2·45	2·56
II. Inkomst av inackordering och uthyrning . .	56·64	89·36	3·07	4·17
III. Sjukhjälp, pension e. dyl.	31·99	19·61	1·73	0·92
IV. Gåvor	18·33	19·59	0·99	0·92
V. Övriga inkomster	30·16	36·50	1·64	1·70

Utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm.

	Medeltal per hushåll				Medeltal per konsumtionsenhet			
	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%	Kr.	Kr.	%	%
Utgifter i allt	1854·31	2180·82	100·00	100·00	755·09	880·49	100·00	100·00
I. Födo- o. njutningsämnen	886·82	953·84	47·82	43·74	362·76	382·23	48·04	43·41
1. Matvaror	808·01	848·85	43·57	38·92	330·01	337·23	43·70	38·30
2. Dryckesvaror	36·53	53·26	1·97	2·44	15·18	22·87	2·01	2·60
3. Tobak	12·59	10·18	0·68	0·47	5·23	4·51	0·69	0·51
4. Förtäring utom hemmet	29·69	41·55	1·60	1·91	12·34	17·62	1·64	2·00
II. Bostad	263·06	415·14	14·19	19·04	100·64	153·31	13·33	17·41
III. Bränsle och lyse	84·61	92·32	4·56	4·23	32·37	36·45	4·29	4·14
IV. Inventarier	67·35	80·17	3·63	3·68	28·03	35·37	3·71	4·02
V. Beklädnad	201·29	238·63	10·85	10·94	83·79	98·36	11·09	11·17
VI. Tvätt och renhållning	25·27	33·65	1·36	1·54	10·52	12·92	1·39	1·47
VII. Hygien	26·05	36·42	1·41	1·67	10·84	15·62	1·44	1·77
VIII. Intellekтуella ändamål	22·70	38·60	1·22	1·77	9·45	15·56	1·25	1·77
IX. Förenings- o. försäkr.-avgifter	93·79	87·34	5·06	4·00	39·04	36·36	5·17	4·13
X. Gåvor, understöd till anhöriga	16·61	21·54	0·90	0·99	6·91	12·11	0·92	1·38
XI. Skatter	80·35	97·50	4·33	4·47	33·45	40·32	4·43	4·58
XII. Nöjen och förströelser	31·48	15·05	1·70	0·69	13·10	6·54	1·73	0·74
XIII. Resor	24·42	38·16	1·32	1·75	10·16	16·50	1·35	1·88
XIV. Telefon, post- o. skrivutensilier	3·77	10·97	0·20	0·50	1·57	4·53	0·21	0·51
XV. Lottsedlar	14·06	5·28	0·76	0·24	5·85	2·31	0·77	0·26
XVI. Utgifter för tjänare	2·36	6·52	0·13	0·30	2·31	7·73	0·31	0·88
XVII. Övriga utgifter	10·32	9·69	0·56	0·45	4·30	4·27	0·57	0·48

Inkomsterna utgjorde, såsom synes, i genomsnitt 1 845 kr. för malmöhushållen och 2 140 kr. för stockholmsfamiljerna. Då årsutgifterna för de förra belöpte sig till 1 854 kr. och för de senare till 2 181 kr., uppkom sålunda i bägge fallen brist på resp. 9 och 41 kr. i medeltal per hushåll. Vad inkomsternas fördelning på olika huvudtitlar beträffar, företedde Malmö jämförd med Stockholm inga mera betydande avvikelser. Av inkomsterna utgjorde arbetsinkomsten relativt lika stor andel, resp. 92·57 och 92·29 %. Detsamma gällde huvudinkomsten i familjen, mannens arbetsinkomst, som i Malmö utgjorde 87·30 och i Stockholm 87·05 % av samtliga inkomster. Hustruns arbetsinkomst var något större i Malmö än i Stockholm eller resp. 2·82 och 2·68 %. Omvänt var däremot förhållandet beträffande barnens arbetsinkomst, som i Malmö uppgick till 2·45 men i Stockholm till 2·56 % av samtliga inkomster. Inackordering och uthyrning såsom inkomstkälla spelade något större roll i Stockholm än i Malmö (resp. 4·17 och 3·07 %). Inackorderade och inneboende förekommo i Stockholm hos nära hälften av samtliga hushåll mot endast 28·9 % av malmöfamiljerna.

Det största intresset erbjuder emellertid en jämförelse av *utgifterna* och deras fördelning i Malmö och Stockholm. I tabellen å näst föregående sida finnas uppgifter i absoluta och relativa tal rörande utgifternas fördelning på 17 huvudtitlar såväl i medeltal per hushåll som per konsumtionsenhet.

Av de olika utgiftsposterna kommo födo- och nyttningsämnen i främsta rummet med 47·82 % av årsutgifterna för malmöfamiljerna och 43·74 % för stockholmsfamiljerna. Den lägre procentsiffran för de senare beror därpå, att utgifterna för matvaror för malmöfamiljerna drogo ej mindre än 43·57 % mot endast 38·92 % för stockholmarna. På drycker och förtäring utom hemmet depenserade de senare relativt något mera än de förra (resp. 2·44 mot 1·97 % och 1·91 mot 1·60 %), medan förhållandet var omvänt beträffande utgifterna för tobak, vilka uppgingo i Malmö till 0·68 % och i Stockholm till 0·47 % av samtliga utgifter.

En betydande skillnad förefanns med avseende på storleken av bostadsutgifterna, vilka för malmöfamiljerna uppgingo till 14·19 % men för stockholmsfamiljerna till 19·04 % av årsbudgeten. Då skillnaden beträffande bostadslägenheternas storlek var oväsentlig — i genomsnitt för Stockholm 2·5 och för Malmö 2·6 eldstäder per lägenhet — framträda de dyra bostadsförhållandena i Stockholm. I fråga om beklädnadsutgifterna var skillnaden mellan de båda budgeterna oväsentlig. Malmöborna utgävo härför 10·85 % och stockholmarna 10·94 %. Utgifterna för bränsle och belysning voro relativt större i Malmö än i Stockholm eller 4·56 % mot 4·23 %. Även förenings- och försäkringsavgifter voro åtskilligt högre för malmöfamiljerna (resp. 5·06 och 4·00 %). I Stockholm voro däremot kostnaderna för tvätt och renhållning, hygien samt intellektuella ändamål, såsom närmare framgår av tabellen, relativt något större än i Malmö. Inventarier, gåvor och skatter drogo relativt ungefär lika stor andel av årsbudgeten. Kontot för nöjen och förströelser var ej obetydligt större för malmöfamiljerna än för stockholmsfamiljerna eller 1·70 och 0·69 %. Malmöborna offrade

även betydligt mera på lottsedlar (resp. 0.76 och 0.24 %). Utgifterna för resor, telefon etc. och tjänare voro däremot relativt större i Stockholm än i Malmö. Övriga utgifter belöpte sig till 0.56 % för Malmö och 0.45 % för Stockholm.

Födans sammansättning efter kostnad bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm.

	Medeltal per hushåll				Medeltal per konsumtionsenhet			
	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%	Kr.	Kr.	%	%
Födo- och njutningsämnen	886.82	953.84	100.00	100.00	362.76	382.23	100.00	100.00
A. Matvaror	808.01	848.85	91.11	88.99	330.01	337.23	90.97	88.23
1. Animaliska	466.65	515.84	52.62	54.08	190.59	206.71	52.54	54.08
a. kött och fläsk	144.17	144.62	16.26	15.16	58.88	58.85	16.23	15.40
b. charkuterivaror	32.75	35.84	3.69	3.76	13.38	14.08	3.69	3.68
c. fisk	33.69	35.98	3.80	3.77	13.76	14.78	3.80	3.87
d. mjölk och gräde	98.20	148.27	11.07	15.55	40.11	59.22	11.06	15.49
e. smör	61.86	72.78	6.98	7.63	25.26	29.07	6.96	7.61
f. margarin	37.22	13.99	4.20	1.47	15.20	4.81	4.19	1.26
g. ost	19.88	19.10	2.24	2.00	8.12	7.60	2.24	1.99
h. ägg	25.62	38.01	2.89	3.98	10.46	15.45	2.88	4.04
i. fett och flott	9.52	6.13	1.07	0.64	3.89	2.40	1.07	0.63
k. övriga animaliska födoämnen	3.74	1.17	0.42	0.12	1.53	0.45	0.42	0.11
2. Vegetabiliska	341.36	333.01	38.49	34.91	139.42	130.52	38.43	34.15
a. bröd	146.39	109.93	16.51	11.53	59.79	42.35	16.48	11.08
b. mjöl	15.32	47.80	1.73	5.01	6.26	18.45	1.73	4.83
c. gryn	8.03	10.44	0.91	1.09	3.28	3.93	0.90	1.03
d. potatis	22.56	23.96	2.54	2.51	9.21	9.55	2.54	2.50
e. övriga rotfrukter o. grönsaker	16.31	13.71	1.84	1.44	6.66	5.51	1.84	1.44
f. frukter och bär	23.06	28.71	2.60	3.01	9.42	11.75	2.59	3.07
g. socker och sirap	46.27	50.74	5.22	5.32	18.90	20.07	5.21	5.25
h. kaffe	46.53	27.04	5.24	2.83	19.00	10.69	5.24	2.80
i. te och choklad	6.94	7.51	0.78	0.79	2.84	2.97	0.78	0.77
k. kryddor	5.45	9.10	0.61	0.95	2.22	3.67	0.61	0.96
l. övriga vegetabiliska födoämnen	4.50	4.07	0.51	0.43	1.84	1.58	0.51	0.42
B. Drycker	36.53	53.26	4.12	5.58	15.18	22.87	4.19	5.98
C. Tobak	12.59	10.18	1.42	1.07	5.23	4.51	1.44	1.18
D. Förtäring utom hemmet	29.69	41.55	3.35	4.36	12.34	17.62	3.40	4.61

Ovanstående tabell innehåller närmare uppgifter angående *födans sammansättning* efter kostnad.

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen användes i Malmö 91.11 % till matvaror, 4.12 % till drycker, 1.42 % till tobak samt 3.35 % till förtäring utom hemmet. Stockholmshushållen hade däremot relativt mindre utgifter för matvaror (88.99 %) och för tobak (1.07 %), medan för drycker och förtäring utom hemmet åtgick betydligt mera (resp. 5.58 och 4.36 %).

Vad först och främst matvarorna beträffar, spelade de animaliska produkterna en något viktigare roll i stockholms- än i malmöbudgeten. I de

senare hushållen gingo 52.62 % av utgifterna för födo- och njutningsämnen till animalisk föda, i stockholmshushållen åter 54.08 %. I fråga om vegetabilierna var förhållandet däremot omvänt. Dessa drogo nämligen i Malmö 38.49 % och i Stockholm endast 34.91 % av årsutgifterna för födo- och njutningsämnen. Den proportion, i vilken de olika matvarorna ur kostnadssynpunkt ingå i malmö- och stockholmsbudgeten, belyses närmare av tabellen. Utgifterna för kött uppgingo i malmöbudgeten till 16.26 % av födoämnesutgifterna men i den stockholmska till 15.16 %. De förra hushållen utgävo även relativt mera för margarin (resp. 4.20 och 1.47 %), fett och flott (resp. 1.07 och 0.64 %) samt ost (resp. 2.24 och 2.00 %). Relativt lika stora voro däremot utgifterna för charkuterivaror och fisk. Stockholmshushållen använde å andra sidan mera till mjölk och grädde (resp. 15.55 och 11.07 %) samt smör (resp. 7.63 och 6.98 %).

Av vegetabilierna kom i främsta rummet bröd med relativt betydligt mindre utgiftskonto för stockholm- än för malmöfamiljerna (resp. 11.53 och 16.51 %). En större andel av födoämnesbudgeten åtgick även i Malmö till rotfrukter och grönsaker exkl. potatis (resp. 1.84 och 1.44 %) samt kaffe (resp. 5.24 och 2.83 %). I sistnämnda stad voro däremot utgifterna för mjöl av en relativt mindre betydelse än i Stockholm (resp. 1.73 och 5.01 %). Även utgifterna för gryn (resp. 0.91 och 1.09 %) samt frukter och bär (resp. 2.60 och 3.01 %) voro mindre i Malmö än i Stockholm. Av ungefär samma betydelse ur kostnadssynpunkt för de båda städernas hushåll voro potatis (resp. 2.54 och 2.51 %), socker och sirap (resp. 5.22 och 5.32 %) samt te och choklad (resp. 0.78 och 0.79 %).

Beträffande förbrukningen av olika slags drycker uppvisade de båda budgeterna en del anmärkningsvärda olikheter. Dessa utgifters fördelning i genomsnitt per hushåll i Malmö och Stockholm belyses närmare av nedanstående tablå.

	Malmö		Stockholm	
	Kr.	%	Kr.	%
Drycker i allt	36.53	100.0	53.26	100.0
Brännvin och annan spirituosa	20.57	56.3	17.77	34.2
Öl, porter och vin	9.14	25.0	28.06	52.1
Svagdricka och läskedrycker	6.82	18.7	7.43	13.7

Av ifrågavarande utgifter, som i Stockholm sammanlagt uppgingo till 53 kr. mot endast 37 i Malmö, använde malmöfamiljerna 18.7 % till alkoholfria drycker och svagdricka, medan motsvarande siffra för stockholmarna utgjorde endast 13.7 %. De senare hushållen använde å andra sidan mer än hälften (52.1 %) av dessa utgifter för starkare maltdrycker och vin mot endast en fjärdedel (25.0 %) för malmöborna. För brännvin och andra spirituösa drycker utgävo malmöfamiljerna absolut taget något mer än stockholmshushållen eller resp. 21 och 18 kr. Av samtliga utgifter för dryckesvaror åtgick i de senare familjerna en tredjedel (34.2 %) till brännvin o. s. v. mot mera än hälften (56.3 %) för malmöborna.

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag bland mindre bemedlade i Malmö och Stockholm.

	Kvan- titet	I medeltal per hushåll		I medeltal per kon- sumtionsenhet	
		Malmö	Stockholm	Malmö	Stockholm
I. Matvaror.					
1. kött	kg.	92.75	118.99	37.88	48.40
A. färskt kött	»	78.61	82.16	32.10	33.44
oxkött	»	29.89	38.51	12.20	15.61
kalvkött	»	8.54	16.71	3.49	6.80
får- o. lammkött	»	3.16	7.04	1.29	2.95
fläsk	»	37.02	19.90	15.12	8.08
B. konserverat kött	»	14.14	36.83	5.78	14.96
nötkött	»	1.53	6.21	0.63	2.52
fläsk	»	12.61	30.62	5.15	12.44
2. fisk: salt sill	»	8.87	21.42	3.62	8.74
kabeljo	»	0.78	2.09	0.32	0.82
3. mjölk	l.	560.05	893.71	228.74	358.85
oskummad mjölk	»	483.32	791.80	197.40	324.06
skummad	»	76.73	101.91	31.34	34.29
4. smör	kg.	26.22	32.26	10.71	12.92
5. margarin	»	24.97	8.66	10.20	2.97
6. ost	»	11.94	12.84	4.87	5.10
7. ägg	st.	387	568	158	221
8. rågbröd, hårt	kg.	3.32	58.72	1.36	22.31
9. mjöl	»	43.39	152.71	17.72	58.83
vetemjöl	»	36.82	123.72	15.04	47.48
rågmjöl	»	2.10	21.51	0.86	8.23
potatismjöl	»	2.89	3.37	1.18	1.35
havremjöl	»	0.93	2.29	0.38	0.97
ej spec. mjöl	»	0.65	1.82	0.26	0.80
10. gryn	»	15.59	26.38	6.37	9.84
havregryn	»	9.97	17.61	4.07	6.62
risgryn	»	3.66	5.12	1.50	1.87
korngryn	»	0.22	1.72	0.09	0.62
mannagryn	»	1.08	1.30	0.44	0.50
ej spec. gryn	»	0.66	0.63	0.27	0.23
11. ärter, gula, gröna	»	4.99	7.34	2.04	2.84
12. bruna bönor	»	3.85	1.77	1.57	0.68
13. potatis	l.	445.24	392.79	181.85	159.17
14. socker	kg.	70.43	79.33	28.76	31.65
15. kaffe	»	18.54	17.16	7.57	6.77
II. Drycker.					
1. maltdrycker (öl, porter)	l.	24.93	86.30	10.36	37.07
2. brännvin o. spirituosa	»	14.00	10.13	5.82	4.42
III. Bränsle- o. belysningsmaterial.					
1. ved	famn	0.03	1.21	0.01	0.46
björkved	»	0.02	0.73	0.01	0.28
barrved	»	0.01	0.48	0.00	0.18
2. kol	hl.	14.35	3.60	5.49	1.36
3. koks	»	4.34		1.66	
4. gas	kbm.	188.37	160.58	72.07	65.75
5. fotogen	l.	71.56	90.66	27.38	38.33

Av de 225 malmöfamiljerna hade 46 eller 20.4 % inga som helst utgifter för brännvin och annan spirituosa mot 55 eller 36.7 % av stockholmsfamiljerna. Efter utgiftsbeloppets storlek fördelade sig de återstående 179 och 95 familjerna på följande sätt.

	Antal hushåll med nedanstående utgifter för brännvin etc.				
	under 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100 kr. o. däröver
Malmö (179 hushåll)	47	56	53	22	1
Stockholm (95 hushåll)	28	27	27	10	3

Av öl och porter var förbrukningen relativt sett även något allmännare bland malmö- än bland stockholmsfamiljerna, i det av de förra 87.1 % hade växlande utgifter härför mot 82.0 % av de senare.

	Antal hushåll med nedanstående utgifter för öl, porter och vin				
	under 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100 kr. o. däröver
Malmö (196 hushåll)	125	49	18	3	1
Stockholm (123 hushåll)	40	29	25	19	10

För 125 eller 63.8 % av de malmöhushåll, som i sina räkenskaper upptagit utgifter för starkare maltdrycker och vin, understego kostnaderna härför 10 kr., medan för Stockholm motsvarande siffror endast voro resp. 40 och 32.5 %. Allenast 4 familjer hade i Malmö dylika utgifter överstigande 50 kr., medan i Stockholm detta var fallet med icke mindre än 29 hushåll, av vilka dessutom 10 hade kostnader härför på belopp över 100 kr.

Det torde emellertid böra framhållas, att de här anförda siffrorna rörande utgifterna för dryckesvaror, som endast avse förbrukningen i hemmet och i varje fall för såväl malmö- som stockholmsfamiljerna säkerligen äro minimisiffror, icke kunna anses såsom typiska för de mindre bemedlades genomsnittliga årsutgift för alkoholhaltiga drycker redan av den anledningen, att ifrågakvarande familjer icke kunna betraktas såsom typiska på alkoholförbruknings område.

I tabellen å föregående sida finnas uppgifter angående de *konsumerade kvantiteterna* av vissa viktigare födoämnen, vissa drycker samt bränsle- och belysningsmaterial såväl i medeltal per hushåll som per konsumtionsenhet.

Kvantitativt sett konsumerades i stockholmsfamiljerna mera av kött, salt sill, mjölk, smör, ägg, hårt rågröd, mjöl, gryn, ärter och socker, medan konsumtionen av margarin och potatis var större i Malmö.

Beträffande dryckesvarorna konsumerade stockholmsfamiljerna mer än 3 gånger så mycket öl och porter som malmöborna. I de senare hushållen var däremot konsumtionen av brännvin och spirituosa icke oväsentligt större än för stockholmarna.

Förbrukningen av ved var i Stockholm högst väsentligt större än i Malmö. I sistnämnda stad användes däremot 5 gånger mera kol och koks. Konsumtionen av gas var större i Malmö än i Stockholm, medan förhållandet var omvänt med avseende på fotogen.

VIII. Förändringar i livsmedelskostnaderna i Malmö under tiden 1905—1917.

Frågan om växlingarna i levnadskostnaderna kan betraktas dels med hänsyn tagen till levnadsstandardens förändring allt efter skilda tidsperioder och orter med deras olika vanor, smakriktningar och sociala förhållanden, och dels med hänsyn till en oföränderlig levnadsstandard. För ett bedömande av förändringarna i levnadskostnaderna ur den förra synpunkten föreligger för Sveriges vidkommande tillsvidare icke erforderligt material. I det senare fallet, då man bortser från de förändringar, som de konsumerade varorna undergått med avseende på kvantitet och kvalitet, bliva variationerna i levnadskostnaderna beroende av fluktuationerna i det allmänna prisläget. Vid föreliggande redogörelse för förändringarna i livsmedelskostnaderna i Malmö har anlagts denna sistnämnda synpunkt på så sätt, att man antagit, att den konsumerade kvantiteten varit oföränderlig. De utförda beräkningarna omfatta vidare endast de viktigaste slagen av livsmedel samt grunda sig på de sedan år 1905 i Sociala Meddelanden publicerade prisuppgifterna på sådana livsmedel. För bestämmande av vilken betydelse de olika livsmedlen skola tillmätas i hushållsstatistiskt avseende komma de i förevarande undersökning framkomna kvantitetstalen för Malmö att tillämpas. Ifrågavarande kvantitetsuppgifter, som avse förbrukningen i ett genomsnittshushåll om 4:3 personer (man, hustru och 2 å 3 barn) med en årlig utgiftsstat av c:a 1 900 kr., hava multiplicerats med årsmedelprisen för Malmö å resp. varuslag, varigenom sålunda storleken av ett dylikt hushålls utgifter för nämnda livsförnödenheter kunnat beräknas för varje år. För ett bedömande av denna genomsnittsbudgets värde må erinras om att kostnaderna för de upptagna varuslagen utgöra c:a 75 % av de totala utgifterna för födo- och njutningsämnen och c:a en tredjedel av samtliga utgifter under året. Det är sålunda en väsentlig del av de i en budget ingående utgiftsposterna, såsom hyror, kläder, bränsle och lyse, skatter m. m., som icke äro medtagna i beräkningarna.

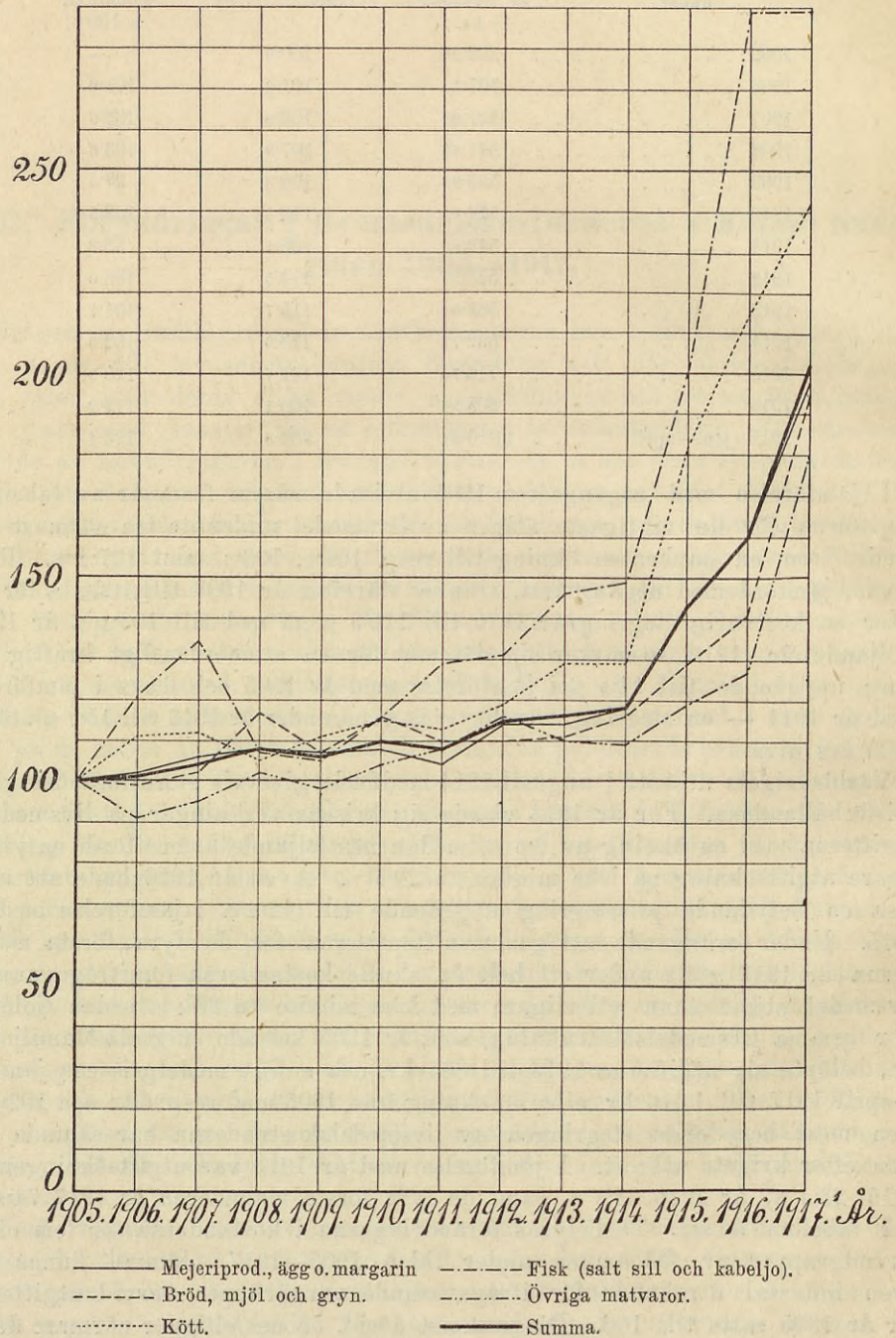
I efterföljande tablå lämnas en översikt av livsmedelskostnadernas växlingar, beräknade på ovan angivet sätt, under åren 1905—1916 samt de fyra första månaderna av 1917, varvid jämte de absoluta talen för de olika åren även angivas indextal, vilka beräknats med utgångspunkt från summan för år 1905, som satts = 100:0.

Enligt medelpriserna under	Utgifter för de viktigaste slagen av livsmedel, kr.	I n d e x t a l	
		(1905 = 100·0)	(närmast före- gående år = 100·0)
1905	502·26	100·0	—
1906	507·25	101·0	101·0
1907	521·89	103·9	102·9
1908	541·88	107·9	103·8
1909	533·98	106·3	98·5
1910	552·69	110·0	103·5
1911	542·90	108·1	98·2
1912	575·27	114·5	106·0
1913	581·34	115·7	101·1
1914	592·72	118·0	102·0
1915	716·78	142·7	120·9
1916	803·96	160·1	112·2
1917 (jan.—april)	1 016·04	202·3	126·4

I jämförelse med utgångsåret 1905 utvisade, såsom framgår av tabellen, utgifterna för de viktigaste slagen av livsmedel under de tre närmast följande åren en oavbruten ökning till resp. 101·0, 103·9 samt 107·9 %. Prisnivån, jämförd med utgångsåret, sjunker därefter år 1909 till 106·3 % för att efter en kortvarig stegring år 1910 till 110·0 % gå ned till 108·1 % år 1911. Följande år, 1912, utmärker sig däremot för en utomordentligt kraftig ökning uppgående till 14·5 % i jämförelse med år 1905 och 6·0 % i jämförelse med år 1911 — en stegring, som fortgick även under år 1913 till 15·7 % utöver 1905 års nivå.

Världskrigets utbrott i augusti 1914 medförde givetvis stora förändringar i prisförhållandena. För år 1914 visade sig krisens verkningar på livsmedelsutgifterna med en ökning av 2·0 %, medan nästföljande år medförde en ytterligare utgiftsökning på icke mindre än 20·9 %. Även år 1916 hade att uppvisa en betydande prisstegring uppgående till 12·2 % i jämförelse med år 1915. Under antagande att genomsnittspriserna för de fyra första månaderna år 1917 gällt under ett helt år, skulle kostnaderna för ifrågavarande livsmedel stigit ännu ytterligare med icke mindre än 26·4 % sedan fjolåret. För samma livsmedelsförbrukning, som år 1905 kostade en malmöfamilj 502 kr., belöpte sig utgifterna 1916 till 804 kr. och enligt medelpriserna januari—april 1917 till 1 016 kr. eller en ökning från 1905 med resp. 60·1 och 102·3 %. Den mest betydande stegringen av livsmedelskostnaderna har sålunda ägt rum efter krigets utbrott. I jämförelse med år 1913 var utgiftsökningen år 1915 23·3 %, år 1916 38·3 % samt de fyra första månaderna år 1917 74·8 %.

I tabellen å sid. 59 belysas förändringarna i kostnaderna för fem olika huvudgrupper av födoämnen under tiden 1905—1917. Jämväl finnas där även indextal uträknade för ifrågavarande varugrupper, varvid utgifterna för år 1905 satts till 100. Diagrammet å sid. 58 åskådliggör närmare dessa förändringar.

Livsmedelskostnadernas stegring i Malmö 1905—1916 (1917).

¹ Enligt medelpriserna januari—april.

Livsmedelskostnadernas stegring i Malmö 1905—1917.

	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Mejeriprodukter, ägg och margarin	189	193	200	204	203	204	197	215	216	224	271	302	373
Bröd, mjöl och gryn	108	106	110	126	116	125	119	119	120	125	140	152	210
Kött	94	105	106	99	105	108	107	112	122	121	171	203	229
Fisk (salt sill och kabeljo) . .	4	5	5	4	4	5	5	5	6	6	8	11	11
Övriga matvaror	107	98	101	109	106	111	115	124	117	117	127	136	193
Summa	502	507	522	542	534	553	543	575	581	593	717	804	1 016
Indextal (1905 = 100).													
Mejeriprodukter, ägg och margarin	100	102	106	108	107	108	104	114	114	118	143	160	198
Bröd, mjöl och gryn	100	99	102	117	107	116	110	110	111	116	129	141	195
Kött	100	111	112	105	111	115	113	119	129	129	182	215	242
Fisk (salt sill och kabeljo) . .	100	121	134	107	105	116	129	131	146	149	201	289	289
Övriga matvaror	100	91	95	102	98	104	108	116	110	109	119	127	180
Summa	100	101	104	108	106	110	108	115	116	118	143	160	202

Utgifterna för fisk — endast salt sill och kabeljo äro här medtagna — och kött förete, såsom synes av anförda tabell, den största ökningen i jämförelse med år 1905 eller resp. 189 och 142 %. Grupperna omfattande mejeriprodukter, ägg och margarin samt bröd, mjöl och gryn hava från samma tid ökats med resp. 98 och 95 %. Femte gruppen, som bl. a. omfattar kaffe och socker, visar den minsta relativa ökningen med 80 %.

I jämförelse med år 1914 visade utgifterna för samtliga varugrupper under åren 1915 och 1916 större eller mindre stegring. Enligt medelpriserna januari—april 1917 fortgick denna stegring med undantag för fisk (salt sill och kabeljo), för vilken varugrupp priserna bibehöllo sig oförändrade i jämförelse med år 1916.

På grundval av kvantitetsuppgifterna för malmöfamiljerna och årsmedelpriserna för de viktigare födoämnen i Stockholm enligt socialstyrelsens prisstatistik har beräknats, huru mycket en malmöfamilj hade fått utgiva, därest den inköpt sitt årsbehov av motsvarande varuslag i Stockholm. Resultatet av dessa beräkningar enligt medelpriserna i Malmö och Stockholm under åren 1913—1916 samt de fyra första månaderna av år 1917 föreligger i nedanstående översikt.

Årsutgift enligt medelpriserna:

	1913	1914	1915	1916	¹ 1917
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Malmö	581·34	592·72	716·78	803·96	1 016·04
Stockholm	632·64	646·24	796·32	891·65	1 085·72
Skillnad, kronor . .	51·30	53·52	79·54	87·69	69·68
» %	8·82	9·03	11·19	10·91	6·86

¹ Enligt medelpriserna januari—april.

Under förutsättning att malmöfamiljen gjort sina livsmedelsinköp i Stockholm, hade densamma enligt dessa beräkningar för motsvarande kvantitet av resp. varuslag fått utgiva 7 à 11 % mera än enligt medelpriserna i Malmö. Livsmedelsprisnivån i Stockholm skulle sålunda ligga i genomsnitt c:a 9 % över samma nivå i Malmö. Möjligen förefintliga olikheter med avseende å de i prisstatistiken ingående varornas kvalitet på de båda orterna hava härvid ej kunnat tagas i betraktande.

Det må i detta sammanhang påpekas, att de i socialstyrelsens prisstatistik meddelade prisuppgifterna, som ligga till grund för här utförda beräkningar, ej avse s. k. kompensationsvaror.

IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen.

De i närmast föregående kapitel meddelade uppgifterna om de förändringar, levnadskostnaderna i Malmö undergått under tiden 1905—1917, voro, såsom där framhölls, beräknade på grundval av de huvudsakligen under år 1914 förda hushållsböckerna och sålunda under förutsättning av oförändrad konsumtion. Då man emellertid hade anledning antaga, att den betydande prisstegringen å vissa livsförnödenheter efter krigsutbrottet medfört en ej oväsentlig *omläggning av förbrukningen*, hemställde statens livsmedelskommission hos socialstyrelsen om utförande av en undersökning, rörande i vilken omfattning en dylik förskjutning i konsumtionsförhållandena kunde hava ägt rum. Sedan Kungl. Maj:t den 17 mars 1916 uppdragit åt socialstyrelsen att verkställa en dylik undersökning, tillfrågades kommitterade i 29 av de i den allmänna levnadskostnadsundersökningen deltagande orterna, huruvida de vore villiga medverka även vid ifrågavarande kompletterande undersökning. Den medverkan, som begärdes, skulle huvudsakligen bestå i att till bokförare, som deltagit i den förra undersökningen, utdela erforderligt antal hushållsböcker. Samtliga tillfrågade orter med undantag av två — Falkenberg och Sala — förklarade sig villiga härtill, och utsändes till dessa in slutet av april sammanlagt c:a 1 000 hushållsböcker. De utsända hushållsböckerna, som utgjordes av överblivna exemplar av böckerna till föregående undersökning, skulle föras i fyra veckor med början å varje ort en angiven söndag. Å ett par orter tog bokföringen sin början redan den 30 april men å flertalet platser den 7 maj.

I det följande skall för Malmö stads vidkommande lämnas en kortfattad redogörelse för huvudresultaten av nämnda undersökning. Då de där anförda uppgifterna hänföra sig till samma familjer och deras förbrukning under tiden närmast före krigsutbrottet, maj 1914, samt samma månad år 1916, torde de kunna anses lämna ett gott material för bedömande av den inverkan, som den under tiden inträdda prisstegringen haft på hushållsbudgetens sammansättning.

I Malmö utdelades genom de av stadsfullmäktige utsedda kommitterade för den förra undersökningen tillsammans 94 hushållsböcker, vilka samtliga återkommo ordentligt ifyllda för de fyra räkenskapsveckorna, 30 april—27 maj. Av dessa hava 72 bearbetats, medan de återstående 22 av olika anledningar, såsom större förändringar i hushållens sammansättning, förekomst av inackorderade o. s. v., ej medtagits.

De av undersökningen berörda 72 familjerna hade i maj 1914 en genomsnittlig veckoinkomst av 36.56 kr. och i maj 1916 av 36.45 kr., således en minskning av 0.11 kr. eller 0.3 %. Familjemedlemmarnas antal utgjorde för

samtliga hushåll 1914 324 personer och 1916 337 personer eller i genomsnitt resp. 4·5 och 4·7 personer. För att utjämna den skillnad, som förefinnes mellan de båda åren i detta avseende, har vid bearbetningen uträknats den genomsnittliga förbrukningen per vecka och familjemedlem liksom även per vecka och konsumtionsenhet (= 1 vuxen man). Vid omräkningen till konsumtionsenheter har använts en annan, något mindre specificerad skala än den i det föregående tillämpade. Denna skala, som huvudsakligen tager hänsyn till den fysiologiska budgeten och först kom till användning vid en amerikansk och sedan vid en dansk hushållsstatistisk undersökning,¹ har följande utseende:

Ålder	Enhetstal
0—3 år	0·15
4—6 >	0·40
7—10 >	0·75
11—14 >	0·90
Kvinnor 15 år och däröver	0·90
Män > > > >	1·00

Veckoinkomsten per familjemedlem uppgick 1914 till 8·12 och 1916 till 7·79 kr. samt per konsumtionsenhet till resp. 11·38 och 10·56 kr. Inkomstförhållandena voro sålunda, med avseende på storleken, vid de båda tidpunkterna tämligen likartade.

Den del av hushållsbudgeten, som i detta sammanhang givetvis äger det största intresset och här huvudsakligen kommer att beröras, är *födoämnesbudgeten* och dess sammansättning i maj 1914 och maj 1916. I tabellen å sid. 63—64 finnas uppgifter angående födans sammansättning efter kostnad i medeltal per vecka såväl per hushåll som per familjemedlem och konsumtionsenhet.

Utgifterna för födo- och njutningsämnen uppgingo, såsom tabellen utvisar, i genomsnitt per vecka för de 72 familjerna under maj 1914 till 16·14 kr. och under maj 1916 till 19·53 kr. eller resp. 44·1 och 53·6 % av veckoinkomsterna.

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen belöpte sig matvarorna 1914 till 91·62 % och 1916 till 95·14 %. Utgifterna för dryckesvaror och tobak hade relativt minskats, nämligen från resp. 3·49 och 1·54 % till resp. 2·42 och 1·10 %. Den relativt största minskningen visade utgifterna för förtäring utom hemmet, eller från 3·35 % av födoämnesbudgeten år 1914 till 1·34 % år 1916.

Vad särskilt matvarorna beträffar, voro utgifterna år 1916 relativt något större för kalvkött, organ, ben och blod, charkuterivaror samt fisk, men mindre däremot för oxkött och konserverat kött. Utgifterna för färskt fläsk visade relativt en ganska avsevärd ökning, nämligen från 4·27

¹ Jfr Statistiske Efterretninger, 1915, sid. 140.

Födans sammansättning efter kostnad maj 1914 och maj 1916.

	I medeltal per vecka och							
	hushåll				familje- medlem		konsumtions- enhet	
	1914	1916	1914	1916	1914	1916	1914	1916
	öre	öre	%	%	öre	öre	öre	öre
Födo- och njutningsämnen	1614	1953	100·00	100·00	358	417	502	566
I. Matvaror	1479	1858	91·62	95·14	328	397	460	538
1. animaliska	878	1107	54·38	56·66	195	236	273	320
A. kött	239	315	14·78	16·15	53	67	74	91
a. färskt kött	196	278	12·12	14·27	43	59	61	80
oxkött	79	93	4·89	4·78	18	20	25	27
kalkkött	21	29	1·26	1·47	4	6	6	8
fläsk	69	113	4·27	5·77	15	24	21	33
annat färskt kött	19	25	1·19	1·31	4	5	6	7
organ, ben och blod	8	18	0·51	0·94	2	4	3	5
b. konserv. kött (salt, rökt el. torkat)	43	37	2·66	1·88	10	8	13	11
nötkött	2	6	0·15	0·29	1	1	1	2
fläsk	41	31	2·51	1·59	9	7	12	9
B. charkuterivaror	58	81	3·63	4·12	13	17	18	23
a. korv och sylta	48	70	3·00	3·57	11	15	15	20
b. färdiglagad mat och uppskuret	10	11	0·63	0·55	2	2	3	3
C. fisk	68	92	4·22	4·69	15	20	21	27
a. färsk fisk	54	66	3·36	3·35	12	14	17	19
b. konserv. fisk (salt, inl., torkad, rökt)	14	26	0·86	1·34	3	6	4	8
salt sill	8	23	0·48	1·19	2	5	2	7
kabeljö	1	1	0·04	0·03	0	0	0	0
annan fisk	5	2	0·34	0·12	1	1	2	1
D. konserver	7	7	0·43	0·34	2	1	2	2
E. lantushållningsprodukter o. d.	504	612	31·21	31·35	112	131	157	177
a. mjölk och grädde	188	224	11·69	11·48	42	48	59	65
grädde	40	43	2·49	2·23	9	9	13	13
oskummad mjölk	137	160	8·53	8·19	31	34	43	46
skummad mjölk	11	21	0·67	1·06	2	5	3	6
b. smör	93	88	5·74	4·48	20	19	29	25
c. margarin	90	166	5·57	8·52	20	36	28	48
d. ost	39	44	2·39	2·27	9	9	12	13
e. ägg	80	71	4·95	3·64	18	15	25	21
f. fett och flott	14	19	0·87	0·96	3	4	4	5
F. övriga animaliska matvaror	2	0	0·11	0·01	0	0	1	0
2. vegetabiliska	601	751	37·24	38·48	133	161	187	218
A. bröd	288	385	17·88	19·70	64	82	90	112
a. rågbröd, hårt	4	7	0·28	0·36	1	2	2	2
b. rågbröd, mjukt	168	269	10·41	13·77	37	58	52	78
c. vetebröd	26	26	1·62	1·31	6	5	8	8
d. skorpor	24	25	1·48	1·28	5	5	7	7
e. kaffebröd, bakelser o. d.	66	58	4·09	2·98	15	12	21	17
B. mjöl	29	43	1·80	2·18	6	9	9	12
a. vete	23	32	1·40	1·63	5	7	7	9
b. råg	1	3	0·06	0·13	0	1	0	1
c. annat	5	8	0·34	0·42	1	1	2	2
C. gryn	14	22	0·85	1·14	3	5	4	6
a. havre	9	15	0·56	0·79	2	4	3	5
b. ris	3	5	0·16	0·25	1	1	1	1
c. andra	2	2	0·13	0·10	0	0	0	0
D. grönsaker, frukter, bär m. m.	66	75	4·09	3·84	15	16	21	22
a. ärtor, gula, gröna	3	6	0·20	0·29	1	1	1	2

	I medeltal per vecka och							
	hushåll				familje- medlem		konsumtions- enhet	
	1914	1916	1914	1916	1914	1916	1914	1916
	öre	öre	%	%	öre	öre	öre	öre
b. bruna bönor	4	5	0·24	0·25	1	1	1	1
c. grönsaker, rotfrukter	14	13	0·86	0·68	3	3	5	4
d. potatis	22	36	1·35	1·84	5	8	7	11
e. frukt och bär	23	15	1·44	0·78	5	3	7	4
E. socker och sirap	91	98	5·66	5·01	20	21	28	28
a. socker	88	95	5·45	4·84	19	20	27	27
b. sirap	3	3	0·21	0·17	1	1	1	1
F. kaffe	84	95	5·21	4·89	19	20	26	28
G. te, choklad	14	17	0·85	0·88	3	4	4	5
H. kryddor	7	9	0·41	0·48	1	2	2	3
K. övriga vegetabiliska matvaror	8	7	0·49	0·36	2	2	3	2
II. Dryckesvaror	56	47	3·49	2·42	12	10	17	14
A. brännvin, spirituosa	26	27	1·62	1·40	6	6	8	8
B. öl, porter o. dyl.	15	7	0·93	0·38	3	1	4	2
C. svagdricka, läskedrycker	15	13	0·94	0·64	3	3	5	4
III. Tobak, snus, cigarrer, cigarretter	25	22	1·54	1·10	6	4	8	6
IV. Förtäring utom hemmet	54	26	3·35	1·34	12	6	17	8

till 5·77 % av födoämnesbudgeten. Den viktiga utgiftspost, som inbegripits under rubriken »lanthushållningsprodukter», hade under tvåårsperioden undergått en obetydlig relativ ökning, nämligen från 31·21 till 31·35 %. Denna ökning berodde emellertid helt och hållet på en stegring i utgifterna för de billigare produkterna såsom margarin (resp. 5·57 och 8·52 %), fett och flott (resp. 0·87 och 0·96 %), och skummjolk (resp. 0·67 och 1·06 %), medan utgifterna för oskummad mjölk, grädde, smör, ost och ägg voro jämförelsevis mindre 1916 än 1914, nämligen för oskummad mjölk resp. 8·19 och 8·53 %, för grädde resp. 2·23 och 2·49 %, för smör resp. 4·48 och 5·74 %, för ost resp. 2·27 och 2·39 % samt för ägg resp. 3·64 och 4·95 %.

Bland vegetabilierna drog brödet en väsentligt större andel av näringsutgifterna 1916 än 1914. I fråga om de särskilda brödsorterna, visade utgifterna för mjukt och hårt rågröd en ganska avsevärd ökning, nämligen för mjukt rågröd från 10·41 till 13·77 % och för hårt rågröd från 0·28 till 0·36 % av födoämnesbudgeten. Omvänt var förhållandet med utgifterna för de dyrare brödsorterna, vetebröd, skorpor och kaffebröd, för vilka kostnaderna minskades från sammanlagt 7·19 till 5·57 %. År 1914 representerade mjölet 1·80 % av budgeten, en siffra som 1916 stigit till 2·18 %. Även utgifterna för gryn hade undergått en icke oväsentlig relativ ökning. De varuslag, som innefattas under rubriken »grönsaker, frukter och bär», uppvisade däremot en något minskad andel av födoämnesutgifterna (resp. 4·09 och 3·84 %), vilken minskning helt och hållet gick ut över frukt och bär (resp. 1·44 och 0·78 %) samt grönsaker och rotfrukter (resp. 0·86 och 0·68 %), medan utgifterna för potatis utvisade en relativ ökning eller från 1·35 % år 1914 till

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag maj 1914 och maj 1916.

	Kvan- titet	I medeltal per vecka och					
		hushåll		familjemedlem		konsumtions- enhet	
		1914	1916	1914	1916	1914	1916
Kött	gram	1 545	1 501	343	321	481	435
färskt kött	>	1 284	1 361	285	291	400	395
oxkött	>	613	563	136	120	191	163
kalvkött	>	163	181	36	39	51	53
fläsk	>	508	617	113	132	158	179
konserverat kött	>	261	140	58	30	81	40
nötkött	>	12	32	3	7	4	9
fläsk	>	249	108	55	23	77	31
Fisk: salt sill	>	146	240	32	51	46	70
kabeljo	>	10	9	2	2	3	2
Mjölk	l.	11 559	10 759	2 569	2 299	3 598	3 117
oskummad mjölk	>	9 703	8 380	2 156	1 791	3 020	2 428
skummad mjölk	>	1 856	2 379	0 413	0 508	0 578	0 689
Smör	gram	434	294	96	63	135	85
Margarin	>	658	859	146	184	205	249
Ost	>	239	180	53	39	74	52
Ägg	st.	13	9	3	2	4	3
Bröd: rågbröd, hårt	gram	91	110	20	23	28	32
rågbröd, mjukt	>	¹ 7 625	² 8 897	³ 1 694	⁴ 1 901	⁵ 2 373	⁶ 2 578
vetebröd	>	459	449	102	96	143	130
skorpor	>	305	308	68	66	95	89
Mjöl	>	879	1 057	195	226	274	306
vetemjöl	>	725	843	161	180	226	244
rågmjöl	>	37	72	8	15	12	21
ej spec. mjöl	>	117	142	26	31	36	41
Gryn	>	298	386	66	82	93	112
havregryn	>	217	278	48	59	67	80
risgryn	>	44	75	10	16	14	22
ej spec. gryn	>	37	33	8	7	12	10
Ärter, gula, gröna	>	89	95	20	20	28	27
Bruna bönor	>	85	49	19	11	26	14
Potatis	l.	5 413	7 462	1 203	1 594	1 685	2 162
Socker	gram	1 398	1 421	311	304	435	412
Kaffe	>	363	382	81	82	113	111

1.84 % år 1916. Även för socker och sirap samt kaffe minskades utgifterna relativt taget.

Sammanfattas resultaten av ovan anställda jämförelse mellan födoämnesutgifterna under maj 1914 och maj 1916, synes *förbrukningen i ganska stor utsträckning övergått från dyrare till billigare livsmedel* och detta ehuru malmöbudgeten redan förut i jämförelse exempelvis med stockholmsbudgeten (jfr ovan sid. 49—55) kunde anses höra till de billigare. Hänföras sålunda till dyrare livsmedel smör, grädd, ost, ägg, skorpor och kaffebröd, finna vi, att dessa varors relativa andel av födoämnesbudgeten sjönk från 21.14 % i maj 1914 till 16.88 % samma månad 1916, medan å andra sidan motsvarande

¹ Därav surlimpa 2 494 gram.

² » » 2 643 »

³ » » 554 »

⁴ Därav surlimpa 565 gram.

⁵ » » 776 »

⁶ » » 766 »

siffror för mjölk, margarin, fett och flott, matbröd samt mjöl och gryn, vilka bruka räknas till våra billigare näringsmedel, ökades från 30.60 till 37.49 %. Vad kött och fisk beträffar, minskades utgifterna relativt för oxkött och konserverat kött från 7.55 till 6.66 % men ökades relativt för kalvkött, färskt fläsk, annat färskt kött, organ, ben och blod, charkuterivaror samt fisk från 15.08 till 18.30 % av budgeten. Beträffande övriga varuslag var skillnaden mellan de bägge åren mindre betydande.

I tabellen å sid. 65 meddelas uppgifter angående de *konsumerade kvantiteterna* av vissa varuslag i medeltal per vecka och hushåll samt per familjemedlem och konsumtionsenhet i maj 1914 och maj 1916. För ifrågasvarande varuslag belöpte sig utgifterna till omkring tre fjärdedelar av födoämnesbudgeten.

De förändringar, som konsumtionen, kvantitativt sett, undergått efter krigsutbrottet, framgå tydligt av anförda tabell. Särskilt i ögonen fallande är den nuvarande större förbrukningen av margarin, bröd, mjöl och gryn samt potatis i jämförelse med maj 1914, medan av fisk, smör, ost och ägg

Utgifter i genomsnitt per vecka för vissa varuslag maj 1914 och maj 1916.

Varuslag	Maj 1914		M a j 1 9 1 6				Procentuell ökning eller minskning från maj 1914 till maj 1916			
	Verkliga utgifter		Verkliga utgifter		Beräknade utgifter enligt samma förbrukning som 1914		Verkliga utgifter		Beräknade utgifter	
	per hushåll	per konsumtionsenhet	per hushåll	per konsumtionsenhet	per hushåll	per konsumtionsenhet	per hushåll	per konsumtionsenhet	per hushåll	per konsumtionsenhet
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	%	%	%	%
Kött och fläsk	210	64	266	77	315	91	+ 26.7	+ 20.3	+ 50.0	+ 42.2
Fisk (salt sill och kabeljo)	9	2	24	7	15	4	+166.7	+250.0	+ 66.7	+100.0
Smör	93	29	88	25	139	40	- 5.4	-13.8	+ 49.5	+ 37.9
Ost	39	12	44	13	63	18	+ 12.8	+ 8.3	+ 61.5	+ 50.0
Ägg	80	25	71	21	113	32	-11.3	-16.0	+ 41.3	+ 28.0
Mjölk	148	46	181	52	216	62	+ 22.3	+ 13.0	+ 45.9	+ 34.8
Margarin	90	28	166	48	138	40	+ 84.4	+ 71.4	+ 53.3	+ 42.9
Bröd	222	69	327	95	307	89	+ 47.3	+ 37.7	+ 38.3	+ 29.0
Mjöl	24	7	35	10	31	9	+ 45.8	+ 42.9	+ 29.2	+ 28.6
Gryn och ärter	15	5	26	8	21	7	+ 73.3	+ 60.0	+ 40.0	+ 40.0
Potatis	22	7	36	11	29	8	+ 63.6	+ 57.1	+ 31.8	+ 14.3
Socket	88	27	95	27	101	29	+ 8.0	± 0	+ 14.8	+ 7.4
Kaffe	84	26	95	28	98	28	+ 13.1	+ 7.7	+ 16.7	+ 7.7
Summa	1 124	347	1 454	422	1 586	457	+ 29.4	+ 21.6	+ 41.1	+ 31.7

konsumerades betydligt mindre kvantiteter. Köttkonsumtionen hade om än obetydligt minskats. Av de i tabellen upptagna köttvarorna visade färskt fläsk en ganska avsevärd ökning, under det att minskningen drabbade oxkött och konserverat kött. De konsumerade kvantiteterna av salt sill hade väsentligt ökats, av kabeljo däremot, om än obetydligt, gått tillbaka. Av hårt och mjukt rågröd konsumerades mera 1916, av vetebröd och skorpor däremot mindre. Konsumtionen av kaffe och socker var i kvantitativt hänseende ungefär lika stor under båda åren.

I det föregående har lämnats en redogörelse för livsmedelsförbrukningen och dess beskaffenhet i maj 1914 och samma månad 1916 samt de förändringar konsumtionen av olika livsmedel i *kvantitativt avseende* undergått under den mellanliggande perioden. Till belysning av i vad mån ifrågavarande 72 familjer genom den där konstaterade förskjutningen i konsumtionen från dyrare till billigare födoämnen lyckats undvika den under tiden inträdda prisstegringen, meddelas i tabellen å sid. 66 en översikt av nämnda familjers faktiska veckoutgifter för de viktigare födoämnena i genomsnitt per hushåll och per konsumtionsenhet i maj 1914 och samma månad 1916, varjämte beräknats dessa familjers utgifter 1916, under förutsättning att veckoförbrukningen varit densamma som 1914. I detta syfte hava de konsumerade kvantiteterna per vecka under sistnämnda år multiplicerats med genomsnittspriserna enligt hushållsböckerna för 1916. Vid beräkningen av sistnämnda utgifter har hänsyn jämväl tagits till hushållens tillväxt under de tvenne årens lopp. För de i tabellen upptagna födoämnena belöpte sig utgifterna under båda åren till c:a tre fjärdedelar av födoämnesbudgeten.

I genomsnitt per vecka och hushåll uppgingo de faktiska utgifterna för ifrågavarande födoämnen i maj 1914 till 11·24 kr. och samma månad 1916 till 14·54 kr., alltså en ökning av 29·4 %. Motsvarande utgifter i genomsnitt per vecka och konsumtionsenhet utgjorde resp. 3·47 och 4·22 kr., vilket innebär en ökning av 21·6 %. En beräkning på grundval av kvantitetstalen för maj 1914 och medelprisen för maj 1916 giver till resultat, att utgifterna för en dylik förbrukning skulle uppgå till 15·86 kr. i genomsnitt per hushåll och till 4·57 kr. i genomsnitt per konsumtionsenhet, utvisande en ökning i jämförelse med 1914 av resp. 41·1 och 31·7 %. Då den faktiska utgiftsökningen för nämnda födoämnen från maj 1914 till maj 1916 belöpte sig till resp. 29·4 och 21·6 %, hava sålunda här ifrågavarande familjer, genom en omläggning av budgeten i kvantitativt hänseende, kunnat nedbringa sina hithörande utgifter med c:a 10·0 %.

Givet är emellertid, att den starka prisstegringen måst utöva ett visst inflytande ej blott på födoämnesbudgetens kvantitativa sammansättning utan även i fråga om de konsumerade livsmedlens kvaliteter. Därjämte hava vederbörande hushåll — förutom den alltid föreliggande möjligheten att genom inköp av större kvantiteter på en gång förbilliga en vara — jämväl haft tillfälle att genom inköp av s. k. kompensationsvaror erhålla vissa livsmedel till lägre pris än de eljest i marknaden gällande. I det följande skall, i den mån förevarande undersökning lämnar material därtill, närmare

belysas, vilken roll ovan anförda faktorer spelat med avseende å malmöfamiljernas livsmedelsförbrukning och utgifterna härför under dyrtiden.

Deltagarna i den kompletterande undersökningen år 1916 uppmanades att i hushållsboken göra särskild anteckning beträffande under räkenskapstiden inköpta »kompensationsvaror» eller andra varor, som tillhandahållits genom de lokala livsmedelsnämnderna. Av de i undersökningen inbegripna 72 malmöfamiljerna hade icke mindre än 56 i större eller mindre utsträckning använt sig av dylika varor. Färskt fläsk hade inköpts av största antalet eller 48 familjer, oxkött av 24, ägg av 20, slakteriavfall av 10 samt fett och flott av 9 familjer. Bland övriga födoämnen, som tillhandahållits genom livsmedelsnämnden, hade potatis inköpts av 6 hushåll, färsk fisk av 5, vetemjöl och havregryn av vardera 2 samt konserverat fläsk, smör och ärtor av vardera 1 hushåll.

I genomsnitt per vecka och konsumtionsenhet förbrukades 216 gram färskt ox- och kalvkött, varav 54 gram eller 25·0 % utgjordes av kompensationsvara. Motsvarande siffror voro för färskt fläsk resp. 179 och 155 gram (86·6 %), samt för potatis resp. 2·162 och 0·257 liter (11·9 %). Av äggförbrukningen utgjordes en tredjedel av kompensationsvara.

Utgifterna för ovannämnda varuslag, som tillhandahållits av ortens livsmedelsnämnd, belöpte sig i genomsnitt per vecka och hushåll till 1·62 kr. och per konsumtionsenhet till 0·47 kr. eller 8·3 % av födoämnesbudgeten. För de varuslag, för vilka kvantitetsuppgifter finnas, utgjorde utgifterna resp. 1·47 och 0·42 kr. Därest samma kvantiteter inköpts till icke-kompensationspriser, skulle detta enligt verkställda beräkningar hava medfört en utgiftsökning från 422 till 428 öre per vecka och konsumtionsenhet eller 1·4 %. Under nämnda förutsättning skulle samma utgifter från maj 1914 till maj 1916 hava ökats med 23·3 % samt de beräknade utgifterna, därest förbrukningen varit densamma som i maj 1914, med 32·9 %, medan den faktiska utgiftsökningen uppgick till 21·6 %.

För att erhålla kännedom om bokförarnas uppfattning, huruvida de av stat och kommun vidtagna åtgärderna för anskaffande av billigare livsmedel varit till gagn för hushållningen och i så fall med avseende på vilka varor, infördes i hushållsboksformuläret en fråga angående dessa förhållanden.

Av de 67 bokförare, som besvarat denna fråga, hava endast 15 lämnat nekande svar. Åtskilliga av de övriga hava emellertid klagat över bristande tillförsel av dylika varor och över deras låga kvalitet. I det följande skola anföras några för förhållandena belysande svar å nämnda spörsmål, vilka givetvis få stå för bokförarnas egen räkning.

1) Ja, särskilt fläsk och ägg. Vidare hava maximiprisen å vissa varor, såsom margarin, vetemjöl, havregryn, socker m. m., vid kontant köp i någon mån inverkat. Men på samma gång vill jag omtala, att fläsk varit *synnerligen* svårt att få tag uti.

2) Nej, när vi ha ett litet barn på fyra månader, som varit mycket sjukt, har min hustru inte kunnat komma åstad och köpa något utav de billigare livsmedlen, utan har måst vänta tills dess jag blivit fri från mitt arbete, och då har i regel det billigare varit slutsålt. Annars hade nog de ovan angivna åtgärderna varit till gagn.

3) Ja, vad det gäller kött, fläsk och ägg ha de vidtagna åtgärderna hjälpt rätt avsevärt, även vad det gäller stenköl. Vad brödet beträffar har vårt kooperativa bageri verksamt bidragit till att hålla priset nere genom att brödvikten hållits högre än på de flesta andra platser.

4) Nej, icke några billigare varor av någon sort.

5) Ja, i fråga om kompensationsvaror ha vi haft största nyttan i de ganska fåtaliga fall färskt fläsk inköpts, ävensom färskt kött. Beträffande inköpta kompensationsägg hava dessa ofta varit av dålig beskaffenhet, således mycket ringa vinst att köpa dylika. Stadens livsmedelsnämnd har tillhandahållit kolpoletter till de av stadens invånare med högst 1 500 kr. i årsinkomst och försålles kol genom nämndens försorg till ett pris av 2.75 kr. per hl. för dem med poletter, åt övriga för 3.75 kr. + hemkörning. Den trädde emellertid i funktion så sent, att vi redan inköpt vinterförråd av privathandlare.

6) Ja, i någon mån vid inköp av fläsk och oxkött, vilka varor dock, trots de vidtagna åtgärderna, i stort sett måst försakas.

7) Ja. Stenköl har jag erhållit 8 hl. till ett pris av 2.85 kr. per hl., alltså 1 kr. rabatt per hl. Potatis har jag från detta års början köpt från livsmedelsnämnden till ett pris av 4 kr. per hl. Livsmedelsnämnden har även tillhandahållit kompensationsfläsk och -kött, men priset har ej motsvarat köpförmågan.

8) Ja, färskt fläsk och ägg ha vid något tillfälle kunnat inköpas billigare, men som tillförseln i allmänhet varit otillräcklig så har ovannämnda åtgärder varit nära nog utan vikt för hushållet.

9) Nej. Under den tid hushållsboken omfattar har kompensationsvaror ej inköpts och under föregående tid endast i ringa omfattning, beroende på, att dessa varor äro svåråtkomliga, dels har under senare tid de »fria handelspriserna» endast obetydligt överstigit, i något fall t. o. m. understigit, kompensationspriserna å för hushållet behövliga varor.

10) Ja. Vad kött angår kan allt vara gott och väl, men fläsket är för dyrt, så ock äggen, och i all synnerhet som jag vid två särskilda tillfällen fått skämda ägg, ena gången fyra, andra gången ett ägg.

11) Ja. Icke avsevärt, dock något med avseende på kött, fläsk, potatis, smör och stenköl.

12) Ja. Under den tid hushållsboken omfattar hava ej åtgärderna kommit oss tillgodo mer än tvenne gånger med avseende å fläsk, enär jag är innehavare av ett grått kort. I början på året erhöilo vi dock fläsk och ägg, dels med kort och dels utan genom livsmedelsnämnden.

13) Ja. Mycket litet, därför att de varorna ha vi icke haft råd att begagna oss av.

14) Ja. Kött och fläsk ha i någon mån varit billigare för hushållet. Önskligt vore om bättre tillgång på nämnda varor kunde beredas. De av kommunen anordnade försäljningarna av stenköl ha varit till gagn för hushållet.

15) Ja. Sedan inköpskort utfärdats, har någon gång fläsk inköpts. Några andra kompensationsvaror hava ej köpts. Men har naturligtvis systemet verkat som en broms. Det för utan hade vi nog haft ännu högre priser. (Genom gynnande av större kunder ooh bekanta, särskilt inom slakteribranschen, har systemet till en del misslyckats.)

16) Nej. Har ej köpt något av dessa varor; ägg eller kött. Äggen ha varit billigare på torget och kött har erhållits till ungefär samma pris i butiken.

I vad mån dyrtiden utövat sitt inflytande på de konsumerade livsmedlens *kvaliteter*, så att vederbörande familjer härutinnan nödgats sänka sin levnadsstandard, är icke så lätt att med bestämdhet fastställa. En jämförelse av livsmedelspriserna enligt socialstyrelsens prisstatistik (vilka priser år från år avse samma kvaliteter och icke gälla kompensationsvaror eller dylikt) och de priser, som erhållits genom att dividera de faktiska utgiftsbeloppen för de olika varuslagen med de konsumerade kvantiteterna av resp. varuslag, torde emellertid i detta hänseende vara ganska vägledande. I efterföljande tabell lämnas därför en översikt av medelpriserna för vissa viktigare varuslag enligt socialstyrelsens prisstatistik och enligt hushållsböckerna för maj 1914 och samma månad 1916. För kött, färskt fläsk och ägg meddelas därjämte

särskilda uppgifter rörande priserna enligt hushållsböckerna för dels kompensationsvaror o. d., dels icke-kompensationsvaror.

Livsmedelspriser i Malmö maj 1914 och maj 1916.

Varuslag	Kvantitet	Maj 1914		Maj 1916			
		Enligt prisstatistiken	Enligt hushållsböckerna	Enligt prisstatistiken	Enligt hushållsböckerna		
					Medelpris	Kompensationsvaror	Icke-kompensationsvaror
		öre	öre	öre	öre	öre	öre
Nötkött: färskt, stek . .	kg.	135	129	179	166	144	177
Kalvkött, stek: gödkalv	>	144	} 125	190	} 159	—	—
spädkalv	>	95		138		—	—
Fläsk: färskt	>	130	136	235	183	180	197
salt	>	160	163	290	288	—	—
Salt sill	>	—	53	114	97	—	—
Mjök: oskummad	l.	15	14	19	19	—	—
handskummad	>	6	} 6	12	} 9	—	—
separerad	>	5		9		—	—
Smör: bords- (mejeri-) .	kg.	209	} 214	295	} 298	—	—
mat- (lands-)	>	193		278		—	—
Margarin	>	135	137	190	194	—	—
Ägg	tjog	124	120	173	160	160	160
Kaffe	kg.	172	231	183	250	—	—

Såsom förut påpekats (sid. 46—48), utvisade medelpriserna enligt den officiella prisstatistiken för bokföringstiden 1914—1915 på det hela taget en synnerligen god överensstämmelse med de priser, som av ifrågavarande hushåll faktiskt betalats för de viktigare näringsmedlen. Detta synes även i stort sett hava varit fallet såväl i maj 1914 som i maj 1916. Dock yppa sig beträffande en del varuslag vissa skiljaktigheter, såsom jämväl framgår av förestående tabell. Vad som emellertid i detta fall tilldrager sig det största intresset är en jämförelse i anförda hänseende mellan åren 1914 och 1916. Till närmare belysning härav har i efterföljande sammanställning för vissa viktigare varuslag uträknats det belopp, varmed medelpriserna för icke-kompensationsvaror enligt hushållsböckerna överstigit (+) resp. understigit (—) de officiella priserna i maj 1914 och maj 1916.

	Maj 1914		Maj 1916	
	öre	%	öre	%
Nötkött	— 6	— 4.5	— 2	— 1.1
Kalvkött	+ 5	+ 4.2	— 5	— 3.1
Fläsk, färskt	+ 6	+ 4.6	— 38	— 16.2
> salt	+ 3	+ 1.9	— 2	— 0.7

	Maj 1914		Maj 1916	
	öre	%	öre	%
Salt sill	—	—	— 17	— 14·9
Smör	+ 13	+ 6·5	+ 11	+ 3·8
Margarin	+ 2	+ 1·5	+ 4	+ 2·1
Ägg (per tjog).	— 4	— 3·2	— 13	— 7·5
Kaffe	+ 59	+ 34·3	+ 67	+ 36·6

För alla i tablån upptagna varuslag med undantag för nötkött och ägg visade sig i maj 1914 de ur hushållsböckerna erhållna medelpriserna högre än de officiella priserna. I maj 1916 åter var förhållandet i stort sett det motsatta, i det att hushållsböckernas priser då understego de officiella för nötkött med 2 öre, för kalvkött med 5 öre, för färskt fläsk och salt fläsk med resp. 38 och 2 öre, för salt sill med 17 öre, allt per kg., samt för ägg med 13 öre per tjog. I fråga om smör hade dessutom det belopp, varmed hushållsböckernas priser 1914 överstego de officiella, minskats år 1916, under det att förhållandet var motsatt med avseende på övriga här upptagna varuslag, margarin och kaffe.

Vid ovan anställda jämförelse mellan de faktiska och de officiella priserna har bortsetts från de olikheter, som betingas av materialets olika beskaffenhet (jfr sid. 46 ff.). I stort sett torde väl dessa faktorer hava inverkat i samma mån vid de båda undersökningstillfällena. Möjligt är emellertid, att vissa hushåll genom inköp i större partier på en gång eller genom samköpsföreningar o. d. i större omfattning än under maj 1914 kunnat neutralisera den därefter inträdda prisstegringen. Enär, såsom förut påpekats, de officiella priserna år från år just avse samma kvaliteter vid inköp av samma mängder, torde man av förestående jämförelse med de faktiska priserna kunna draga den slutsatsen, att de ifrågavarande familjerna på grund av dyrtiden i ganska stor utsträckning nödgats övergå till billigare kvaliteter.

Såsom i det föregående framhållits, uppgingo utgifterna för födo- och njutningsämnen i maj 1914 till 44·1 % och i maj 1916 till 53·6 % av veckoinkomsterna. Enär den genomsnittliga veckoinkomsten om än oväsentligt minskats (0·11 %), medan utgifterna för livsmedlen samtidigt stegrats med ungefär 21 %, hava givetvis utgifterna för en del andra livsförnödenheter måst inskränkas, för den händelse icke eventuellt befintliga besparingar eller skuldsättning kunnat tillgripas. För att i någon mån belysa dessa förhållanden, vilka under en så relativt kort bokföringstid som fyra veckor ej alltid kommit till synes i hushållsböckerna, framställdes i hushållsboken en särskild fråga, huruvida de stegrade livsmedelspriserna förorsakat inskränkning av utgifterna för andra behov, såsom för bostad, kläder, nöjen, njutningsmedel, förenings- och försäkringsavgifter m. m. I det följande meddelas ett urval av de inkomna svaren, vilka torde tala för sig själva.

1) Ja, på bostaden kan man ju helt enkelt ej inskränka. Kläder blir det ej över till, utom till det *allra nödvändigaste*. Nöjen, som kosta något, måste man helt försaka. Njutningsmedel — ja, litet tobak. Förenings- och försäkringsavgifter måste man ju klara, så vida det finns någon

möjlighet, det heter ju som bekant: »den som ej fullgör sina skyldigheter har ej heller några rättigheter».

2) Nej, då man förut endast kunnat tillfredsställa de allra nödvändigaste av dessa behov, har någon nämnvärd inskränkning icke varit möjlig.

3) Ja, angående anskaffandet av kläder har det måst inskränka sig till det som varit ytterst nödvändigt. Nöjen och njutningsmedel får det naturligtvis ej bli tal om, om man skall undvika skulder. Förenings- och försäkringsavgifter ha, på grund av deras bindande natur, naturligtvis så långt som möjligt måst utbetalas.

4) Ja, kläder har jag ej kunnat skaffa oss sedan dyrtiden inträdde, något nöje blir där inte till. Skatten har jag ej kunnat betala i lagenlig tid. Njutningen består av mitt dagliga arbete. Fackföreningsavgifter ha även måst indragas.

5) Ja, inskränkningar i utgifterna måste göras å samtliga förnödenhetsartiklar, dels genom inknappning av mängden för de mest oundgängliga, dels genom att ej inköpa andra mindre nödvändiga. Kläder ha således ej kunnat inköpas under de senaste 18 månaderna, varken till mig eller min hustru. Nöjen och njutningsmedel äro bannlysta. Utgifterna för försäkrings- och föreningsavgifter äro oförändrade. Skatterna likaså.

6) Ja, de stegrade priserna på livsmedel hava förorsakat diverse inskränkningar både med avseende å kläder o. d., som även på födoämnen, t. ex. margarin i stället för natursmör o. d.

7) Ja, de stegrade livsmedelspriserna ha för oss vållat inskränkning i kläder, nöjen och njutningsmedel samt i komplettering av husgerådssaker.

8) Ja, till kläder och skodon endast det allra nödvändigaste. Något över till nöjen ej sedan januari 1915. Av njutningsmedel användas endast röktabak samt högst 1 liter spirituosa per månad. Ej någon inskränkning i förenings- och försäkringsavgifter.

9) Ja, för alla i ovanstående fråga uppräknade behov, ävensom för ved och stenkol.

10) Ja, för bostad på så sätt, att man får hyra ut. Nöjen får man försaka.

11) Ja, då en nödvändig artikel fördyras, måste man spara på något annat för att om möjligt undvika det värsta av allt för löntagaren — skuldsättning på de regelbundna omkostnaderna. Att däremot angiva någon bestämd artikel varpå man sparat är ytterst svårt; man sparar på allt. Det kan nämnas att jag flyttar nästa fardag, emedan värden bebådade en höjning av hyran från och med sagda tid av 4 kr. per månad. Detta utan att andra än affärs- och icke behovssynpunkter motivera hyresstegringen. Givetvis blir det att hyra någon billigare och troligen sämre bostad.

12) Ja, mannens livförsäkring har förfallit av den orsak, att vi icke haft råd att betala premierna.

13) Ja, avsevärda inskränkningar angående rökning. Upphört att spela på lotteri. Inskränkning beträffande spåravagnsresor. Upphört att äta mejerismör, i stället uteslutande margarin. I beklädnadsväg inköpt endast det oundgängligen nödvändigaste, sålunda har mannen ej varit i stånd att inköpa någon kostym sedan våren 1910. Indragning av förtäring utom hemmet. Beträffande bostad, förenings- och försäkringsavgifter ingen inskränkning.

14) Ja, vad kläder angår, har så gott som all nyanskaffning upphört, ävensom nöjen och njutningsmedel hava starkt reducerats. Margarinförbrukningen har ökat på natursmörets bekostnad, vidare har såväl kött- som fläskförbrukningen måst inskränkas.

TABELLER.

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
<i>Absoluta tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	1 116·89	1 326·71	1 520·89	1 683·44	1 992·34	2 629·46	1 708·10	1 603·08	1 966·65
1. mannens	1 083·22	1 288·12	1 462·72	1 600·89	1 870·60	2 276·64	1 610·80	1 498·19	1 888·01
A. huvudinkomst	1 077·37	1 263·65	1 415·67	1 536·80	1 756·52	2 206·31	1 547·99	1 439·84	1 814·20
därav kontant	1 077·37	1 252·41	1 390·43	1 503·20	1 705·60	2 151·31	1 515·74	1 421·80	1 746·98
» in natura	—	11·24	25·24	33·60	50·92	55·00	32·25	18·04	67·22
B. biförtjänster	5·85	24·47	47·05	64·09	114·08	70·33	62·81	58·35	73·81
2. hustruns	33·67	28·55	42·68	38·24	69·71	128·88	52·11	63·39	24·35
3. barnens	—	10·04	15·49	44·31	52·03	223·94	45·19	41·50	54·29
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	12·20	16·50	30·77	76·67	97·04	82·12	56·64	46·67	81·19
III. Sjukhjälp, pension e. dyl. . . .	26·39	33·63	35·54	28·31	33·25	23·28	31·99	35·53	23·28
IV. Gåvor	14·48	15·40	16·26	16·04	22·75	26·91	18·33	15·41	25·50
V. Räntor	—	0·10	7·61	1·05	3·11	1·21	3·29	4·49	0·36
VI. Övriga inkomster	8·41	17·00	20·38	32·55	21·63	75·81	26·87	27·79	24·58
Summa	1 178·37	1 409·34	1 631·45	1 838·06	2 170·12	2 838·79	1 845·22	1 732·97	2 121·56
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen	646·75	731·09	813·90	900·60	1 012·64	1 158·79	886·82	869·84	928·62
1. Matvaror	563·99	675·61	731·80	836·17	922·61	1 038·19	808·01	789·87	852·66
A. animaliska	349·48	379·69	422·17	481·70	530·13	627·05	466·65	452·80	500·73
AA. kött	135·36	116·85	128·94	148·88	165·16	188·88	144·17	141·46	150·83
a. färskt kött	116·76	90·42	107·19	127·39	139·29	165·70	122·25	120·06	127·63
oxkött	38·06	28·18	33·98	45·78	42·24	52·51	38·95	38·20	40·79
kalvkött	5·18	6·30	9·63	10·48	13·14	16·85	10·39	8·93	14·44
får- och lammkött	2·70	2·26	3·43	4·25	6·46	8·82	4·64	3·99	5·77
fläsk	56·96	42·31	43·91	50·23	52·48	55·54	48·12	49·25	45·34
annat färskt kött	10·46	14·49	12·88	12·24	18·55	27·08	15·35	14·99	16·23
organ, ben och blod	3·40	5·88	3·36	4·41	6·42	4·90	4·80	4·70	5·06
b. konserverat kött	18·60	17·43	21·75	21·49	25·87	22·88	21·92	21·40	23·20
nötkött	3·04	1·88	1·80	2·39	1·78	2·86	2·04	2·25	1·54
fläsk	15·56	15·55	19·95	19·10	24·09	20·02	19·88	19·15	21·66
BB. charkuterivaror	26·01	28·52	27·63	34·96	37·50	43·35	32·75	33·00	32·15
a. kory och sylta	16·36	23·78	19·63	27·31	25·08	24·06	23·44	24·36	21·18
b. färdigl. mat o. uppskuret	9·65	4·74	8·00	7·65	12·42	19·29	9·31	8·64	10·97
CC. fisk	31·47	30·27	31·90	31·03	37·43	44·78	33·69	32·99	35·42
a. färsk fisk	21·68	22·44	24·47	22·15	28·37	37·99	25·53	24·67	27·62
sill	8·76	11·87	11·19	10·13	12·56	12·52	11·43	11·68	10·82
strömming	—	0·39	0·15	0·44	0·12	0·35	0·26	0·30	0·15
annan färsk fisk	12·92	10·18	13·13	11·58	15·69	25·12	13·84	12·69	16·65
b. konserverad fisk	9·79	7·83	7·43	8·88	9·06	6·79	8·16	8·32	7·80
salt sill	8·03	4·93	4·53	5·28	4·78	2·03	4·69	5·07	3·74
salt strömming	—	0·01	0·02	0·03	0·18	—	0·05	0·02	0·14
kabeljo	0·49	0·70	0·52	0·45	0·38	0·92	0·53	0·54	0·53
annan fisk	1·27	2·19	2·36	3·12	3·72	3·84	2·89	2·69	3·39
DD. konserver	1·63	2·17	2·73	3·31	3·72	5·21	3·16	2·94	3·68
EE. lanthushålln.-prod. o. d. . . .	154·95	201·54	230·33	262·30	286·02	345·13	252·30	241·80	278·15
a. mjölk och grädde	48·85	78·66	90·08	103·26	110·44	134·84	98·20	91·99	113·48
grädde	15·92	16·64	20·34	22·58	28·69	29·26	22·68	21·12	26·52
oskummad mjölk	30·20	56·10	65·32	75·30	77·61	102·64	70·87	65·63	83·76
skummad mjölk	2·73	5·92	4·42	5·38	4·14	2·94	4·65	5·24	3·20
b. smör	55·67	31·65	55·60	68·82	71·44	103·73	61·86	57·75	71·96
c. margarin	16·39	44·69	35·30	34·03	41·91	30·36	37·22	38·69	33·62
d. ost	12·20	15·58	17·94	20·81	22·99	26·91	19·88	19·01	22·02

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
<i>Relativa tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	94.79	94.13	93.21	91.59	91.81	92.63	92.57	92.51	92.70
1. mannens	91.93	91.40	89.65	87.10	86.20	80.20	87.30	86.46	88.99
A. huvudinkomst	91.43	89.66	86.77	83.61	80.94	77.72	83.89	83.09	85.51
därav kontant	91.43	88.86	85.22	81.78	78.59	75.78	82.14	82.05	82.34
» in natura	—	0.80	1.55	1.83	2.35	1.94	1.75	1.04	3.17
B. biförtjänster	0.50	1.74	2.88	3.49	5.26	2.48	3.41	3.37	3.48
2. hustruns	2.86	2.02	2.61	2.08	3.21	4.54	2.82	3.66	1.15
3. barnens	—	0.71	0.95	2.41	2.40	7.89	2.45	2.39	2.56
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	1.03	1.17	1.89	4.17	4.47	2.89	3.07	2.69	3.82
III. Sjukhjälp, pension e. dyl. . .	2.24	2.39	2.18	1.54	1.53	0.82	1.73	2.05	1.10
IV. Gåvor	1.23	1.09	1.00	0.87	1.05	0.95	0.99	0.89	1.20
V. Räntor	—	0.01	0.47	0.06	0.14	0.04	0.18	0.26	0.02
VI. Övriga inkomster	0.71	1.21	1.25	1.77	1.00	2.67	1.46	1.60	1.16
Summa	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen . . .	55.18	51.93	49.83	48.24	46.14	41.33	47.82	49.55	44.26
1. Matvaror	48.12	47.99	44.81	44.79	42.03	37.03	43.57	45.00	40.64
A. animaliska	29.82	26.97	25.85	25.80	24.15	22.37	25.16	25.80	23.87
AA. kött	11.55	8.30	7.90	7.97	7.53	6.73	7.77	8.06	7.19
a. färskt kött	9.96	7.06	6.57	6.82	6.35	5.91	6.59	6.84	6.08
oxkött	3.25	2.00	2.08	2.45	1.93	1.87	2.10	2.18	1.94
kalkkött	0.44	0.45	0.59	0.56	0.60	0.60	0.56	0.51	0.69
får- och lammkött . . .	0.23	0.16	0.21	0.23	0.29	0.32	0.25	0.23	0.28
fläsk	4.86	3.00	2.69	2.69	2.39	1.98	2.59	2.80	2.16
annat färskt kött . . .	0.89	1.03	0.79	0.65	0.85	0.97	0.83	0.85	0.77
organ, ben och blod . .	0.29	0.42	0.21	0.24	0.29	0.17	0.26	0.27	0.24
b. konserverat kött	1.59	1.24	1.33	1.15	1.18	0.82	1.18	1.22	1.11
nötkött	0.26	0.13	0.11	0.13	0.08	0.10	0.11	0.13	0.08
fläsk	1.33	1.11	1.22	1.02	1.10	0.72	1.07	1.09	1.03
BB. charkuterivaror	2.22	2.03	1.69	1.87	1.71	1.55	1.76	1.88	1.53
a. korv och sylta	1.40	1.69	1.20	1.46	1.14	0.86	1.26	1.39	1.01
b. färdigl. mat o. uppskuret	0.82	0.34	0.49	0.41	0.57	0.69	0.50	0.49	0.52
CC. fisk	2.69	2.15	1.95	1.66	1.70	1.60	1.82	1.88	1.69
a. färsk fisk	1.85	1.59	1.50	1.19	1.29	1.36	1.38	1.41	1.32
sill	0.75	0.84	0.69	0.54	0.57	0.45	0.62	0.67	0.52
strömming	—	0.03	0.01	0.03	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01
annan färsk fisk	1.10	0.72	0.80	0.62	0.71	0.90	0.75	0.72	0.79
b. konserverad fisk	0.84	0.56	0.45	0.47	0.41	0.24	0.44	0.47	0.37
salt sill	0.69	0.35	0.28	0.28	0.21	0.07	0.25	0.29	0.18
salt strömming	—	0.00	0.00	0.00	0.01	—	0.00	0.00	0.01
kabeljo	0.04	0.05	0.03	0.02	0.02	0.03	0.03	0.03	0.02
annan fisk	0.11	0.16	0.14	0.17	0.17	0.14	0.16	0.15	0.16
DD. konserver	0.13	0.15	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.17	0.18
EE. lanthushålln.-prod. o. d.	13.22	14.32	14.10	14.05	13.03	12.31	13.61	13.77	13.26
a. mjölk och grädde	4.17	5.59	5.52	5.53	5.03	4.81	5.30	5.24	5.41
grädde	1.36	1.18	1.25	1.21	1.31	1.04	1.23	1.20	1.27
oskummad mjölk	2.58	3.99	4.00	4.03	3.53	3.66	3.82	3.74	3.99
skummad mjölk	0.23	0.42	0.27	0.29	0.19	0.11	0.25	0.30	0.15
b. smör	4.75	2.25	3.40	3.69	3.25	3.70	3.34	3.29	3.43
c. margarin	1.40	3.17	2.16	1.82	1.91	1.08	2.01	2.21	1.60
d. ost	1.04	1.11	1.10	1.12	1.05	0.96	1.07	1.08	1.05

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
e. ägg	14.00	18.91	22.49	25.77	29.43	43.35	25.62	23.60	30.60
f. fett och flott	7.84	12.05	8.92	9.61	9.81	5.94	9.52	10.76	6.47
FF. övr. animaliska matv.	0.06	0.34	0.64	1.22	0.30	—	0.58	0.61	0.50
B. vegetabiliska	214.51	295.92	309.63	354.47	392.48	411.14	341.36	337.07	351.93
AA. bröd	87.18	132.82	134.79	150.13	169.16	160.71	146.39	146.83	145.30
a. rågröd, hårt	0.60	0.91	1.26	1.50	2.36	5.30	1.80	1.30	3.03
b. rågröd, limpa, söt	38.09	64.53	59.88	68.65	75.38	70.31	36.31	67.32	63.82
» sur	20.28	25.56	23.60	21.55	25.47	16.88	23.29	24.28	20.86
c. vetebröd	5.49	7.65	9.46	10.88	13.63	13.15	10.60	9.70	12.81
d. annat matbröd	—	0.08	0.62	0.09	0.11	0.05	0.25	0.13	0.53
e. skorpor	6.75	7.49	9.10	10.25	10.70	8.16	9.31	9.38	9.14
f. kaffebröd, bakelser o. d.	15.97	26.60	30.87	37.21	41.51	46.86	34.83	34.72	35.11
BB. mjöl	6.10	13.13	12.30	18.26	17.65	19.31	15.32	14.79	16.63
a. vete	5.50	11.29	9.94	15.50	13.96	15.82	12.61	12.50	12.87
b. råg	0.04	0.25	0.67	0.59	0.95	0.51	0.62	0.38	1.23
c. annat	0.56	1.59	1.69	2.17	2.74	2.98	2.09	1.91	2.53
CC. gryn	4.86	6.64	7.10	8.05	9.56	11.00	8.03	7.39	9.61
a. havre	3.81	3.72	4.54	4.79	5.91	6.03	4.86	4.42	5.95
b. ris	0.44	1.81	1.75	2.26	2.47	3.59	2.15	1.91	2.73
c. andra	0.61	1.11	0.81	1.00	1.18	1.38	1.02	1.06	0.93
DD. gröns., frukt, bär m. m.	38.75	49.84	54.39	63.73	72.15	88.00	61.93	59.92	66.86
a. ärter, gula, gröna	1.52	2.20	2.03	2.00	2.02	1.93	2.03	2.09	1.87
b. bruna bönor	0.61	1.83	1.72	1.82	1.88	2.84	1.86	1.91	1.75
c. grönsaker, rotfrukter	5.99	11.12	10.63	12.83	13.80	18.55	12.42	11.99	13.47
d. potatis	19.58	20.31	21.66	22.19	24.90	25.80	22.56	22.66	22.31
e. frukt och bär	11.05	14.38	18.35	24.89	29.55	38.88	23.06	21.27	27.46
EE. socker och sirap	29.85	40.23	42.27	48.83	53.24	51.93	46.27	45.31	48.63
a. socker	29.68	38.99	41.27	47.23	51.91	51.14	45.06	44.08	47.48
b. sirap	0.17	1.24	1.00	1.60	1.33	0.79	1.21	1.23	1.15
FF. kaffe	41.17	39.09	43.99	47.56	51.81	55.38	46.53	46.84	45.77
GG. te, choklad	2.35	5.98	5.57	7.72	7.75	10.99	6.94	6.58	7.85
HH. kryddor	3.58	5.20	4.81	5.91	5.86	6.46	5.45	5.42	5.51
KK. övriga vegetabil. matv.	0.67	2.99	4.41	4.28	5.30	7.36	4.50	3.99	5.77
2. Dryckesvaror	49.54	25.47	38.39	32.06	41.60	46.49	36.53	36.90	35.61
A. brännvin, spirituosa	34.08	15.77	22.55	18.44	20.92	24.01	20.57	21.52	18.22
B. öl, porter o. dyl.	11.45	3.57	9.09	6.51	13.26	15.68	9.14	8.36	11.06
C. svagdricka, läskedrycker	4.01	6.13	6.75	7.11	7.42	6.80	6.82	7.02	6.33
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	14.00	11.72	13.43	10.48	13.44	14.13	12.59	12.57	12.65
4. Förtäring utom hemmet	19.22	18.29	30.28	21.89	34.99	59.98	29.69	30.50	27.70
A. måltider	11.58	8.53	15.94	6.76	18.17	34.96	14.68	14.69	14.65
B. annan förtäring	7.64	9.76	14.34	15.13	16.82	25.02	15.01	15.81	13.05
II. Bostad	181.20	204.14	233.25	255.64	312.43	400.51	263.06	243.08	312.24
1. hyra	180.20	202.78	231.83	251.57	309.63	396.59	260.59	240.62	309.74
2. reparation., flytt.-kostn. o. d.	1.00	1.36	1.42	4.07	2.80	3.92	2.47	2.46	2.50
III. Bränsle och lyse	60.73	169.53	276.41	383.48	497.02	512.31	684.61	778.21	8100.35
1. ved	1.84	3.92	4.08	5.44	3.31	11.30	4.70	4.54	5.09
A. björkved	—	0.29	0.06	0.46	0.57	4.95	0.68	0.40	1.37
B. barrved	—	0.27	0.40	0.07	0.62	0.11	0.33	0.13	0.81
C. annan ved och torv	1.84	3.36	3.62	4.91	2.12	6.24	3.69	4.01	2.91
2. kol och koks	24.95	30.41	34.11	35.67	40.45	44.32	35.85	34.34	39.58
3. gas	6.20	13.49	17.39	21.02	22.29	22.90	18.80	17.16	22.85
4. fotogen	25.98	15.03	13.42	12.63	14.39	7.93	13.57	14.45	11.40
5. elektriskt ljus	—	1.20	2.29	3.80	8.98	20.12	5.30	3.49	9.74

1 Därav centralvärme 3.19 kr.

2 » » 2.61 »

3 » » 2.60 »

4 » » 4.50 »

5 Därav centralvärme 11.11 kr.

6 » » 3.75 »

7 » » 1.54 »

8 » » 9.18 »

TAB. 1 (forts.). INKOMSTER OCH UTGIFTER I MEDELTAL PER HUSHÅLL. 77

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1250	1250—1500	1500—1750	1750—2000	2000—2500	2500—4000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
e. ägg	1·19	1·34	1·37	1·38	1·34	1·55	1·38	1·34	1·46
f. fett och flott	0·67	0·86	0·55	0·51	0·45	0·21	0·51	0·61	0·31
FF. övr. animaliska matv.	0·01	0·02	0·04	0·07	0·01	—	0·03	0·04	0·02
B. vegetabiliska	18·30	21·02	18·96	18·99	17·88	14·66	18·41	19·20	16·77
AA. bröd	7·44	9·44	8·25	8·04	7·71	5·73	7·90	8·36	6·93
a. rågbröd, hårt	0·05	0·07	0·08	0·08	0·11	0·19	0·10	0·07	0·14
b. rågbröd, limpa, söt	3·25	4·58	3·66	3·68	3·43	2·51	3·58	3·84	3·04
» sur	1·73	1·82	1·44	1·15	1·16	0·60	1·26	1·38	1·00
c. vetebröd	0·47	0·54	0·58	0·58	0·62	0·47	0·57	0·55	0·61
d. annat matbröd	—	0·01	0·04	0·00	0·01	0·00	0·01	0·01	0·03
e. skorpor	0·58	0·53	0·56	0·55	0·49	0·29	0·50	0·53	0·44
f. kaffebröd, bakelser o. d.	1·36	1·89	1·89	2·00	1·89	1·67	1·88	1·98	1·67
BB. mjöl	0·52	0·93	0·75	0·98	0·80	0·69	0·83	0·84	0·79
a. vete	0·47	0·80	0·61	0·83	0·64	0·56	0·68	0·71	0·61
b. råg	0·00	0·02	0·04	0·03	0·04	0·02	0·04	0·02	0·06
c. annat	0·05	0·11	0·10	0·12	0·12	0·11	0·11	0·11	0·12
CC. gryn	0·41	0·47	0·44	0·43	0·43	0·39	0·43	0·42	0·46
a. havre	0·32	0·26	0·28	0·26	0·27	0·21	0·26	0·25	0·28
b. ris	0·04	0·13	0·11	0·12	0·11	0·13	0·11	0·11	0·13
c. andra	0·05	0·08	0·05	0·05	0·05	0·05	0·06	0·06	0·05
DD. gröns., frukt, bär m. m.	3·30	3·54	3·33	3·41	3·29	3·14	3·34	3·41	3·19
a. ärter, gula, gröna	0·13	0·16	0·12	0·11	0·09	0·07	0·11	0·12	0·09
b. bruna bönor	0·05	0·13	0·11	0·10	0·09	0·10	0·10	0·11	0·08
c. grönsaker, rotfrukter	0·51	0·79	0·65	0·68	0·63	0·66	0·67	0·68	0·64
d. potatis	1·67	1·44	1·33	1·19	1·13	0·92	1·22	1·29	1·07
e. frukt och bär	0·94	1·02	1·12	1·33	1·35	1·39	1·24	1·21	1·31
EE. socker och sirap	2·55	2·86	2·59	2·62	2·43	1·85	2·50	2·58	2·32
a. socker	2·53	2·77	2·53	2·53	2·37	1·82	2·43	2·51	2·26
b. sirap	0·02	0·09	0·06	0·09	0·06	0·03	0·07	0·07	0·06
FF. kaffe	3·51	2·78	2·69	2·55	2·36	1·98	2·51	2·67	2·18
GG. te, choklad	0·20	0·42	0·34	0·41	0·35	0·39	0·37	0·38	0·37
HH. kryddor	0·31	0·37	0·30	0·32	0·27	0·23	0·29	0·31	0·26
KK. övriga vegetabil. matv.	0·06	0·21	0·27	0·23	0·24	0·26	0·24	0·23	0·27
2. Dryckesvaror	4·23	1·81	2·35	1·72	1·90	1·66	1·97	2·10	1·70
A. brännvin, spirituosa	2·91	1·12	1·38	0·99	0·95	0·86	1·11	1·22	0·87
B. öl, porter o. dyl.	0·98	0·25	0·56	0·35	0·61	0·56	0·49	0·48	0·53
C. svagdricka, läskedrycker	0·34	0·44	0·41	0·38	0·34	0·24	0·37	0·40	0·30
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	1·19	0·83	0·82	0·56	0·61	0·50	0·68	0·72	0·60
4. Förtäring utom hemmet	1·64	1·30	1·85	1·17	1·60	2·14	1·60	1·73	1·32
A. måltider	0·99	0·61	0·97	0·36	0·83	1·25	0·79	0·83	0·70
B. annan förtäring	0·65	0·69	0·88	0·81	0·77	0·89	0·81	0·90	0·62
II. Bostad	15·46	14·50	14·28	13·69	14·24	14·28	14·19	13·85	14·88
1. hyra	15·37	14·40	14·19	13·47	14·11	14·14	14·05	13·71	14·76
2. reparation, flytt-n.kostn. o. d.	0·09	0·10	0·09	0·22	0·13	0·14	0·14	0·14	0·12
III. Bränsle och lyse	5·18	¹ 4·94	² 4·68	³ 4·47	⁴ 4·42	⁵ 4·33	⁶ 4·56	⁷ 4·46	⁸ 4·78
1. ved	0·16	0·28	0·25	0·29	0·15	0·40	0·26	0·26	0·24
A. björkved	—	0·02	0·00	0·03	0·02	0·18	0·04	0·02	0·06
B. barrved	—	0·02	0·03	0·00	0·03	0·00	0·02	0·01	0·04
C. annan ved och torv	0·16	0·24	0·22	0·26	0·10	0·22	0·20	0·23	0·14
2. kol och koks	2·13	2·16	2·09	1·91	1·84	1·58	1·93	1·96	1·89
3. gas	0·53	0·96	1·07	1·13	1·01	0·82	1·01	0·98	1·09
4. fotogen	2·21	1·07	0·82	0·68	0·66	0·28	0·73	0·82	0·54
5. elektriskt ljus	—	0·09	0·14	0·20	0·41	0·72	0·29	0·20	0·46

¹ Därav centralvärme 0·22 %.

² » » 0·16 %.

³ » » 0·14 %.

⁴ » » 0·21 %.

⁵ Därav centralvärme 0·40 %.

⁶ » » 0·20 %.

⁷ » » 0·09 %.

⁸ » » 0·44 %.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
6. annat lyse	1·76	2·29	2·51	2·32	3·10	3·63	2·64	2·69	2·51
IV. Inventarier	44·79	42·41	51·72	66·50	89·98	122·41	67·35	62·49	79·30
1. möbler, sängkläder	21·70	23·44	28·50	31·33	51·72	65·94	36·28	33·66	42·71
2. köks saker, servis	7·37	7·72	8·16	13·28	14·54	18·29	11·39	9·77	15·39
3. övriga inventarier	15·72	11·25	15·06	21·89	23·72	38·18	19·68	19·06	21·20
V. Beklädnad	74·25	124·90	167·48	203·22	251·19	375·64	201·29	181·69	249·52
1. kläder, lagn. o. sybehör	42·38	79·88	115·54	144·12	178·94	284·21	141·73	125·71	181·16
2. skodon	31·87	45·02	51·94	59·10	72·25	91·43	59·56	55·98	68·36
VI. Tvätt och renhållning	11·26	17·48	20·89	25·54	31·06	44·71	25·27	23·36	29·99
1. tvätt och strykning	1·19	3·73	4·63	6·67	10·72	22·35	7·61	6·45	10·46
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	10·07	13·75	16·26	18·87	20·34	22·36	17·66	16·91	19·53
VII. Hygien	9·62	17·46	20·80	24·06	34·49	49·73	26·05	23·55	32·22
1. sjukvård	5·72	12·37	14·21	16·69	24·63	34·23	18·17	16·29	22·80
2. hälsovård	3·90	5·09	6·59	7·37	9·86	15·50	7·88	7·26	9·42
A. bad	3·20	2·39	3·03	4·06	4·81	6·56	3·82	3·47	4·69
B. rakning, klippning	0·54	1·81	3·03	2·93	4·15	6·08	3·24	3·09	3·62
C. övrigt	0·16	0·89	0·53	0·38	0·90	2·86	0·82	0·70	1·11
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	13·73	15·01	17·08	19·60	23·29	68·56	22·70	19·71	30·05
1. barnens skolgång	—	2·12	3·33	3·99	6·66	43·87	7·18	4·65	13·40
2. övriga studier	—	0·01	0·49	0·71	1·07	3·34	0·80	0·77	0·88
3. tidningar, läsning o. d.	13·73	12·88	13·26	14·90	15·56	21·35	14·72	14·29	15·77
IX. Fören.- o. försäkringsavg.	55·44	74·28	86·32	99·39	110·52	110·97	93·79	91·37	99·76
1. fackföreningar o. d.	17·61	11·45	20·31	21·14	13·69	8·10	16·52	19·90	8·19
2. övriga föreningar	0·70	1·59	1·29	1·82	7·15	13·36	3·71	3·14	5·11
3. sjuk- o. begravningskassor	28·46	33·89	27·53	34·87	32·56	37·49	32·20	32·94	30·37
4. liv- o. kapitalförsäkring	5·35	19·63	30·03	31·73	45·02	41·75	32·40	28·95	40·90
5. olycksfallsförsäkring	0·20	0·80	0·69	0·68	1·18	2·70	0·96	0·41	2·34
6. brandförsäkring	0·72	0·95	1·62	1·34	1·65	2·39	1·50	1·42	1·69
7. avgift för pensioner etc.	2·40	5·97	4·45	7·81	9·27	5·18	6·50	4·61	11·16
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	8·49	8·55	9·21	18·59	24·79	34·92	16·61	13·20	24·99
XI. Skatter	32·91	55·90	60·36	80·59	104·69	149·95	80·35	68·36	109·88
XII. Nöjen och förstroelser	12·64	18·48	26·69	32·34	36·73	64·34	31·48	29·55	36·22
XIII. Resor	6·60	14·11	23·01	22·27	29·29	47·96	24·42	21·57	31·41
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	4·04	4·09	7·65	6·46	10·10	22·39	8·46	7·54	10·70
2. andra resor	2·56	10·02	15·36	15·81	19·19	25·57	15·96	14·03	20·71
XIV. Ränta å lån	0·12	0·88	1·56	1·04	3·62	6·10	2·04	1·43	3·55
XV. Telef., post- o. skrivutensil.	1·21	1·97	2·98	5·51	4·02	5·79	3·77	3·27	5·02
XVI. Lottsedar	10·29	8·39	12·50	16·27	16·03	21·28	14·06	14·75	12·38
XVII. Utgifter för tjänare	—	0·11	1·18	2·88	3·89	6·44	2·36	2·05	3·13
XVIII. Övriga utgifter	2·10	3·69	7·97	9·54	9·25	14·54	8·28	7·87	9·30
Summa utgifter	1 172·13	1 407·88	1 633·31	1 867·06	2 194·93	2 803·95	1 854·31	1 755·35	2 097·93
Balans (översk. = + undersk. = -)	+ 6·24	+ 1·46	- 1·86	- 29·00	- 24·81	+ 34·84	- 9·09	- 22·38	+ 23·63
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	52·12	117·01	98·69	172·60	185·68	240·99	147·15	144·98	152·49
kontant vid årets början	13·92	19·93	23·67	25·44	29·30	36·71	25·51	23·87	29·66
upptagna lån el. ann. gjord skuld	22·00	37·51	43·07	52·17	77·39	90·21	55·03	50·81	65·89
uttaget ur bank	16·20	54·59	28·97	83·04	69·39	93·89	58·61	62·68	48·59
återbek. utlånta medel	—	4·98	2·98	11·95	9·60	20·18	8·00	7·62	8·95
På utgiftssidan	58·36	118·47	96·83	143·60	160·87	275·83	138·06	122·60	176·12
kontant vid årets slut	9·05	17·81	27·26	34·06	29·11	78·52	31·26	27·81	39·76
återbetalda lån och andra skulder	25·80	36·50	40·76	57·32	73·71	81·68	53·85	39·76	88·56
insatt i bank	23·51	61·91	26·79	49·49	54·31	91·89	48·66	50·12	45·05
utlånat	—	2·25	2·02	2·73	3·74	23·74	4·29	4·91	2·75
Balans	- 6·24	- 1·46	+ 1·86	+ 29·00	+ 24·81	- 34·84	+ 9·09	+ 22·38	- 23·63

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
6. annat lyse	0.15	0.16	0.15	0.12	0.14	0.13	0.14	0.15	0.12
IV. Inventarier	3.82	3.01	3.17	3.56	4.10	4.36	3.63	3.56	3.78
1. möbler, sängkläder	1.85	1.66	1.75	1.68	2.36	2.35	1.96	1.92	2.04
2. kökssaker, servis	0.63	0.55	0.50	0.71	0.66	0.65	0.61	0.56	0.73
3. övriga inventarier	1.34	0.80	0.92	1.17	1.08	1.36	1.06	1.08	1.01
V. Beklädnad	6.34	8.87	10.25	10.88	11.44	13.40	10.85	10.35	11.89
1. kläder, lagn. o. sybehör	3.62	5.67	7.07	7.72	8.15	10.14	7.64	7.16	8.63
2. skodon	2.72	3.20	3.18	3.16	3.29	3.26	3.21	3.19	3.26
VI. Tvätt och renhållning	0.96	1.24	1.28	1.37	1.42	1.59	1.36	1.33	1.43
1. tvätt och strykning	0.10	0.26	0.28	0.36	0.49	0.80	0.41	0.37	0.50
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	0.86	0.98	1.00	1.01	0.93	0.79	0.95	0.96	0.93
VII. Hygien	0.82	1.24	1.27	1.29	1.57	1.77	1.41	1.34	1.54
1. sjukvård	0.49	0.88	0.87	0.89	1.12	1.22	0.98	0.93	1.09
2. hälsovård	0.33	0.36	0.40	0.40	0.45	0.55	0.43	0.41	0.45
A. bad	0.27	0.17	0.19	0.22	0.22	0.23	0.21	0.20	0.23
B. rakning, klippning	0.05	0.13	0.18	0.16	0.19	0.22	0.18	0.17	0.17
C. övrigt	0.01	0.06	0.03	0.02	0.04	0.10	0.04	0.04	0.05
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	1.17	1.07	1.05	1.05	1.06	2.45	1.22	1.12	1.43
1. barnens skolgång	—	0.15	0.21	0.21	0.30	1.57	0.39	0.27	0.64
2. övriga studier	—	0.00	0.03	0.04	0.05	0.12	0.04	0.04	0.04
3. tidningar, läsning o. d.	1.17	0.92	0.81	0.80	0.71	0.76	0.79	0.81	0.75
IX. Fören.- o. försäkringsavg.	4.73	5.28	5.28	5.32	5.04	3.96	5.06	5.20	4.76
1. fackföreningar o. d.	1.50	0.81	1.24	1.13	0.63	0.29	0.89	1.13	0.39
2. övriga föreningar	0.06	0.11	0.08	0.10	0.33	0.48	0.20	0.18	0.25
3. sjuk- o. begravningskassor	2.43	2.41	1.71	1.87	1.48	1.34	1.74	1.88	1.45
4. liv- o. kapitalförsäkring	0.46	1.40	1.84	1.70	2.05	1.49	1.75	1.65	1.95
5. olycksfallsförsäkring	0.02	0.06	0.04	0.03	0.05	0.10	0.05	0.02	0.11
6. brandförsäkring	0.06	0.07	0.10	0.07	0.08	0.08	0.08	0.08	0.08
7. avgift för pensioner etc.	0.20	0.42	0.27	0.42	0.42	0.18	0.35	0.26	0.53
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	0.72	0.61	0.56	1.00	1.13	1.24	0.90	0.75	1.19
XI. Skatter	2.81	3.97	3.70	4.32	4.77	5.35	4.33	3.90	5.24
XII. Nöjen och förströelser	1.08	1.31	1.63	1.73	1.67	2.29	1.70	1.68	1.73
XIII. Resor	0.56	1.00	1.41	1.19	1.33	1.71	1.32	1.23	1.50
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	0.34	0.29	0.47	0.35	0.46	0.80	0.46	0.43	0.51
2. andra resor	0.22	0.71	0.94	0.84	0.87	0.91	0.86	0.80	0.99
XIV. Ränta å lån	0.01	0.03	0.10	0.06	0.16	0.22	0.11	0.08	0.17
XV. Telef., post- o. skrivutensil.	0.10	0.14	0.18	0.30	0.18	0.21	0.20	0.19	0.24
XVI. Lottsedlar	0.88	0.59	0.77	0.87	0.73	0.76	0.76	0.84	0.59
XVII. Utgifter för tjänare	—	0.01	0.07	0.15	0.18	0.23	0.13	0.12	0.15
XVIII. Övriga utgifter	0.18	0.26	0.49	0.51	0.42	0.52	0.45	0.45	0.44
Summa utgifter	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Balans (översk. = + undersk. = -)	+ 0.53	+ 0.10	- 0.11	- 1.55	- 1.13	+ 1.24	- 0.49	- 1.28	+ 1.13
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	4.45	8.31	6.04	9.24	8.46	8.60	7.94	8.26	7.27
kontant vid årets början	1.19	1.42	1.45	1.36	1.33	1.31	1.38	1.36	1.41
upptagna lån el. ann. gjord skuld	1.88	2.66	2.64	2.79	3.53	3.22	2.97	2.90	3.11
uttaget ur bank	1.38	3.88	1.77	4.45	3.16	3.35	3.16	3.57	2.32
återbek. utlånta medel	—	0.35	0.18	0.64	0.44	0.72	0.43	0.43	0.43
På utgiftssidan	4.98	8.41	5.93	7.69	7.33	9.84	7.45	6.98	8.40
kontant vid årets slut	0.77	1.27	1.67	1.82	1.33	2.80	1.69	1.58	1.90
återbetalda lån och andra skulder	2.20	2.58	2.50	3.07	3.36	2.91	2.91	2.26	4.22
insatt i bank	2.01	4.40	1.64	2.65	2.47	3.28	2.62	2.86	2.15
utlånat	—	0.16	0.12	0.15	0.17	0.85	0.23	0.28	0.13
Balans	- 0.53	- 0.10	+ 0.11	+ 1.55	+ 1.13	- 1.24	+ 0.49	+ 1.28	- 1.13

Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
<i>Absoluta tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	564·08	590·72	657·84	667·26	772·23	855·88	694·60	650·67	803·48
1. mannens	547·07	573·54	632·68	634·54	725·04	741·04	655·03	608·09	771·35
A. huvudinkomst	544·12	562·64	612·33	609·14	680·82	718·15	629·49	584·41	741·20
därav kontant	544·12	557·63	601·41	595·82	661·08	700·25	616·38	577·09	713·73
» in natura	—	5·01	10·92	13·32	19·74	17·90	13·11	7·32	27·47
B. biförtjänster	2·95	10·90	20·35	25·40	44·22	22·89	25·54	23·68	30·15
2. hustruns	17·01	12·71	18·46	15·16	27·02	41·95	21·19	25·73	9·95
3. barnens	—	4·47	6·70	17·56	20·17	72·89	18·38	16·85	22·18
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	1·69	2·26	6·16	9·45	16·37	11·60	9·14	7·91	12·17
III. Sjukhjälp, pension e. dyl.	13·33	14·97	15·38	11·22	12·89	7·58	13·01	14·42	9·61
IV. Gävor	7·32	6·86	7·03	6·36	8·82	8·76	7·45	6·26	10·42
V. Räntor	—	0·04	3·29	0·42	1·20	0·39	1·34	1·82	0·15
VI. Övriga inkomster	6·88	17·07	24·31	36·65	17·29	37·82	25·85	26·33	23·56
Summa	593·30	631·92	714·01	731·36	828·80	922·03	751·39	707·41	859·29
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen	329·55	330·59	358·77	355·83	388·77	380·89	362·76	356·73	377·42
I. Matvaror	287·75	305·59	322·15	329·26	353·49	341·64	330·01	323·55	345·75
A. animaliska	178·31	171·74	185·85	189·68	203·11	206·34	190·59	185·48	203·04
AA. kött	69·06	52·85	56·76	58·62	63·28	62·06	58·88	57·95	61·16
a. färskt kött	59·57	44·97	47·19	50·16	53·37	54·53	49·93	49·18	51·75
oxkött	19·42	12·75	14·96	18·03	16·18	17·28	15·91	15·65	16·54
kalkkött	2·64	2·85	4·24	4·12	5·03	5·55	4·30	3·66	5·85
fär- och lammkött	1·38	1·02	1·51	1·67	2·48	2·90	1·84	1·63	2·34
fläsk	29·06	19·14	19·33	19·78	20·11	18·28	19·65	20·17	18·39
annat färskt kött	5·34	6·55	5·67	4·82	7·11	8·91	6·27	6·14	6·58
organ, ben och blod	1·73	2·66	1·48	1·74	2·46	1·61	1·96	1·93	2·05
b. konserverat kött	9·49	7·88	9·57	8·46	9·91	7·53	8·95	8·77	9·41
nötkött	1·55	0·85	0·79	0·94	0·68	0·94	0·83	0·92	0·63
fläsk	7·94	7·03	8·78	7·52	9·23	6·59	8·12	7·85	8·78
BB. charkuterivaror	13·27	12·90	12·17	13·77	14·37	14·26	13·38	13·52	13·04
a. kory och sylta	8·35	10·75	8·65	10·76	9·61	7·91	9·58	9·98	8·59
b. färdigl. mat o. uppskuret	4·92	2·15	3·52	3·01	4·76	6·35	3·80	3·54	4·45
CC. fisk	16·06	13·69	14·04	12·22	14·34	14·74	13·76	13·51	14·36
a. färsk fisk	11·06	10·15	10·77	8·72	10·87	12·50	10·43	10·10	11·20
sill	4·47	5·37	4·92	3·99	4·81	4·12	4·67	4·78	4·89
strömming	—	0·18	0·07	0·17	0·05	0·12	0·11	0·12	0·06
annan färsk fisk	6·59	4·60	5·78	4·56	6·01	8·26	5·65	5·20	6·75
b. konserverad fisk	5·00	3·54	3·27	3·50	3·47	2·24	3·33	3·41	3·16
salt sill	4·10	2·23	1·99	2·08	1·83	0·67	1·91	2·08	1·52
salt strömming	—	0·00	0·01	0·01	0·07	—	0·02	0·01	0·06
kabeljo	0·25	0·32	0·23	0·18	0·14	0·30	0·22	0·22	0·21
annan fisk	0·65	0·99	1·04	1·23	1·43	1·27	1·18	1·10	1·37
DD. konserver	0·83	0·98	1·20	1·30	1·43	1·71	1·29	1·20	1·49
EE. lanthushålln.-prod. o. d.	79·06	91·16	101·40	103·29	109·58	113·57	103·04	99·05	112·79
a. mjölk och grädde	24·92	35·58	39·66	40·66	42·32	44·37	40·11	37·68	46·02
grädde	8·12	7·53	8·95	8·89	10·99	9·63	9·26	8·65	10·76
oskummad mjölk	15·41	25·37	28·76	29·65	29·74	33·77	28·95	26·88	33·96
skummad mjölk	1·39	2·68	1·95	2·12	1·59	0·97	1·90	2·15	1·30
b. smör	28·41	14·32	24·47	27·10	27·37	34·14	25·26	23·66	29·18
c. margarin	8·36	20·21	15·54	13·40	16·05	9·99	15·20	15·85	13·63
d. ost	6·22	7·05	7·90	8·19	8·81	8·85	8·12	7·78	8·93

Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
<i>Relativa tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	95.08	93.47	92.14	91.23	93.17	92.83	92.44	91.98	93.50
1. mannens	92.21	90.75	88.61	86.76	87.48	80.37	87.17	85.96	89.76
A. huvudinkomst	91.71	89.03	85.76	83.29	82.14	77.89	83.77	82.61	86.25
därav kontant	91.71	88.24	84.23	81.47	79.76	75.95	82.03	81.58	83.06
» in natura	—	0.79	1.53	1.82	2.38	1.94	1.74	1.03	3.19
B. biförtjänster	0.50	1.72	2.85	3.47	5.34	2.48	3.40	3.35	3.51
2. hustruns	2.87	2.01	2.59	2.07	3.26	4.55	2.82	3.64	1.16
3. barnens	—	0.71	0.94	2.40	2.43	7.91	2.45	2.38	2.58
II. Inkomst av inackord o. uthyrn.	0.28	0.36	0.86	1.29	1.98	1.26	1.22	1.12	1.42
III. Sjukhjälp, pension e. dyl. . .	2.25	2.37	2.15	1.54	1.56	0.82	1.73	2.04	1.11
IV. Gåvor	1.23	1.09	0.98	0.87	1.06	0.95	0.99	0.88	1.21
V. Räntor	—	0.01	0.46	0.06	0.14	0.04	0.18	0.26	0.02
VI. Övriga inkomster	1.16	2.70	3.41	5.01	2.09	4.10	3.44	3.72	2.74
Summa	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen . . .	55.84	52.37	50.19	47.90	46.37	41.82	48.04	49.79	44.42
1. Matvaror	48.76	48.41	45.07	44.32	42.16	37.52	43.70	45.16	40.69
A. animaliska	30.22	27.21	26.00	25.53	24.22	22.66	25.24	25.89	23.90
AA. kött	11.70	8.37	7.94	7.89	7.55	6.81	7.80	8.09	7.20
a. färskt kött	10.09	7.12	6.60	6.75	6.37	5.99	6.61	6.86	6.09
oxkött	3.29	2.02	2.09	2.43	1.93	1.90	2.11	2.18	1.95
kalvkött	0.45	0.45	0.59	0.56	0.60	0.61	0.57	0.51	0.69
fär- och lammkött . . .	0.23	0.16	0.21	0.22	0.30	0.32	0.24	0.23	0.28
fläsk	4.93	3.03	2.71	2.66	2.40	2.01	2.60	2.81	2.16
annat färskt kött . . .	0.90	1.04	0.79	0.65	0.85	0.98	0.83	0.86	0.77
organ, ben och blod . .	0.29	0.42	0.21	0.23	0.29	0.17	0.26	0.27	0.24
b. konserverat kött . . .	1.61	1.25	1.34	1.14	1.18	0.82	1.19	1.23	1.11
nötkött	0.26	0.14	0.11	0.13	0.08	0.10	0.11	0.13	0.08
fläsk	1.35	1.11	1.23	1.01	1.10	0.72	1.08	1.10	1.03
BB. charkuterivaror	2.25	2.04	1.79	1.85	1.71	1.57	1.77	1.89	1.53
a. korv och sylta	1.42	1.70	1.21	1.45	1.14	0.87	1.27	1.39	1.01
b. färdigl. mat o. uppskuret	0.83	0.34	0.49	0.40	0.57	0.70	0.50	0.50	0.52
CC. fisk	2.72	2.17	1.97	1.64	1.71	1.62	1.82	1.89	1.69
a. färsk fisk	1.87	1.61	1.51	1.17	1.30	1.37	1.38	1.41	1.32
sill	0.76	0.85	0.69	0.54	0.57	0.45	0.62	0.67	0.52
strömming	—	0.03	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01
annan färsk fisk . . .	1.11	0.73	0.81	0.61	0.72	0.91	0.75	0.72	0.79
b. konserverad fisk . . .	0.85	0.56	0.46	0.47	0.41	0.25	0.44	0.48	0.37
salt sill	0.70	0.35	0.28	0.28	0.22	0.08	0.25	0.29	0.18
salt strömming	—	0.00	0.00	0.00	0.01	—	0.00	0.00	0.01
kabeljo	0.04	0.05	0.03	0.02	0.01	0.03	0.03	0.03	0.02
annan fisk	0.11	0.16	0.15	0.17	0.17	0.14	0.16	0.16	0.16
DD. konserver	0.14	0.16	0.17	0.18	0.17	0.19	0.17	0.17	0.18
EE. lantushålln.-prod. o. d.	13.40	14.44	14.18	13.91	13.07	12.47	13.65	13.82	13.28
a. mjölk och grädde . . .	4.23	5.64	5.55	5.48	5.05	4.87	5.31	5.26	5.42
grädde	1.38	1.19	1.25	1.20	1.31	1.06	1.23	1.21	1.27
oskummad mjölk	2.61	4.02	4.03	3.99	3.55	3.71	3.83	3.75	4.00
skummad mjölk	0.24	0.43	0.27	0.29	0.19	0.10	0.25	0.30	0.15
b. smör	4.81	2.27	3.42	3.65	3.27	3.75	3.35	3.30	3.44
c. margarin	1.42	3.20	2.17	1.80	1.91	1.10	2.01	2.21	1.60
d. ost	1.05	1.12	1.11	1.10	1.05	0.97	1.08	1.08	1.05

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1250	1 250—1500	1 500—1750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
e. ägg	7.15	8.55	9.90	10.15	11.27	14.27	10.46	9.67	12.41
f. fett och flott	4.00	5.45	3.93	3.79	3.76	1.95	3.89	4.41	2.62
FF. övr. animaliska matv.	0.03	0.16	0.28	0.48	0.11	—	0.24	0.25	0.20
B. vegetabiliska	109.44	133.85	136.30	139.58	150.38	135.30	139.42	138.07	142.71
AA. bröd	44.48	60.08	59.33	59.11	64.81	52.89	59.79	60.15	58.92
a. rågbröd, hårt	0.31	0.41	0.55	0.59	0.90	1.74	0.74	0.53	1.23
b. rågbröd, limpa, söt	19.44	29.19	26.36	27.03	28.88	23.14	27.08	27.58	25.88
» sur	10.35	11.56	10.39	8.49	9.76	5.55	9.51	9.95	8.46
c. vetebröd	2.80	3.46	4.16	4.29	5.22	4.33	4.33	3.98	5.19
d. annat matbröd	—	0.04	0.27	0.03	0.05	0.02	0.10	0.05	0.22
e. skorpor	3.44	3.39	4.01	4.03	4.10	2.69	3.80	3.84	3.70
f. kaffebröd, bakelser o. d.	8.14	12.03	13.59	14.65	15.90	15.42	14.23	14.22	14.24
BB. mjöl	3.11	5.94	5.41	7.19	6.76	6.36	6.26	6.06	6.74
a. vete	2.80	5.10	4.37	6.10	5.35	5.21	5.15	5.12	5.22
b. råg	0.02	0.12	0.30	0.23	0.36	0.17	0.26	0.16	0.50
c. annat	0.29	0.72	0.74	0.86	1.05	0.98	0.85	0.78	1.02
CC. gryn	2.48	3.00	3.13	3.17	3.66	3.62	3.28	3.03	3.90
a. havre	1.95	1.68	2.00	1.89	2.26	1.99	1.98	1.81	2.41
b. ris	0.22	0.82	0.77	0.89	0.95	1.18	0.88	0.78	1.11
c. andra	0.31	0.50	0.36	0.39	0.45	0.45	0.42	0.44	0.38
DD. gröns., frukt, bär m. m.	19.77	22.54	23.94	25.10	27.65	28.96	25.29	24.54	27.11
a. arter, gula, gröna	0.77	0.99	0.89	0.79	0.77	0.63	0.83	0.86	0.75
b. bruna bönor	0.31	0.83	0.76	0.72	0.72	0.94	0.76	0.78	0.71
c. grönsaker, rotfrukter	3.06	5.03	4.68	5.05	5.29	6.11	5.07	4.91	5.46
d. potatis	9.99	9.19	9.53	8.74	9.54	8.49	9.21	9.28	9.05
e. frukt och bär	5.64	6.50	8.08	9.80	11.33	12.79	9.42	8.71	11.14
EE. socker och sirap	15.23	18.20	18.61	19.23	20.40	17.09	18.90	18.56	19.72
a. socker	15.14	17.64	18.17	18.60	19.89	16.83	18.41	18.06	19.25
b. sirap	0.09	0.56	0.44	0.63	0.51	0.26	0.49	0.50	0.47
FF. kaffe	21.00	17.68	19.37	18.72	19.85	18.22	19.00	19.19	18.56
GG. te, choklad	1.20	2.71	2.45	3.04	2.97	3.62	2.84	2.69	3.18
HH. kryddor	1.83	2.35	2.12	2.33	2.25	2.12	2.22	2.22	2.24
KK. övriga vegetabil. matv.	0.34	1.35	1.94	1.69	2.03	2.42	1.84	1.63	2.34
2. Dryckesvaror	25.02	11.48	17.12	13.22	16.30	15.13	15.18	15.31	14.85
A. brännvin, spirituosa	17.21	7.11	10.06	7.60	8.20	7.82	8.55	8.93	7.60
B. öl, porter o. dyl.	5.78	1.61	4.05	2.69	5.19	5.10	3.80	3.47	4.61
C. svagdricka, läskedrycker	2.03	2.76	3.01	2.93	2.91	2.21	2.83	2.91	2.64
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	7.07	5.28	5.99	4.32	5.27	4.60	5.23	5.21	5.27
4. Förtäring utom hemmet	9.71	8.24	13.51	9.03	13.71	19.52	12.34	12.66	11.55
A. måltider	5.85	3.84	7.11	2.79	7.12	11.38	6.10	6.10	6.11
B. annan förtäring	3.86	4.40	6.40	6.24	6.59	8.14	6.24	6.56	5.44
II. Bostad	87.96	88.76	96.77	93.67	109.78	124.51	100.64	93.61	117.58
1. hyra	87.48	88.17	96.18	92.18	108.80	123.29	99.70	92.66	116.64
2. reparation., flyttn.-kostn. o. d.	0.48	0.59	0.59	1.49	0.98	1.22	0.94	0.95	0.94
III. Bränsle och lyse	29.48	30.23	31.70	30.59	34.09	37.71	32.37	30.12	37.79
1. ved	0.89	1.70	1.69	1.99	1.16	3.51	1.80	1.75	1.92
A. björkved	—	0.12	0.02	0.17	0.20	1.54	0.26	0.16	0.52
B. barrved	—	0.12	0.17	0.02	0.22	0.03	0.13	0.05	0.31
C. annan ved och torv	0.89	1.46	1.50	1.80	0.74	1.94	1.41	1.54	1.09
2. kol och koks	12.11	13.22	14.15	13.07	14.21	13.78	13.72	13.22	14.90
3. gas	3.01	5.87	7.22	7.70	7.83	7.12	7.19	6.61	8.61
4. fotogen	12.61	6.54	5.57	4.63	5.06	2.47	5.19	5.57	4.29
5. elektriskt ljus	—	0.52	0.95	1.39	3.16	6.25	2.03	1.34	3.67
6. annat lyse	0.86	0.99	1.04	0.85	1.09	1.13	1.01	1.04	0.94

¹ Därav centralvärme 1.39 kr.

² » » 1.08 »

³ » » 0.96 »

⁴ » » 1.58 »

⁵ Därav centralvärme 3.45 kr.

⁶ » » 1.43 »

⁷ » » 0.59 »

⁸ » » 3.46 »

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1250	1250—1500	1500—1750	1750—2000	2000—2500	2500—4000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
e. ägg	1·21	1·35	1·38	1·37	1·34	1·57	1·39	1·35	1·46
f. fett och flott	0·68	0·86	0·55	0·51	0·45	0·21	0·51	0·62	0·31
FF. övr. animaliska matv.	0·01	0·03	0·04	0·06	0·01	—	0·03	0·03	0·02
B. vegetabiliska	18·54	21·20	19·07	18·79	17·94	14·86	18·46	19·27	16·79
AA. bröd	7·53	9·52	8·30	7·96	7·73	5·81	7·92	8·39	6·94
a. rågröd, hårt	0·05	0·06	0·08	0·08	0·11	0·19	0·10	0·07	0·14
b. rågröd, limpa, söt	3·30	4·62	3·69	3·64	3·44	2·54	3·59	3·85	3·04
» sur	1·75	1·83	1·45	1·14	1·16	0·61	1·26	1·39	1·00
c. vetebröd	0·47	0·55	0·58	0·58	0·62	0·48	0·57	0·55	0·61
d. annat matbröd	—	0·01	0·04	0·01	0·01	0·00	0·01	0·01	0·03
e. skorpor	0·58	0·54	0·56	0·54	0·49	0·30	0·50	0·54	0·44
f. kaffebröd, bakelser o. d.	1·38	1·91	1·90	1·97	1·90	1·69	1·89	1·98	1·68
BB. mjöl	0·53	0·94	0·76	0·97	0·81	0·70	0·83	0·84	0·79
a. vete	0·48	0·81	0·61	0·82	0·64	0·57	0·68	0·71	0·61
b. råg	0·00	0·02	0·04	0·03	0·04	0·02	0·04	0·02	0·06
c. annat	0·05	0·11	0·11	0·12	0·13	0·11	0·11	0·11	0·12
CC. gryn	0·42	0·48	0·44	0·42	0·44	0·40	0·43	0·42	0·46
a. havre	0·33	0·27	0·28	0·25	0·27	0·22	0·26	0·25	0·28
b. ris	0·04	0·13	0·11	0·12	0·11	0·13	0·12	0·11	0·13
c. andra	0·05	0·08	0·05	0·05	0·06	0·05	0·05	0·06	0·05
DD. gröns., frukt, bär m. m.	3·35	3·57	3·35	3·38	3·30	3·18	3·35	3·43	3·19
a. ärter, gula, gröna	0·13	0·16	0·12	0·11	0·09	0·07	0·11	0·12	0·09
b. bruna bönor	0·05	0·13	0·11	0·10	0·09	0·10	0·10	0·11	0·08
c. grönsaker, rotfrukter	0·52	0·80	0·66	0·68	0·63	0·67	0·67	0·69	0·64
d. potatis	1·69	1·45	1·33	1·17	1·14	0·93	1·22	1·29	1·07
e. frukt och bär	0·96	1·03	1·13	1·32	1·35	1·41	1·25	1·22	1·31
EE. socker och sirap	2·58	2·88	2·60	2·59	2·43	1·88	2·50	2·59	2·32
a. socker	2·57	2·79	2·54	2·50	2·37	1·85	2·44	2·52	2·26
b. sirap	0·01	0·09	0·06	0·09	0·06	0·03	0·06	0·07	0·06
FF. kaffe	3·56	2·80	2·71	2·52	2·37	2·00	2·52	2·68	2·18
GG. te, choklad	0·20	0·43	0·34	0·41	0·35	0·40	0·38	0·38	0·37
HH. kryddor	0·31	0·37	0·30	0·31	0·27	0·23	0·29	0·31	0·26
KK. övriga vegetabil. matv.	0·06	0·21	0·27	0·23	0·24	0·26	0·24	0·23	0·28
2. Dryckesvaror	4·24	1·82	2·40	1·78	1·94	1·66	2·01	2·14	1·75
A. brännvin, spirituosa	2·92	1·13	1·41	1·02	0·98	0·86	1·13	1·25	0·90
B. öl, porter o. dyl.	0·98	0·25	0·57	0·36	0·62	0·56	0·50	0·48	0·54
C. svagdricka, läskedrycker	0·34	0·44	0·42	0·40	0·34	0·24	0·38	0·41	0·31
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	1·20	0·83	0·83	0·58	0·63	0·50	0·69	0·72	0·62
4. Förtäring utom hemmet	1·64	1·31	1·89	1·22	1·64	2·14	1·64	1·77	1·36
A. måltider	0·99	0·61	0·99	0·38	0·85	1·25	0·81	0·85	0·72
B. annan förtäring	0·65	0·70	0·90	0·84	0·79	0·89	0·83	0·92	0·64
II. Bostad	14·90	14·06	13·54	12·61	13·10	13·67	13·33	12·06	13·84
1. hyra	14·82	13·97	13·46	12·41	12·98	13·54	13·20	12·93	13·73
2. reparation, flyttk.-kostn. o. d.	0·08	0·09	0·08	0·20	0·12	0·13	0·13	0·13	0·11
III. Bränsle och lyse	5·00	4·79	4·43	4·12	4·07	4·14	4·29	4·20	4·45
1. ved	0·15	0·27	0·23	0·27	0·14	0·39	0·24	0·24	0·23
A. björkved	—	0·02	0·00	0·02	0·02	0·17	0·03	0·02	0·06
B. barrved	—	0·02	0·02	0·00	0·03	0·00	0·02	0·01	0·04
C. annan ved och torv	0·15	0·23	0·21	0·25	0·09	0·22	0·19	0·21	0·13
2. kol och koks	2·05	2·09	1·98	1·76	1·70	1·51	1·82	1·84	1·75
3. gas	0·51	0·93	1·01	1·04	0·93	0·78	0·95	0·92	1·01
4. fotogen	2·14	1·04	0·78	0·62	0·60	0·27	0·69	0·78	0·51
5. elektriskt ljus	—	0·08	0·13	0·19	0·38	0·69	0·27	0·19	0·43
6. annat lyse	0·15	0·16	0·15	0·11	0·13	0·12	0·13	0·15	0·11

1 Därav centralvärme 0·22 %.

2 » » 0·15 »

3 » » 0·13 »

4 » » 0·19 »

5 Därav centralvärme 0·38 %.

6 » » 0·19 »

7 » » 0·08 »

8 » » 0·41 »

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
IV. Inventarier	22:63	19:11	23:07	27:61	35:32	39:84	28:03	26:00	33:07
1. möbler, sängkläder	10:96	10:56	12:71	13:01	20:30	21:46	15:10	14:00	17:81
2. kökssaker, servis	3:73	3:48	3:64	5:51	5:71	5:95	4:74	4:07	6:42
3. övriga inventarier	7:94	5:07	6:72	9:09	9:31	12:43	8:19	7:93	8:84
V. Beklädnad	37:50	56:29	74:71	84:38	98:58	122:27	83:79	75:59	104:03
1. kläder, lagn. o. sybehör	21:40	36:00	51:54	59:84	70:23	92:51	59:00	52:30	75:53
2. skodon	16:10	20:29	23:17	24:54	28:35	29:76	24:79	23:29	28:50
VI. Tvätt och renhållning	5:69	7:88	9:32	10:60	12:19	14:55	10:52	9:72	12:50
1. tvätt och strykning	0:60	1:68	2:07	2:77	4:21	7:27	3:17	2:69	4:36
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	5:09	6:20	7:25	7:83	7:98	7:28	7:35	7:03	8:14
VII. Hygien	4:86	7:87	9:28	9:99	13:54	16:19	10:84	9:80	13:43
1. sjukvård	2:89	5:58	6:34	6:93	9:67	11:14	7:56	6:78	9:50
2. hälsovård	1:97	2:29	2:94	3:06	3:87	5:05	3:28	3:02	3:93
A. bad	1:62	1:07	1:35	1:68	1:89	2:14	1:59	1:44	1:96
B. rakning, klippning	0:27	0:82	1:35	1:22	1:63	1:98	1:35	1:29	1:51
C. övrigt	0:08	0:40	0:24	0:16	0:35	0:93	0:34	0:29	0:46
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	6:93	6:77	7:62	8:14	9:14	22:32	9:45	8:20	12:53
1. barnens skolgång	—	0:96	1:49	1:66	2:61	14:28	2:99	1:94	5:59
2. övriga studier	—	0:00	0:22	0:29	0:42	1:09	0:33	0:32	0:87
3. tidningar, läsning o. d.	6:93	5:81	5:91	6:19	6:11	6:95	6:13	5:94	6:57
IX. Fören- o. försäkringsavg.	28:00	33:48	38:50	41:27	43:37	36:12	39:04	38:01	41:59
1. fackföreningar o. d.	8:89	5:16	9:06	8:78	5:37	2:64	6:88	8:28	3:42
2. övriga föreningar	0:35	0:72	0:57	0:76	2:81	4:35	1:54	1:31	2:13
3. sjuk- o. begravningskassor	14:38	15:27	12:46	14:48	12:78	12:20	13:40	13:70	12:66
4. liv- och kapitalförsäkring	2:70	8:85	13:39	13:17	17:67	13:59	13:49	12:04	17:05
5. olycksfallsförsäkring	0:10	0:36	0:31	0:28	0:46	0:88	0:40	0:17	0:98
6. brandförsäkring	0:37	0:43	0:72	0:56	0:64	0:78	0:62	0:59	0:70
7. avgift för pensioner etc.	1:21	2:69	1:99	3:24	3:64	1:68	2:71	1:92	4:65
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	4:29	3:86	4:11	7:72	9:73	11:37	6:91	5:49	10:42
XI. Skatter	16:62	25:19	26:93	33:46	41:09	48:81	33:45	28:44	45:81
XII. Nöjen och förströelser	6:38	8:33	11:90	13:43	14:41	20:94	13:10	12:29	15:10
XIII. Resor	3:33	6:36	10:26	9:25	11:49	15:61	10:16	8:98	13:09
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	2:04	1:84	3:41	2:68	3:96	7:29	3:52	3:14	4:46
2. andra resor	1:29	4:52	6:85	6:57	7:53	8:32	6:64	5:84	8:63
XIV. Ränta å lån	0:06	0:17	0:69	0:43	1:42	1:98	0:85	0:59	1:48
XV. Telef., post- o. skrivutensil.	0:61	0:89	1:33	2:29	1:58	1:88	1:57	1:36	2:09
XVI. Lottsedlar	5:20	3:78	5:57	6:76	6:29	6:93	5:85	6:14	5:16
XVII. Utgifter för tjänare	—	0:05	0:73	3:47	4:00	4:04	2:31	2:16	2:67
XVIII. Övriga utgifter	1:06	1:66	3:56	3:96	3:63	4:73	3:45	3:27	3:88
Summa utgifter	590:15	631:27	714:82	742:85	838:42	910:69	755:09	716:50	849:64
Balans (översk. = + undersk. = —)	+3:15	+0:65	-0:81	-11:49	-9:62	+11:34	-3:70	-9:09	+9:65
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	26:32	52:10	42:69	68:41	71:97	78:44	59:84	58:85	62:30
kontant vid årets början	7:03	8:88	10:24	10:08	11:36	11:95	10:38	9:69	12:08
upptagna lån el. ann. gjord skuld	11:11	16:70	18:63	20:68	30:00	29:36	22:38	20:63	26:71
uttaget ur bank	8:18	24:30	12:53	32:91	26:89	30:56	23:83	25:44	19:85
återbekomna utlånta medel	—	2:22	1:29	4:74	3:72	6:57	3:25	3:09	3:66
På utgiftssidan	29:47	52:75	41:88	56:92	62:35	89:78	56:14	49:76	71:95
kontant vid årets slut	4:57	7:93	11:79	13:50	11:28	25:56	12:71	11:29	16:25
återbetalta lån och andra skulder	13:03	16:25	17:63	22:72	28:57	26:58	21:90	16:14	36:18
insatt i bank	11:87	27:57	11:59	19:62	21:05	29:91	19:79	20:34	18:40
utlånat	—	1:00	0:87	1:08	1:45	7:73	1:74	1:99	1:12
Balans	-3:15	-0:65	+0:81	+11:49	+9:62	-11:34	+3:70	+9:09	-9:65

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
IV. Inventarier	3·83	3·03	3·23	3·72	4·21	4·37	3·71	3·63	3·89
1. möbler, sängkläder	1·86	1·67	1·78	1·75	2·42	2·36	2·00	1·95	2·10
2. kökssaker, servis	0·63	0·55	0·51	0·74	0·68	0·65	0·63	0·57	0·75
3. övriga inventarier	1·34	0·81	0·94	1·23	1·11	1·36	1·08	1·11	1·04
V. Beklädnad	6·36	8·91	10·45	11·36	11·76	13·43	11·09	10·55	12·24
1. kläder, lagn. o. sybehör	3·63	5·70	7·21	8·06	8·38	10·16	7·81	7·30	8·89
2. skodon	2·73	3·21	3·24	3·30	3·38	3·27	3·28	3·25	3·35
VI. Tvätt och renhållning	0·96	1·25	1·30	1·43	1·45	1·60	1·39	1·36	1·47
1. tvätt och strykning	0·10	0·27	0·29	0·37	0·50	0·80	0·42	0·38	0·51
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	0·86	0·98	1·01	1·06	0·95	0·80	0·97	0·98	0·96
VII. Hygien	0·82	1·25	1·30	1·34	1·61	1·78	1·44	1·37	1·58
1. sjukvård	0·49	0·89	0·89	0·93	1·15	1·23	1·00	0·95	1·12
2. hälsovård	0·33	0·36	0·41	0·41	0·46	0·55	0·44	0·42	0·46
A. bad	0·27	0·17	0·19	0·23	0·23	0·23	0·21	0·20	0·23
B. rakning, klippning	0·05	0·13	0·19	0·16	0·19	0·22	0·18	0·18	0·18
C. övrigt	0·01	0·06	0·03	0·02	0·04	0·10	0·05	0·04	0·05
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	1·17	1·07	1·07	1·09	1·09	2·45	1·25	1·14	1·47
1. barnens skolgång	—	0·15	0·21	0·22	0·31	1·57	0·40	0·27	0·66
2. övriga studier	—	0·00	0·03	0·04	0·05	0·12	0·04	0·04	0·04
3. tidningar, läsning o. d.	1·17	0·92	0·83	0·83	0·73	0·76	0·81	0·83	0·77
IX. Fören- o. försäkringsavg.	4·75	5·30	5·38	5·56	5·17	3·97	5·17	5·30	4·90
1. fackföreningar o. d.	1·51	0·82	1·27	1·18	0·64	0·29	0·91	1·16	0·40
2. övriga föreningar	0·06	0·11	0·08	0·10	0·34	0·48	0·20	0·18	0·25
3. sjuk- o. begravningskassor	2·44	2·42	1·74	1·95	1·52	1·34	1·78	1·91	1·49
4. liv- och kapitalförsäkring	0·46	1·40	1·87	1·77	2·11	1·49	1·79	1·68	2·01
5. olycksfallsförsäkring	0·02	0·06	0·04	0·04	0·05	0·10	0·05	0·02	0·12
6. brandförsäkring	0·06	0·07	0·10	0·08	0·08	0·09	0·08	0·08	0·08
7. avgift för pensioner etc.	0·20	0·42	0·28	0·44	0·43	0·18	0·36	0·27	0·55
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	0·73	0·61	0·57	1·04	1·16	1·25	0·92	0·77	1·23
XI. Skatter	2·82	3·99	3·77	4·50	4·90	5·36	4·43	3·97	5·39
XII. Nöjen och förströelser	1·08	1·32	1·66	1·81	1·72	2·30	1·73	1·72	1·78
XIII. Resor	0·57	1·01	1·44	1·24	1·37	1·71	1·35	1·25	1·54
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	0·35	0·29	0·48	0·36	0·47	0·80	0·47	0·44	0·52
2. andra resor	0·22	0·72	0·96	0·88	0·90	0·91	0·88	0·81	1·02
XIV. Ränta å lån	0·01	0·03	0·10	0·06	0·17	0·22	0·11	0·08	0·17
XV. Telef., post- o. skrivutensil.	0·10	0·14	0·19	0·31	0·19	0·21	0·21	0·19	0·25
XVI. Lottsedlar	0·88	0·60	0·78	0·91	0·75	0·76	0·77	0·86	0·61
XVII. Utgifter för tjänare	—	0·01	0·10	0·47	0·48	0·44	0·31	0·30	0·31
XVIII. Övriga utgifter	0·18	0·26	0·50	0·53	0·43	0·52	0·46	0·46	0·46
Summa utgifter	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
Balans (översk. = + undersk. = —)	+0·53	+0·10	-0·11	-1·55	-1·15	+1·25	-0·49	-1·27	+1·14
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	4·46	8·26	5·97	9·21	8·59	8·61	7·92	8·21	7·33
kontant vid årets början	1·19	1·41	1·43	1·36	1·36	1·31	1·37	1·35	1·42
upptagna lån el. ann. gjord skuld	1·88	2·65	2·61	2·78	3·58	3·22	2·96	2·88	3·14
uttaget ur bank	1·39	3·85	1·75	4·43	3·21	3·36	3·16	3·55	2·34
återbekomma utlåna medel	—	0·35	0·18	0·64	0·44	0·72	0·43	0·43	0·43
På utgiftssidan	4·99	8·36	5·86	7·66	7·44	9·86	7·43	6·94	8·47
kontant vid årets slut	0·77	1·26	1·65	1·82	1·35	2·81	1·68	1·57	1·91
återbetalta lån och andra skulder	2·21	2·57	2·47	3·06	3·41	2·92	2·90	2·25	4·26
insatt i bank	2·01	4·37	1·62	2·64	2·51	3·28	2·62	2·84	2·17
utlånat	—	0·16	0·12	0·14	0·17	0·85	0·23	0·28	0·13
Balans	-0·53	-0·10	+0·11	+1·55	+1·15	-1·25	+0·49	+1·27	-1·14

Tab. 3. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag i medeltal per hushåll.

	Kvan- titet	Årsutgift, kronor						Samt liga hushåll	Däruv	
		Under 1 250	1 250— 1 500	1 500— 1 750	1 750— 2 000	2 000— 2 500	2 500— 4 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- mannahushåll
I. Matvaror.										
1. kött	kg.	93.06	73.62	85.86	96.85	104.62	113.79	92.75	92.06	94.47
A. färskt kött	»	79.89	62.13	71.83	83.11	87.88	99.60	78.61	78.05	80.00
oxkött	»	30.55	22.34	26.48	34.42	32.13	39.54	29.89	29.67	30.40
kalvkött	»	4.14	5.60	7.93	8.43	10.45	13.07	8.54	7.46	11.20
får- o. lammkött	»	1.91	1.69	2.45	2.95	4.41	6.23	3.16	2.83	3.98
fläsk	»	43.29	32.50	34.97	37.31	40.89	40.76	37.02	38.09	34.42
B. konserverat kött	»	13.17	11.49	14.03	13.74	16.74	14.19	14.14	14.01	14.47
nötkött	»	3.04	1.36	1.31	1.77	1.40	1.97	1.53	1.67	1.18
fläsk	»	10.13	10.13	12.72	11.97	15.34	12.22	12.61	12.34	13.29
2. fisk: salt sill	»	15.69	9.09	8.32	10.15	9.25	4.14	8.87	9.45	7.47
kabeljo	»	0.56	0.95	0.81	0.73	0.54	1.22	0.78	0.78	0.79
3. mjölk	l.	256.00	487.82	521.67	605.03	593.36	723.33	560.05	539.65	610.25
oskummad mjölk	»	212.00	388.35	448.28	515.21	527.65	676.19	483.32	452.73	558.63
skummad mjölk	»	44.00	99.47	73.39	89.82	65.71	47.14	76.73	86.92	51.62
4. smör	kg.	23.14	13.35	23.58	29.04	30.54	43.86	26.22	24.47	30.55
5. margarin	»	10.49	30.09	23.76	22.66	28.10	20.45	24.97	25.84	22.84
6. ost	»	7.24	9.58	10.91	12.51	13.72	15.43	11.94	11.61	12.73
7. ägg	st.	229	287	342	391	442	644	387	360	455
8. bröd: rågbröd, hårt	kg.	1.20	1.51	2.48	2.62	4.52	9.29	3.32	2.46	5.45
rågbröd, limpa, söt	»	141.09	239.00	221.77	254.26	279.18	260.43	245.59	249.34	236.36
» sur	»	101.41	127.81	118.03	107.77	127.35	84.39	116.46	121.41	104.28
vetebröd	»	9.98	14.07	18.33	19.95	24.99	24.00	19.72	17.88	24.26
skorpor	»	8.44	9.36	11.37	12.81	13.38	10.20	11.63	11.72	11.42
9. mjöl	»	17.04	36.94	34.93	51.73	50.76	52.71	43.39	42.00	46.80
vetemjöl	»	15.61	32.80	29.04	45.09	41.59	44.65	36.82	36.56	37.48
rågmjöl	»	0.15	0.87	2.25	2.00	3.22	1.74	2.10	1.29	4.09
potatismjöl	»	1.18	1.96	2.52	3.18	3.40	4.52	2.89	2.73	3.29
havremjöl	»	0.10	0.94	0.65	0.88	1.34	1.15	0.93	0.71	1.45
ej spec. mjöl	»	—	0.37	0.47	0.58	1.21	0.65	0.65	0.71	0.49
10. gryn	»	10.35	12.78	13.68	15.64	18.78	20.94	15.59	14.40	18.51
havregryn	»	8.39	7.52	9.03	9.89	12.41	12.29	9.97	9.08	12.13
risgryn	»	0.74	3.04	3.11	3.88	4.12	5.93	3.66	3.32	4.50
korngryn	»	0.15	0.08	0.18	0.24	0.40	0.18	0.22	0.26	0.14
mannagryn	»	0.76	1.51	0.84	0.94	1.02	1.73	1.08	1.03	1.20
ej spec. gryn	»	0.31	0.63	0.52	0.69	0.83	0.81	0.66	0.71	0.54
11. örter, gula, gröna	»	4.08	5.36	4.98	5.01	4.92	4.71	4.99	5.24	4.40
12. bruna bönor	»	1.26	3.83	3.53	3.91	3.99	5.32	3.85	3.95	3.61
13. potatis	l.	407.50	416.78	419.25	454.46	485.98	473.28	445.24	447.12	440.64
14. socker	kg.	45.52	60.39	64.44	73.76	81.89	79.53	70.43	68.70	74.67
15. kaffe	»	16.29	16.04	17.53	18.90	20.56	21.46	18.54	18.86	17.76
II. Drycker.										
1. maldrycker (öl, porter)	l.	28.13	9.29	24.93	17.13	36.42	45.07	24.93	22.48	30.97
2. vin	»	0.13	0.09	0.14	0.19	0.11	0.32	0.15	0.14	0.17
3. brännvin o. spirituosa	»	26.40	11.40	15.83	12.59	13.51	14.19	14.00	15.20	11.03
III. Bränsle- o. belysn.-mat.										
1. ved	famn	—	0.02	0.02	0.02	0.04	0.15	0.03	0.02	0.08
björkved	»	—	0.01	0.00	0.02	0.02	0.15	0.02	0.01	0.04
barrved	»	—	0.01	0.02	0.00	0.02	0.00	0.01	0.01	0.04
2. kol	hl.	8.32	12.56	14.11	14.91	14.77	18.00	14.35	13.99	15.24
3. koks	»	2.83	2.32	3.27	4.85	7.08	5.22	4.34	3.72	5.86
4. gas	kbm.	62.00	132.85	177.81	208.93	222.12	228.33	188.37	172.82	226.64
5. fotogen	l.	139.30	79.72	70.22	66.73	75.83	41.97	71.56	76.20	60.12
6. elektrisk kraft	kilow.	—	3.44	6.54	10.84	25.44	56.47	15.00	9.87	27.62

Tab. 4. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag i medeltal per konsumtionsenhet.

	Kvantitet	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
		Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—4 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
I. Matvaror.										
1. kött	kg.	47.48	33.30	37.80	38.14	40.08	37.45	37.88	37.71	38.31
A. färskt kött	»	40.76	28.10	31.62	32.73	33.67	32.78	32.10	31.97	32.44
oxkött	»	15.59	10.10	11.66	13.55	12.31	13.01	12.20	12.15	12.33
kalvkött	»	2.11	2.53	3.49	3.32	4.00	4.30	3.49	3.06	4.54
fär- o. lammkött	»	0.97	0.77	1.08	1.17	1.69	2.05	1.29	1.16	1.61
fläsk	»	22.09	14.70	15.39	14.69	15.67	13.42	15.12	15.60	13.96
B. konserverat kött	»	6.72	5.20	6.18	5.41	6.41	4.67	5.78	5.74	5.87
nötkött	»	1.55	0.62	0.58	0.70	0.53	0.65	0.63	0.68	0.48
fläsk	»	5.17	4.58	5.60	4.71	5.88	4.02	5.15	5.06	5.39
2. fisk: salt sill	»	8.01	4.11	3.66	4.00	3.54	1.36	3.62	3.87	3.03
kabeljo	»	0.29	0.43	0.36	0.29	0.21	0.40	0.32	0.32	0.32
3. mjölk	l.	130.61	220.65	229.65	238.24	227.34	238.02	228.74	221.06	247.45
oskummad mjölk	»	108.16	175.66	197.34	202.87	202.16	222.51	197.40	185.45	226.52
skummad mjölk	»	22.45	44.99	32.31	35.37	25.18	15.51	31.34	35.61	20.93
4. smör	kg.	11.81	6.04	10.38	11.43	11.70	14.43	10.71	10.02	12.39
5. margarin	»	5.35	13.61	10.46	8.92	10.77	6.73	10.20	10.58	9.26
6. ost	»	3.69	4.33	4.80	4.93	5.25	5.08	4.87	4.76	5.16
7. ägg	st.	117	130	151	154	169	212	158	147	185
8. bröd: rågbröd, hårt	kg.	0.61	0.68	1.09	1.03	1.73	3.06	1.36	1.01	2.21
rågbröd, limp, söt	»	71.98	108.10	97.62	100.12	106.97	85.70	100.30	102.14	95.84
vetebröd	sur	51.74	57.81	51.96	42.43	48.79	27.77	47.56	49.73	42.29
skorpor	»	4.30	4.23	5.01	5.04	5.13	3.36	4.75	4.80	4.63
9. mjöl	»	8.69	16.71	15.37	20.37	19.45	17.35	17.72	17.20	18.98
vetemjöl	»	7.96	14.83	12.78	17.76	15.94	14.70	15.04	14.97	15.20
rågmjöl	»	0.08	0.39	0.99	0.79	1.24	0.57	0.86	0.53	1.66
potatismjöl	»	0.60	0.89	1.11	1.25	1.30	1.49	1.18	1.12	1.33
havremjöl	»	0.05	0.43	0.28	0.34	0.51	0.38	0.38	0.29	0.59
ej spec. mjöl	»	—	0.17	0.21	0.23	0.46	0.21	0.26	0.29	0.20
10. gryn	»	5.28	5.78	6.02	6.16	7.20	6.89	6.37	5.90	7.51
havregryn	»	4.28	3.40	3.97	3.90	4.76	4.04	4.07	3.72	4.92
risgryn	»	0.38	1.37	1.37	1.53	1.58	1.95	1.50	1.36	1.82
korngrön	»	0.07	0.04	0.08	0.09	0.15	0.06	0.09	0.11	0.06
mannagryn	»	0.39	0.68	0.37	0.37	0.39	0.57	0.44	0.42	0.49
ej spec. gryn	»	0.16	0.29	0.23	0.27	0.32	0.27	0.27	0.29	0.22
11. ärtor, gula, gröna	»	2.08	2.43	2.19	1.97	1.88	1.55	2.04	2.14	1.78
12. bruna bönor	»	0.64	1.73	1.55	1.54	1.53	1.75	1.57	1.62	1.46
13. potatis	l.	207.91	188.52	184.56	178.95	186.20	155.74	181.85	183.15	178.67
14. socker	kg.	23.22	27.31	28.37	29.04	31.38	26.17	28.76	28.14	30.28
15. kaffe	»	8.31	7.26	7.72	7.44	7.88	7.06	7.57	7.72	7.20
II. Drycker.										
1. maltdrycker (öl, porter)	l.	14.21	4.19	11.12	7.06	14.27	14.67	10.36	9.33	12.91
2. vin	»	0.07	0.04	0.06	0.08	0.04	0.10	0.06	0.06	0.07
3. brännvin o. spirituosa	»	13.33	5.14	7.06	5.19	5.29	4.62	5.82	6.31	4.60
III. Bränsle- o. belysn.-mat.										
1. ved	famn	—	0.01	0.01	0.01	0.01	0.05	0.01	0.01	0.03
björkved	»	—	0.00	0.00	0.01	0.00	0.05	0.01	0.01	0.02
barrved	»	—	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01
2. kol	hl.	4.04	5.46	5.85	5.46	5.19	5.60	5.49	5.39	5.74
3. koks	»	1.37	1.01	1.36	1.60	2.49	1.62	1.66	1.43	2.21
4. gas	kbm.	30.10	57.76	73.76	76.55	78.05	70.98	72.07	66.55	85.35
5. fotogen	l.	67.62	34.66	29.13	24.45	26.64	13.05	27.38	29.34	22.64
6. elektrisk kraft	kilow.	—	1.50	2.72	3.97	8.94	17.55	5.74	3.80	10.40

